

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

PIYANO EĞİTİMİNDE
RUBRİK İLE GELENEKSEL ÖLÇME-DEĞERLENDİRME
YÖNTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
(Inönü Üniversitesi Örneği)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tufan MİNEZ

Malatya-2012

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

PİYANO EĞİTİMİNDE
RUBRİK İLE GELENEKSEL ÖLÇME-DEĞERLENDİRME
YÖNTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
(İnönü Üniversitesi Örneği)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tufan MİNEZ

Danışman: Prof. Dr. Turan SAĞER

Malatya-2012

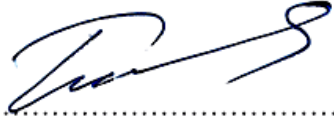
KABUL VE ONAY SAYFASI

Tufan MİNEZ tarafından hazırlanan; “Piyano Eğitiminde Rubrik İle Geleneksel Ölçme-Değerlendirme Yöntemlerinin Karşılaştırılması (İnönü Üniversitesi Örneği)” başlıklı bu çalışma 2 Temmuz 2012 tarihinde yapılan sınav sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından YÜKSEK LİSANS BİTİRME TEZİ olarak kabul edilmiştir.

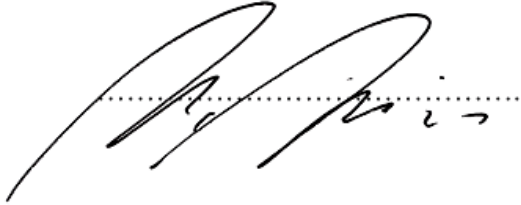
Prof. Cemal YURGA
BAŞKAN

Prof. Dr. Turan SAĞER
DANIŞMAN

Doç. Dr. Hasan ARAPGİRLİOĞLU
ÜYE

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

ONAY

...../...../ 2012
Prof. Dr. Celal ÇAKAN
Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Prof. Dr. Turan SAĞER danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım; **“Piyano Eğitiminde Rubrik ile Geleneksel Ölçme-Değerlendirme Yöntemlerinin Karşılaştırılması (İnönü Üniversitesi Örneği)”** başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir; bunu onurumla doğrularım.

Tufan MİNEZ

ÖNSÖZ

Başta bu araştırmanın planlanması, uygulama sürecinin gerçekleştirilmesi ve nihayetinde sonuçlandırılmasında bilgi, birikim ve tecrübesiyle bana yol gösteren danışmanım Prof. Dr. Turan SAĞER’e minnet ve teşekkürlerimi sunarım.

Çalışkanlığı, eğitimci kişiliği, sabrı ve hoşgörüsüyle bana her daim örnek olan değerli hocam Prof. Cemal YURGA’ya; lisansüstü eğitimimin ilk yılında “Türk ve Batı Müziği Yazılı Kaynakları” dersi kapsamında, literatürdeki araştırma incelemeleri ve çeviri çalışmaları sonucu tez konumu belirlememde önemli katkısı bulunan Doç. Dr. Hasan ARAPGİRLİOĞLU’na ve beni lisansüstü eğitim konusunda yüreklendiren ve bu yolda nasıl yürüneceğini öğreten sevgili hocam Doç. Dr. Server ACİM’e saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Toplu görüşmelere ve uygulamalara katılarak piyano rubriğinin hazırlanmasına katkıda bulunan ve rubriğin uygulama aşamasını gerçekleştiren piyano dersi öğretim elemanları Yrd. Doç. Dr. Ilgım KILIÇ, Yrd. Doç. Dr. Ünal İMİK, Dr. Zeynep KAYA, Öğr. Grv. Barış TOPTAŞ, Okt. Olcay TATAR KORKMAZ, Okt. Özlem KILINÇER, Okt. Zafer KILINÇER ve Arş. Gör. Derya KARABURUN’a özverilerinden ötürü teşekkür ederim.

Araştırma verilerinin analizinde çalışma yoğunluğuna rağmen bana vakit ayıran Arş. Gör. Onur ZAHAL’a teşekkür ederim.

Son olarak araştırma sürecinde emeği geçmiş olan tüm diğer kişi ve kurumlar ile özellikle, manevi varlıkları ile bana destek olan, huzur ve mutluluk kaynağım “aileme” teşekkürü borç bilirim.

Tufan MİNEZ

ÖZET

PİYANO EĞİTİMİNDE RUBRİK İLE GELENEKSEL ÖLÇME-DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI (İnönü Üniversitesi Örneği)

MİNEZ, Tufan
Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Turan SAĞER
Temmuz- 2012, XIV+84 sayfa

Bu araştırmanın amacı, piyano performanslarının ölçülmesinde komisyonun ortak kararı ile verilen puanlarla, rubrik puanlarının karşılaştırılmasıdır.

Yarıyıl sonu sınavlarında piyano performansını ölçmek amacıyla oluşturulan komisyonlarda fakülte bazında 4'er öğretim elemanı yer almış ve her fakülteden rastlantısal olarak seçilen 16 öğrencinin performans düzeyleri komisyonun ortak kararı ile belirlenmiştir. Komisyon puanlaması ile eşzamanlı olarak, öğretim elemanları öğrenci performanslarını, araştırma kapsamında hazırlanan rubrik ile ölçmüş; elde edilen veriler araştırmanın amaçları doğrultusunda SPSS paket programı ve konu alanı uzmanının yardımıyla analiz edilmiştir.

İki ayrı fakültede, farklı gruplara ait performansların birbirinden bağımsız puanlayıcılar tarafından ölçülmesi sonucu elde edilen rubrik puanları ile komisyon puanlarının aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları alınmış; gruplar-arası farklılaşmanın çok düşük miktarda olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca komisyon puanları ile rubrik puanlarının birbirine çok yakın oldukları ve komisyon puanlarının çok az miktarda rubrik puanlarından yüksek olduğu görülmüştür.

Rubriğin güvenilirliğinin belirlenmesinde puanlayıcılar arası ikili korelasyonlar incelenmiş ve en düşük ilişki düzeyinin 0.70'in üzerinde olduğu görülmüş; bu bulguya dayanarak rubriğin güvenilir ölçüm yaptığı sonucuna varılmıştır.

Son olarak, rubriğin geçerliği hakkında bir yargıya varabilmek için uzmanlardan alınan olumlu görüşlere ilave olarak, ölçüte dayalı geçerlik incelenmiş; geçerli bir ölçüt olarak kabul edilen komisyon puanları ile rubrik puanları arasındaki ilişki “Pearson Momentler Çarpımı Katsayısı” yardımıyla hesaplanmış ve rubriğin uyum geçerliğinin 0.915 gibi yüksek düzeyde bir geçerliğe işaret ettiği görülmüştür.

Yarıyıl sonu sınav performanslarının ardından, öğrencilere rubrik aracılığıyla geribildirim verilmiş; sonrasında öğrencilerin rubriğe ilişkin çeşitli görüşleri toplanmıştır. Öğrencilerin rubrikle performansın daha nesnel ölçüldüğü, rubrikteki boyutlarla düzey açıklamalarının anlaşılır olduğu ve rubrik aracılığıyla verilen geribildirim etkinliği ile ilgili olumlu görüşleri alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Müzik Eğitimi, Ölçme-Değerlendirme, Piyano Eğitimi, Rubrik

ABSTRACT

COMPARISON OF TRADITIONAL MEASUREMENT AND EVALUATION METHODS WITH RUBRIC IN PIANO EDUCATION (The Example of Inonu University)

MİNEZ, Tufan

**Master Thesis, Inonu Univeristy Institute of Educational Sciences
Department of Music Education**

**Thesis Advisor: Professor Doctor Turan SAĞER
July-2012, XIV+84 pages**

The aim of this research is to compare the rubric scores with the scores which given by co-decision of judging panel on measurement of piano performances.

Four teaching staff from each faculty took part in a panel of judges which created for the purpose to measure the piano performances on final exams and performance levels of randomly choosen 16 students from each faculty have been determined by decisions of the judges. Teaching staff measured performances of the students as simultaneous with the judging panel scoring through the rubric which prepared within the scope of the research. The data obtained were analyzed with the help of subject area expert and SPSS program, towards the purposes of this research.

Means and standard deviations of rubric scores and judging panel scores, which were obtained as a result of measurement of performances belonging to different groups by independent scorers, were taken in two different faculties; it was concluded that there is a low amount difference between the groups. In addition, it was seen that the rubric scores and panel scores are so close to each other and panel points are a little bit higher than rubric points.

In determination of reliability of the rubric, it was investigated that binary correlations between scorers and it was seen that the lowest correlation level is above

0.70; based on this result, one can conclude that the rubric makes reliable measurements.

Lastly, as an addition to the positive opinions taken from experts for the purpose of reaching a judgement about validity of rubric, criterion-based validity was investigated; correlation between rubric scores and judgement panel scores that was accepted as a valid criterion was calculated with the help of “Pearson’s r ” and it was seen that the concurrent validity of rubric pointed at a high level of validity about 0.915.

After the performances of final exams, feedbacks were given to the students by rubrics; afterwards, various opinions of the students related to the rubric was gathered. Positive opinions of the students were taken about the objectivity of measurements of performances with the rubric, the comprehensibility of the dimensions and level descriptions and effectiveness of the feedback given through the rubric.

Keywords: Music, Music Education, Measurement and Evaluation, Piano Education, Rubric

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI.....	i
ONUR SÖZÜ	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
GRAFİKLER LİSTESİ	xi
TABLolar LİSTESİ	xiii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiv
1. GİRİŞ	1
1.1 Problem Durumu	2
1.2 Problem Cümlesi	3
1.3 Araştırmanın Amacı.....	3
1.4 Alt Amaçlar	3
1.5 Araştırmanın Önemi	5
1.6 Varsayımlar	5
1.7 Sınırlılıklar	6
1.8 Tanımlar	7
2. KURAMSAL BİLGİLER ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	8

2.1 KURAMSAL BİLGİLER (KAVRAMSAL ÇERÇEVE).....	8
2.1.1 Eğitim ve Öğretim	8
2.1.2 Öğrenme ve Öğretme	9
2.1.3 Müzik Eğitimi.....	10
a. Genel müzik eğitimi	10
b. Amatör müzik eğitimi	11
c. Mesleki müzik eğitimi.....	11
2.1.4 Çalgı Eğitimi	11
2.1.5 Piyano Eğitimi	13
2.1.6 Ölçme ve Değerlendirme	14
2.1.7 Ölçme ve Değerlendirmede Kullanılan Ölçekler	15
2.1.8 Tamamlayıcı Ölçme-Değerlendirme Teknikleri	15
2.1.9 Müzik Eğitiminde Ölçme ve Değerlendirme	16
2.1.10 Çalgı Performansını Ölçme ve Değerlendirme	17
2.1.11 Performans Testleri.....	18
2.1.12 Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubrik)	20
a. Holistik Rubrikler (Bütüncül Dereceli Puanlama Anahtarı).....	21
b. Analitik Rubrikler (Ayrışmış Dereceli Puanlama Anahtarı)	22
2.2 İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	23
3. YÖNTEM	29
3.1 Araştırmanın Modeli ve Deseni.....	29
3.2 Çalışma Grubu.....	30
3.3 Verilerin Toplanması	31
3.3.1 Araştırma Kapsamında Hazırlanan Rubrikte Yer Alan Boyutlar	31
a. Hazırlık ve Çalgıya Özgü Teknik	32
b. Temel Müzik İlkeleri.....	32
c. Müzikal İfade.....	33
d. Sahneleme – Performans	33
3.3.2 Araştırma Kapsamında Hazırlanan Ankete İlişkin Bilgiler	34
3.4 Verilerin Analizi.....	35
4. BULGULAR VE YORUM	36
4.1 Komisyon Puanları ile Rubrik Puanlarının Karşılaştırılması.....	36
4.2 Ölçme Aracının Güvenirliği ve Geçerliğinin İncelenmesi.....	39

4.2.1	Hazırlanan Piyano Rubriğinin Güvenirliğine İlişkin Bulgular ve Yorum	39
4.2.2	Hazırlanan Piyano Rubriğinin Geçerliğine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	41
4.3	Hazırlanan Piyano Rubriğinin Kullanışlılığına İlişkin Bulgular ve Yorum	43
4.4	Piyano Rubriğinin Uygulandığı Öğrencilerin, Yapılan Geribildirim Sonrasında Görüşleri.....	44
4.4.1	Rubrik ile Piyano Performansının Daha Nesnel Ölçülüp Ölçülmediğine İlişkin Öğrenci Görüşleri	47
4.4.2	Yarıyıl Sonu Piyano Sınavı Sonrasında Rubrik Aracılığıyla Yapılan Geribildirim, Öğrencinin Performansı İlgili Güçlü ve Zayıf Noktaları Görmesinde Kolaylık Sağlayıp Sağlamadığına İlişkin Öğrenci Görüşleri	50
4.4.3	Rubrikte Yer Alan Boyutların Anlaşılabilirliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri	53
4.4.4	Rubrikte Yer Alan Düzey Açıklamalarının Anlaşılabilirliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	56
4.4.5	Derslerdeki Piyano Performanslarının Rubriklerle Ölçülmesi ve Düzenli Geribildirim Verilmesinin, Performans Düzeylerinin Artmasına Yardımcı Olup Olmayacağına İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	59
5.	SONUÇ VE ÖNERİLER	64
	KAYNAKÇA	69
	EKLER	74
	EK-1 PİYANO PERFORMANS ÖLÇME RUBRİĞİ (ÖN-UYGULAMA).....	75
	EK-2 PİYANO PERFORMANS ÖLÇME RUBRİĞİ	79
	EK-3 PİYANO PERFORMANSINI ÖLÇMEDE KULLANILAN RUBRİK HAKKINDA ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ ANKETİ	83

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. GSE Öğrencilerinin “Rubrik ile Piyano Performansı Daha Nesnel Ölçülmektedir.” Anket Maddesine Katılım Durumları	48
Grafik 2. GSTF Öğrencilerinin “Rubrik ile Piyano Performansı Daha Nesnel Ölçülmektedir.” Anket Maddesine Katılım Durumları	49
Grafik 3. Tüm Öğrencilerin “Rubrik ile Piyano Performansı Daha Nesnel Ölçülmektedir.” Anket Maddesine Katılım Durumları	49
Grafik 4. GSE Öğrencilerinin “Sınav Sonrasında Rubrik ile Yapılan Geribildirim, Performansımla İlgili Güçlü ve Zayıf Noktaları Görmemde Kolaylık Sağlamaktadır.” Anket Maddesine Katılım Durumları	51
Grafik 5. GSTF Öğrencilerinin “Sınav Sonrasında Rubrik ile Yapılan Geribildirim, Performansımla İlgili Güçlü ve Zayıf Noktaları Görmemde Kolaylık Sağlamaktadır.” Anket Maddesine Katılım Durumları	52
Grafik 6. Tüm Öğrencilerinin “Sınav Sonrasında Rubrik ile Yapılan Geribildirim, Performansımla İlgili Güçlü ve Zayıf Noktaları Görmemde Kolaylık Sağlamaktadır.” Anket Maddesine Katılım Durumları	53
Grafik 7. GSE Öğrencilerinin “Rubrikte Yer Alan Boyutlar Anlaşıldır.” Anket Maddesine Katılım Durumları	54
Grafik 8. GSTF Öğrencilerinin “Rubrikte Yer Alan Boyutlar Anlaşıldır.” Anket Maddesine Katılım Durumları	55
Grafik 9. Tüm Öğrencilerin “Rubrikte Yer Alan Boyutlar Anlaşıldır.” Anket Maddesine Katılım Durumları	56
Grafik 10. GSE Öğrencilerinin “Rubrikte Yer Alan Düzey Açıklamaları Anlaşıldır.” Anket Maddesine Katılım Durumları	57
Grafik 11. GSTF Öğrencilerinin “Rubrikte Yer Alan Düzey Açıklamaları Anlaşıldır.” Anket Maddesine Katılım Durumları	58

Grafik 12. Tüm Öğrencilerin “Rubrikte Yer Alan Düzey Açıklamaları Anlaşılırdır.” Anket Maddesine Katılım Durumları.....	59
Grafik 13. GSE Öğrencilerinin “Derslerdeki Piyano Performansının Rubriklerle Ölçülmesi ve Düzenli Geribildirim Verilmesi Performans Düzeyimin Artmasına Yardımcı Olur.” Anket Maddesine Katılım Durumları.....	61
Grafik 14. GSTF Öğrencilerinin “Derslerdeki Piyano Performansının Rubriklerle Ölçülmesi ve Düzenli Geribildirim Verilmesi Performans Düzeyimin Artmasına Yardımcı Olur.” Anket Maddesine Katılım Durumları.....	62
Grafik 15. Tüm Öğrencilerin “Derslerdeki Piyano Performansının Rubriklerle Ölçülmesi ve Düzenli Geribildirim Verilmesi Performans Düzeyimin Artmasına Yardımcı Olur.” Anket Maddesine Katılım Durumları.....	63

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. GSE Öğrencilerine Verilen Puanlar	36
Tablo 2. GSTF Öğrencilerine Verilen Puanlar	37
Tablo 3. Fakülte Bazında Aritmetik Ortalamaların Karşılaştırılması	38
Tablo 4. GSE Öğretim Elemanlarının Rubrik Puanları Arasındaki İlişki	39
Tablo 5. GSTF Öğretim Elemanlarının Rubrik Puanları Arasındaki İlişki	40
Tablo 6. GSE Komisyon Puanları ile Rubrik Puanları Arasındaki İlişki	41
Tablo 7. GSTF Komisyon Puanları ile Rubrik Puanları Arasındaki İlişki	42
Tablo 8. Fakülte Ayrımı Yapılmaksızın Komisyon Puanları ile Rubrik Puanları Arasındaki İlişki	42
Tablo 9. Anketin Uygulandığı Öğrenci Grubunun Fakülte, Sınıf Düzeyleri ve Cinsiyetleri	45
Tablo 10. “Rubrik ile Piyano Performansı Daha Nesnel Ölçülmektedir.” Anket Maddesine İlişkin Öğrenci Görüşleri	47
Tablo 11. “Sınav Sonrasında Rubrik ile Yapılan Geribildirim, Performansıyla İlgili Güçlü ve Zayıf Noktaları Görmemde Kolaylık Sağlamaktadır.” Anket Maddesine İlişkin Öğrenci Görüşleri	50
Tablo 12. “Rubrikte Yer Alan Boyutlar Anlaşılırdır.” Anket Maddesine İlişkin Öğrenci Görüşleri	54
Tablo 13. “Rubrikte Yer Alan Düzey Açıklamaları Anlaşılırdır.” Anket Maddesine İlişkin Öğrenci Görüşleri	57
Tablo 14. “Derslerdeki Piyano Performansımın Rubriklerle Ölçülmesi ve Düzenli Geribildirim Verilmesi Performans Düzeyimin Artmasına Yardımcı Olur.” Anket Maddesine İlişkin Öğrenci Görüşleri	60

KISALTMALAR LİSTESİ

GSE: Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

GSTF: Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi

SPSS: Statistical Package for Social Sciences (Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi)

1. GİRİŞ

Ölçme ve değerlendirme eğitimin ana unsurlarından biridir. Eğitim-öğretim çalışmalarının belirlenmiş hedeflere ulaşp ulaşmadığı ve bu hedeflere ulaşma düzeylerinin belirlenmesi ise ancak doğru ölçme araçları ve bu araçların amaca uygun biçimde kullanılması ile mümkündür.

Müzik eğitiminde ölçme ve değerlendirme aşaması, söz konusu eğitimin özellikle uygulamaya dayalı bir eğitim olması sebebiyle üzerinde durulması gereken bir konudur. Solfej, bireysel ses eğitimi ve çalgı derslerinin hem eğitim hem de değerlendirme sürecinde genel olarak performansa dayalı bir süreç izlenmektedir.

Eğitim bilimlerinde yapılan araştırmalar ve teknolojik gelişmeler eğitimde yeni yaklaşımları gerekli kılmıştır. Müzik eğitimi de bu gelişmelerden payına düşeni almış, öğretim yöntemlerinde, eğitim-öğretim programlarında ve uygulama imkanlarında pek çok yenilik ortaya çıkmıştır.

Bu gelişmelerin kıyısında, müzik eğitimi veren kurumların çoğu müzik performansını belirlemede hala geleneksel ölçme-değerlendirme yaklaşımlarını kullanmaya devam etmektedir.

Aslında performans olgusu kişinin şahsi algıları ve kendine has değerlendirme ölçütleri ile değerlendirilmeye çok yatkındır. Bu durum da güvenirlik ve geçerlikten uzak, öznel (yanlı) ölçme sonuçlarının ortaya çıkma olasılığını arttırmaktadır.

Farklı jüri üyelerinin aynı performansa verdikleri puanların ortalamasının alınması ile yapılan komisyon sınavları bu olumsuzluğu ortadan kaldırmaya yetmemekte, mevcut gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda hem ekonomiklikten uzak hem de eğitim açısından yetersiz bir ölçme-değerlendirme yöntemi olarak varlığını sürdürmektedir.

Bütün bunlar müzik eğitimi alanında kullanılan performans değerlendirme araçlarının gözden geçirilmesi ve çağdaş yöntemlerle yeni araçlar geliştirilmesini gerekli kılmaktadır.

1.1 Problem Durumu

Müzik alanı diğer alanlardaki gibi kuramsal bir yapıya sahip olmasına karşın, bu alanda uygulama çalışmaları daha yoğundur. Bu nedenle çalgı, solfej, bireysel söyleme gibi derslerin hedefleri uygulamaya dönük ve performans ölçüt alınarak değerlendirilmektedir. Fakat bu derslerin değerlendirilmesi aşamasında öğrenci kendinden beklenen performansın düzeyini bilmemekte ve bu performansla ilgili temel ölçütlere sahip olmamaktadır.

Piyano eğitiminde ölçme-değerlendirme çoğunlukla eserin sahnelenmesi ve öğretmenin genel izlenimle bu performansı bir puan ile değerlendirmesi yoluyla yapılmaktadır. Bu da ölçme sonuçlarının yanlış, öznel ve güvenirlikten uzak olmasına neden olabilmektedir. Komisyonlar oluşturularak farklı puanlayıcıların ortak kararı ile daha tutarlı bir ölçme işlemi yapılmaya çalışılsa da, öğrencinin performansına verilen puan çoğu zaman öğrenciyi memnun etmemekte ve öğrenci performansı ile ilgili yapılmış olan ölçümün gerçeği yansıtmadığını düşünebilmektedir.

Geleneksel ölçme-değerlendirme yöntemlerinin müzik performansını ölçmede yeterince güvenilir ve geçerli olmaması da bir başka sorundur.

Performans ölçme işlemini daha sağlıklı, ekonomik ve nesnel olarak gerçekleştirebilmek için, öğrenciden beklenen performansın ve hedef davranışların açıkça belirtildiği ve her davranışın hangi düzeyine ne kadar puan verileceğinin açıklandığı çeşitli ölçütleri içerisinde barındıran güvenirliği ve geçerliği yüksek olan standartlaştırılmış performans ölçeklerine ihtiyaç vardır. Bu ölçekler sayesinde öğrenci kendisinden beklenen performans düzeyi hakkında bilgi edinip buna göre çalışmalar yapabilecek, öğretim elemanları daha bağımsız ve nesnel ölçümler yapabilecektir. Söz konusu ihtiyaçları taşıyan performans ölçme aracı ise, çağdaş ölçme-değerlendirme araçlarından biri olan “Rubrik”tir.

1.2 Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi “Rubrik kullanımıyla piyano performanslarının ölçülmesi ile geleneksel ölçme-değerlendirme yöntemleri arasında nasıl bir ilişki vardır?” biçiminde belirlenmiştir.

1.3 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, İnönü Üniversitesi kapsamında yer alan Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı ile Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Müzik Bölümü öğrencilerinin piyano derslerinin sınavlarında, geleneksel ölçme-değerlendirme araçları yerine daha nesnel, daha güvenilir ve geçerli sonuçlar ortaya çıkarabilecek rubriklerin kullanılmasının mümkün olup olmadığını tespit etmektir. Ayrıca yapılacak uygulamalarda kullanılmak üzere hazırlanacak performans ölçeğini standart hale getirip, çalgı performansı değerlendirme sınavlarında bütünlük sağlanması amaçlanmaktadır.

1.4 Alt Amaçlar

“Öğrenci performansını ölçmek için hazırlanacak rubrikte hangi boyutlar olmalıdır?” sorusu araştırmanın temel amacını belirlemeye hizmet eden ölçme aracının hazırlanma aşamasına işaret eden bir soru olduğundan; bu amaca ilişkin bulgular, araştırmanın “yöntem” bölümünde yer alan “verilerin toplanması” alt başlığında ele alınmıştır.

Araştırmanın amacına bağlı olarak aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Geleneksel yöntemlerle yapılan ölçme işleminden elde edilen puanlar ile rubrik puanları arasında farklılık var mıdır?
2. Araştırma kapsamında hazırlanan ölçme aracı yeterli düzeyde güvenilir ve geçerli midir?
 - a. Aynı öğrencinin performansı eşzamanlı olarak birden fazla puanlayıcı tarafından rubrikle ölçüldüğünde puanlayıcılar arasında farklılaşma olmakta mıdır?
 - i. Farklı gruplarda yapılan ölçümlerde puanlayıcılar arası güvenilirlik değişmekte midir?
 - b. Öğrenci performansını ölçmek için hazırlanan rubrik ölçüte dayalı geçerliğe sahip midir?
 - i. Farklı gruplarda yapılan ölçümlerde ölçüte dayalı geçerlik değişmekte midir?
3. Piyano performansını ölçmek amacıyla hazırlanan rubriğin kullanılabilirlik durumu nedir?
4. Rubrik ile piyano performansları ölçülen öğrencilerin, rubriğe ilişkin görüşleri nelerdir?
 - a. Öğrenciler, rubrik ile performanslarının daha nesnel ölçüldüğü görüşüne katılmakta mıdır?
 - b. Öğrenciler, rubrik aracılığıyla yapılan geribildirim, kendi performanslarıyla ilgili güçlü ve zayıf yönleri görmelerinde kolaylık sağladığı görüşüne katılmakta mıdır?
 - c. Öğrencilerin, araştırma kapsamında hazırlanan rubrikte yer alan boyutların anlaşılabilirliğine ilişkin görüşleri nedir?
 - d. Öğrencilerin, araştırma kapsamında hazırlanan rubrikte yer alan düzey açıklamalarının anlaşılabilirliğine ilişkin görüşleri nedir?
 - e. Öğrencilerin, ders esnasındaki performanslarının rubriklerle ölçülmesi ve düzenli olarak kendilerine geribildirim verilmesi durumunda, rubrik aracılığıyla yapılan geribildirim performans düzeylerinin artmasına yardımcı olup olmayacağına ilişkin görüşleri nedir?

1.5 Araştırmanın Önemi

Çalgı eğitiminde performansın ölçülebilir yönlerinin ortaya konulması ve bu yönlerin gerçekten sağlıklı bir biçimde ölçülmesi gerekmektedir. Psiko-motor alan içinde öngörülen davranışların doğru biçimde değerlendirilmesi için performansa dayalı pek çok ölçek geliştirilmekte ve kullanılmaktadır.

Çalgı performansı değerlendirmede, değerlendirmelerin daha objektif olabilmesi için, değerlendirmelerde baz alınan ölçümlerin de sağlıklı ve objektif ölçeklerle yapılmış olması gerekmektedir. Rubriklerin değerlendirmede performans ölçeği olarak kullanılması eğitim açısından faydalı, ölçme-değerlendirme açısından ise geleneksel ölçme-değerlendirme araçlarına kıyasla daha güvenilir ve geçerli sonuçlar ortaya koymaktadır.

Bu araştırmada literatürden toplanan bilgiler ve alan uzmanlarının görüşleri ışığında piyano eğitiminde kullanılmak üzere hazırlanacak ölçme aracının uygulanabilir hale getirilmesi sonucunda, piyano performansını ölçme-değerlendirme çalışmaları daha güvenilir, geçerli ve ekonomik olarak yapılabilir. Ayrıca söz konusu ölçme aracının sınav performansını ölçen bir araç olmasının yanında, öğrencilere geribildirim vermek amacıyla da kullanılabilir olması; sadece ölçme-değerlendirme aşamasında değil, piyano eğitimi sürecinde de faydalı olabileceği düşüncesini akla getirmektedir.

1.6 Varsayımlar

- 1) Araştırma kapsamında toplanan verilerin gerçek durumu yansıttığı,
- 2) Araştırmada kullanılan ölçme aracı ile puanlama yaparken puanlayıcıların içtenlikle ve ciddiyetle davrandıkları,
- 3) Yarıyıl sonu piyano performansını değerlendirmek için oluşturulan komisyonun öğrenci performansı hakkında verdikleri ortak kararın güvenilir ve geçerli olduğu,

- 4) Araştırma verilerinin toplanmasında kullanılan araçların, araştırma için en uygun araçlar olduğu,
- 5) Araştırmada görüşlerine başvurulmuş kişilerin bu görüşlerinin gerçeği yansıttığı,
- 6) Araştırmada, ölçme aracına ilişkin yargılara katılım düzeyleri belirlenen öğrencilerin, anket maddelerini herhangi bir etki altında kalmadan cevapladıkları,
- 7) Araştırma verilerinin çözümlenmesinde kullanılan yöntemlerin, araştırma için en uygun yöntemler olduğu varsayılmıştır.

1.7 Sınırlılıklar

- 1) Araştırma, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında öğrenimine devam eden İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü öğrencileri ile İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarımı Fakültesi Müzik Bölümü öğrencilerinin ölçümleri ile sınırlıdır.
- 2) Araştırma, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü ile İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarımı Fakültesi Müzik Bölümü'nde piyano derslerini yürüten öğretim elamanlarının yaptığı ölçümlerle sınırlıdır.
- 3) Toplanacak veriler, bu araştırmada kullanılmak üzere geliştirilecek olan ölçme-değerlendirme araçlarından (rubrik) elde edilecek olan puanlar ile geleneksel yöntemlerle yapılan değerlendirmelerden (komisyon puanları) elde edilecek puanlarla sınırlıdır.
- 4) Diğer çalgılarla ilgili öğretim elemanı sayılarının yetersizliği ve öğrenci gruplarının daha küçük olması gerekçesiyle “çalgı performansı” kapsamında başlatılan araştırma “piyano performansı” ile sınırlandırılmıştır.

1.8 Tanımlar

Rubrik (Dereceli Puanlama Anahtarı): Öğretmen tarafından çalışmada neyin önemli olduğuna ilişkin ölçütlerin listelenerek, her bir ölçütün nitelik derecelerinin açık olarak ifade edildiği puanlama aracıdır.

Komisyon: Öğretim elemanlarının bir araya gelerek yarıyıl sonu öğrenci performanslarını ölçmek ve değerlendirmek amacıyla oluşturdukları jüri gurubudur.

GSE: Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

GSTF: Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi

SPSS: Statistical Package for Social Sciences (Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi)

2. KURAMSAL BİLGİLER ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 KURAMSAL BİLGİLER (KAVRAMSAL ÇERÇEVE)

Bu bölümde araştırmanın temel hatlarını ortaya koyan kavramlar ve bu kavramlarla ilişkili çeşitli tanımlara ve kuramsal bilgiye yer verilmiştir. Araştırmanın merkezinde yer alan “Rubrik” ölçme aracından hareketle, ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramların açıklanmasının gerekliliği ve bu değerlendirme aracını kullanma amacının her şeyden önce eğitsel bir fayda ortaya koymak olmasından hareketle eğitim ile ilgili tanımlamalardan başlanmıştır; konu genelden özele pek çok araştırmacı ve kaynaktan faydalanılarak açıklanmıştır.

2.1.1 Eğitim ve Öğretim

Eğitim, farklı kaynaklarda farklı biçimlerde tanımlanmış bir kavram olmasına karşın bu kaynakların birleştikleri ortak noktalar vardır. Her şeyden önce eğitimin hedefinde bireyin olduğu araştırmacıların ve yazarların birleştikleri dikkate değer bir konudur. Çeşitli kaynaklarda “toplumu şekillendirmek” olgusundan bahsedilmiş olsa dahi, bireyin toplumu oluşturan öz olduğu, diğer bir deyişle toplumun bireylerin bir toplamı oluşu bu olgunun da dolaylı olarak “birey” üzerine odaklandığını ortaya koyar.

Uçan (2005) eğitimi “bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkin süreçlerden biri” olarak tanımlamıştır. Benzer biçimde birçok yazar ve bilim adamı eğitimi tanımlamada “süreç” kelimesini kullanarak, eğitimin belli bir zaman dilimine bağlı kalmadan, bireyin yaşamı boyunca devam ettiğinin altını çizmektedir.

Kaya (2011) aktarımı ile “Demirel’e (2010a: 62) göre eğitim bilimi alan yazınında eğitim ve öğretim kavramlarını birlikte kullanma ve çoğu kez de birini diğerinin yerine kullanma alışkanlığı günümüze kadar devam etmiştir.” biçimindeki alıntısı eğitim-öğretim kavramlarının birbirine karıştırıldığını ortaya koymaktadır. Bu konuda araştırmacı açıklamalarına şu biçimde devam etmiştir:

“Eğitim, genelde bireyde davranış değiştirme süreci olarak da kullanılırken öğretim, öğrenme sürecinin yönlendirilmesi anlamında kullanılmaktadır. Diğer bir anlatımla öğretim, öğrenmenin gerçekleşmesi için planlanan, kasıtlı ve sistematik bir eğitim sürecidir (Kaya, 2011, s. 13).”

Özgül (2009) ise öğretimi “eğitimin okulda en planlı, en programlı olarak yürütülen kısmı” olarak tanımlamıştır. Öğretimde öğrencinin, öğretmen ve onun sağladığı ortamla etkileşiminin önem taşıdığına değinerek; öğretimin öğrenmenin gerçekleşmesi ve bireyde istenen davranış değişimlerinin olması için uygulanan süreçlerin tümünü kapsadığını belirtmiştir.

2.1.2 Öğrenme ve Öğretme

Senemoğlu (2005, s.4) öğrenmeyi “bireyin çevresiyle belli bir düzeydeki etkileşimleri sonucunda meydana gelen nispeten kalıcı izli davranış değişmesi” olarak tanımlamıştır. Selçuk (2001) ise “*Gelişim ve Öğrenme*” adlı kitabında öğrenme kavramının davranışçı kurama göre ayrı, bilişsel kurama göre ayrı bir tanımının ortaya çıktığına değinmiş ve bu tanımlardan yola çıkarak öğrenmenin boyutlarına değinmiştir.

Davranışçı açıdan öğrenme, yaşantı sonucu gözlenebilen davranışlarda ortaya çıkan kalıcı değişiklik olarak tanımlanmış ve basit bir uyaran-tepki (U-T) ilişkisi içerisinde ele alınmıştır. Tanım dört boyutla açıklanmıştır:

1. Öğrenme yaşantı sonucu gerçekleşir.
2. Öğrenme sonucunda bir değişiklik olmalıdır.
3. Öğrenme kalıcı iz bırakır.
4. Öğrenme gözlenebilen davranışlardaki değişikliklerdir.

Bilişsel açıdan öğrenme ise, bireylerin zihinsel yapılarında görülen değişimler olarak ifade edilmiştir. “Dikkat edilirse bu tanımda bir önceki tanımda olduğu gibi gözlenebilir olma, yaşantı sonucu olma vb. gibi şartlar bulunmamaktadır. Burada önemli olan zihinde bir değişiklik olmasıdır. Bilişsel kuramcılar öğrenmenin içsel bir süreç olduğu ve doğrudan gözlenemeyeceği görüşünü taşırlar (Selçuk, 2001, s. 121-125).”

Tarman (2006) öğrenmeyi, yaşantı ürünü kalıcı izli davranış değişikliği; müzik öğrenmeyi ise yaşantı ürünü kalıcı izli müziksel davranış değişikliği olarak tanımlamıştır.

Öğretme kavramı ise öğrenmenin gerçekleşmesi için birey dışında bir kişi tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak yapılan iş olarak tanımlanabilir. Ertürk ise (1994, s.83) “herhangi bir öğrenmeyi kılavuzlama ve sağlama faaliyeti” olarak öğretme kavramını açıklamıştır.

2.1.3 Müzik Eğitimi

Tarman’ın aktarımı ile (2006) müzik eğitimi “bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma sürecidir (Uçan, 2005).” Müzik eğitimi, yönelik olduğu kitle ve ana amaç bakımından üçe ayrılır. Bunlar:

1. Genel müzik eğitimi
2. Amatör müzik eğitimi
3. Mesleki müzik eğitimi

a. Genel müzik eğitimi

Sağlıklı ve dengeli bir “insanca yaşam” için ayırım gözetmeksizin herkese yönelik, asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlayan müzik eğitimi türüdür. Genel müzik eğitimi; okul öncesi, ilk ve orta öğretim kurumlarında genellikle bir müzik öğretmeni aracılığıyla yürütülür (Tarman, 2006, s. 9).

b. Amatör müzik eğitimi

Amatör müzik eğitimi; müziğe ilgi ve sevgi duyanlara yöneliktir. Etkin bir müziksel katılımla doyum sağlamak ve bunu sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışları kazandırmayı amaçlar. Bireyin yetenekli olması değil istekli olması önemlidir. Bu eğitim genellikle müzik dershaneleri, kurslar ve özel dersler yoluyla bir müzik eğitimcisi ya da çalgı öğretmeni tarafından yürütülür (Tarman, 2006, s. 10). Amatör müzik eğitimi, aynı zamanda mesleki müzik eğitiminin de hazırlayıcısı ve bir alt basamağıdır.

c. Mesleki müzik eğitimi

Müziği meslek olarak seçmek isteyen kişilere yöneliktir. Bu nedenle mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları kazandırmayı amaçlar ve bu süreç uzman kişilerce yürütülür. Mesleki müzik eğitime başlayabilmek için, belli düzeyde müzik yeteneğine sahip olduğunu gösteren, müzik yetenek sınavlarında başarılı olunması zorunludur (Tarman, 2006, s. 10).

Mesleki müzik eğitimi veren kurumlar aşağıda sıralanmıştır:

1. Konservatuarlar
2. Anadolu güzel sanatlar liseleri
3. Eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümleri
4. Güzel sanatlar fakülteleri müzik bilimleri bölümleri

2.1.4 Çalgı Eğitimi

Müzik eğitiminin boyutları Saçlıoğlu Altuntaş'ın (2007, s.33) aktardığı üzere ses eğitimi, müziksel işitme eğitimi, müzik beğenisi eğitimi, yaratıcılık eğitimi ve çalgı çalma eğitimi olarak ele alınmaktadır.

Çalgı eğitimi ise Saçlıoğlu Altuntaş (2007, s.33) tarafından şu biçimde aktarılmaktadır:

“Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak çalgı çalmaya ilişkin istendik yönde ve nitelikte yeni davranışlar kazandırma sürecidir (Uçan, 1985).”

Türkiye’deki üniversitelerin eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi anabilim dalı müzik öğretmenliği programlarında verilen çalgı eğitimi (piyano, keman, viyola, bağlama, vb...) müzik öğretmeni adaylarının lisans sonrası meslek hayatlarında son derece önemli bir paya sahiptir (Toptaş, 2008, s. 5).

Akcan Ünsal (2011, s.5) ise çalgı eğitimini farklı biçimde ele almaktadır:

“... Müzik eğitimi boyutlarından olan çalgı eğitiminde amaçlar, ilkeler ve yöntemler belirlendikten sonra öğretmen bunları uygularken yine bireysel farklılıklardan dolayı öğrencinin içinde bulunduğu psikolojik durumu iyi gözetmek durumundadır. Büyükaksoy, çalgı eğitiminin bireysel olduğundan bahsederek bu konudaki düşüncesini şöyle belirtmiştir; ‘bu öğretim şekli öğretmenle öğrenci arasındaki bireysel olan bilgi alışverişidir’ (1996: 62).”

Toptaş (2008) çalgı eğitiminin, müzik eğitiminin olduğu her yerde olması gerektiğini vurgulamıştır. Uygulamaya dönüşmeyen bilgilerin kalıcılığını yitirebileceğini ifade ederek, öğrenilen teorik bilgilerin kesinlikle uygulamaya dönüşmesinin gerekli olduğunu ortaya koymuştur.

Çalgı eğitimi Tufan’a (1996) göre bireyin yaşantısında müzik eğitiminin getirdiği disiplin ile paralel bir disiplin anlayışı kazandıran, mesleki müzik eğitiminin çok önemli bir boyutudur. Bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönlerini bir bütün halinde ele alan çalgı eğitimi bireye, teknik bilgi ve beceriler ile estetik değerler kazandırır ve kültürel yaşamı zenginleştirir. Bu disiplinli ve zor eğitimin amacı ise yaratıcı, uygulayıcı, araştırmacı, çağdaş, yorumlayıcı, eleştirci ve kendine güvenen bireyler yetiştirmektir. (Akcan Ünsal, 2011, s. 5)

Toptaş (2008) aynı zamanda müzik eğitimini ister müzik öğretmenliği programlarında, isterse özel eğitim merkezlerinde amatör veya üst düzey olarak alan

öğrencilerin, eğitimlerini mutlaka bir çalgıyla desteklemeleri gerektiğini belirtmiştir. Çalgı eğitimi alan bir öğrencinin bireysel çalma yeteneğini geliştirmesinin yanında, çeşitli müzik dönemlerinden çalacağı eserlerle müziksel bilgilerini ve genel kültürünü zenginleştireceğini ve bunların sonucu olarak da öğrencinin müzik beğenisi düzeyinin artacağını altını çizmiştir.

2.1.5 Piyano Eğitimi

Piyano çalgı olarak her tür ve yoğunluktaki çoksesliliğin elde edilebileceği, gelişimini tamamlamış, tartışmasız tek çalgıdır. Sabit akordu, hem solo hem eşlik çalgısı olarak kullanılabilme özelliklerinden dolayı müzik eğitiminin temel ve müzik eğitimi kurumlarının pek çoğunda zorunlu yardımcı çalgı olarak yer almaktadır (Akcan Ünsal, 2011, s. 5).

Toptaş (2008) piyanonun; ses sınırı genişliği, notaların sabit yerlerde olması, yanlış notaya basılmadığı ve akordunun iyi olduğu sürece ses bozukluğu oluşmadan öğrencilerin özellikle çok sesli kulak eğitimi ve gelişiminde son derece önemli olduğunu belirtmiştir.

Tufan'a göre (1996) piyano dersi öğrencinin aldığı genel müzik eğitimi içerisinde çok sesliliği yaşayabilmesi, duyabilmesi ve uygulayabilmesini sağlayan gerekli davranışların kazanıldığı ve müziği kendisinin yaparak yaşadığı bir süreçtir.

“Türkiye’de piyano eğitimi; Eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi anabilim dalı müzik öğretmenliği programlarında, güzel sanatlar fakültesi (GSF) müzik bölümlerinde, Anadolu güzel sanatlar liselerinde, konservatuarlarda, özel müzik dershanelerinde, özel dersler v.b... aracılığı ile yapılmaktadır (Toptaş, 2008, s. 5).”

Grançer Okay (2010) piyano eğitim sürecinde, öğrencide ne derece bir ilerleme olduğunu saptayan, bu ilerlemenin yeterli olup olmadığına karar veren, beklenen değişikliklerin olmama nedenlerini araştıran ve gerekli önlemleri alan, öğrencilerin gelişim seviyelerine ve yeteneklerine uygun eğitim ortamını hazırlayan piyano eğitimcisinin öğretim programı içerisindeki görevinin önemine dikkat çekmiştir. Programın hedeflere ulaşabilmesi için uygulama sürecinde verilen uğraşların, piyano

eğitimcisinin alan bilgisi ve pedagojik yeterliliğinin yanında, iyi bir ölçme ve değerlendirme yapabilme yeterliğine sahip olması gerektiğini ortaya koymuştur.

2.1.6 Ölçme ve Değerlendirme

Özçelik (2010, s.9) öğretme-öğrenme sürecinde, “Beklenen davranış değişiklikleri gerçekleşmiş midir?” sorusuna verilecek cevabın önemli olduğunu belirtmiştir.

Eğitim sürecinde, öğrenci tarafından kazanılması beklenen hedef davranışlarda herhangi bir değişiklik olup olmadığını belirlemek ise ölçme-değerlendirme etkinliklerinin gerçekleştirilmesi ile mümkün olmaktadır.

Öğrenci davranışlarındaki değişme ve gelişmeleri görmede ölçme değerlendirme etkinliklerinin kullanılmasıyla, başarısız öğrencilerin öğrenme eksiklikleri ortaya çıkarılabilir veya öğretmenin uyguladığı öğretim yöntem ve tekniklerinin ne derece başarılı olduğu hakkında bir fikir elde edilebilir.

Semerci (2007, s.2) ölçme ve değerlendirmenin fark kavramından ortaya çıktığını belirterek ilgili kavramları şu şekilde tanımlamıştır:

Ölçme bir şeyin özelliğinin veya niteliğinin belirlenmesi işidir.

Değerlendirme ise bir ölçüt kullanarak yargıya varma sürecidir.

Bu tanımlar beraberinde başka kavramları getirmekte ve bu kavramların da açıklanması gerekmektedir.

Ölçüm kavramı ölçme işlemi sonucu elde edilen veridir. Ayırt edilebilmesi için bir sayı veya sembolle ifade edilmesi gerekir. Tan’a göre (2009, s.33) “ölçme işlemi sonucunda elde edilen sayı veya sembol” olarak açıklanmıştır.

Ölçüt kavramı ise değerlendirme ile ilişkili bir kavramdır. Değerlendirmenin neye göre yapılacağını belirten bir değer olarak açıklanabilir. Ölçümün ölçme işleminden sonra elde edilen veri olduğu göz önünde bulundurulursa; ölçüt kavramını, değerlendirmeyi gerçekleştirebilmek için belirli bir değer ile kıyaslama yapabilmek

amacıyla, işlemi yapacak olan kişi tarafından belirlenmiş bir “eşik değeri” olarak ifade etmek mümkündür.

2.1.7 Ölçme ve Değerlendirmede Kullanılan Ölçekler

Geleneksel eğitim faaliyetlerinde ölçme-değerlendirme uygulamaları için kullanılan belli başlı ölçme araçları yazılı yoklamalar, kısa cevaplı testler, doğru-yanlış testleri, çoktan seçmeli testler ve eşleştirme testleridir. Bu teknikler tek başlarına kullanılabileceği gibi, ihtiyaca göre birden fazla tekniğin bir arada kullanılması ile daha kapsamlı ölçme araçları da hazırlanabilir.

Bu tekniklerle oluşturulan ölçme araçları eğitim ve ölçme-değerlendirme alanlarındaki bilimsel gelişmeler sonucunda geleneksel ölçme-değerlendirme teknikleri adı altında ele alınmış (Bahar, Nartgün, Durmuş, & Bıçak, 2010), bu tekniklere ek olarak tamamlayıcı ölçme değerlendirme teknikleri geliştirilmiştir.

2.1.8 Tamamlayıcı Ölçme-Değerlendirme Teknikleri

1. Puanlama Anahtarları (Rubrik)
2. Tanılayıcı Dallanmış Ağaç
3. Yapılandırılmış Grid
4. Kelime İlişkilendirme Testleri
5. Portfolyo
6. Proje
7. Performans Değerlendirme
8. Problem Çözme
9. Gözlem Tekniği
10. Kavram Haritası
11. Görüşme (Mülakat) Tekniği

2.1.9 Müzik Eğitiminde Ölçme ve Değerlendirme

Müzik eğitiminde ölçme, müziksel bir davranışın gözlenip gözlem sonucunun sayılarla ifade edilmesidir (Tarman, 2006, s. 71).

Müzik öğretiminin sonunda öğrencinin müziksel davranışları kazanıp kazanmadığı belirlenirken yeterliğe dayalı amaçlar bir ölçüt olarak kullanılır. Yeterliğe dayalı amaçlar davranışın hangi koşullar altında ölçüleceğini de gösterirler (Özgül, 2009, s. 71).

Özgül (2009) müzik eğitiminde değerlendirme aşamasını, bir öğrencinin müzik dersindeki çalgı çalmaya yönelik başarı düzeyi ölçüldükten sonra sonucun müzik dersinden geçme koşulunu belirleyen bir ölçütle karşılaştırılması yolu ile bu öğrencinin başarı düzeyinin müzik dersinden geçmeye yeterli olup olmadığının belirlenmesi olarak örneklendirmiştir.

Tarman'a göre (2006, s. 71) müzik eğitiminde ölçme yapmak için sırasıyla önce hangi özelliklerin nicelendirileceği belirlenmeli, sonra nicelendirilecek özelliklerin yeterince yansıtılabileceği bir sayı ya da semboller sistemi seçilmeli daha sonra da gözlenen özelliklere bu sayı ya da sembollerin hangi kurallarla verileceği belirlenmelidir.

Kuşkusuz ölçme işlemi bir araç aracılığıyla yapılır. Uzunluk ölçmek için metre, ağırlık ölçmek için terazi, sıcaklık ölçmek için de termometre kullanılır. Müzik eğitiminde ise ölçülmek istenen davranışın türüne göre çeşitli araçlar kullanılır. Örneğin armoni konusuna ilişkin bilişsel davranışların ölçülmesinde genellikle yazılı yoklama ya da çoktan seçmeli testler kullanılırken; armoni konusunda öğrenilen bilgilerin piyanoyla çalınmasında yani duyuşsal ve devinişsel davranışların ölçülmesinde ise performans testleri kullanılmaktadır. (Tarman, 2006, s. 71)

2.1.10 Çalgı Performansını Ölçme ve Değerlendirme

Müzik eğitiminde bireyin çalma ve söyleme alanında sergilediği davranışlar müziksel performans olarak adlandırılmaktadır. Çalma ve söyleme aşamaları bireyin psiko-motor becerilerini sergilediği bölümdür (Atak Yayla, 2004).

Çalgı eğitiminde öğrenciye kazandırılması hedeflenen davranışların öğrencide gelişip gelişmediğini izlemek için öğrenciye sorular yönlendirmek ve onun verdiği cevaplar doğrultusunda bir karara varmak olanaksızdır. Çünkü öğrencide beceri düzeyinde yani devinişsel ya da diğer bir deyişle psiko-motor bir davranışın kazanılıp kazanılmadığını belirlemek ancak söz konusu davranış sergilerken yapılan sistematik gözlem aracılığıyla mümkün olabilir.

Öğrencinin söz konusu hedef davranışları, yani çalgı eğitiminde süresince edinmesi gereken davranışları sergilerken ortaya koyduğu beceri düzeyi, öğrencinin performansıdır. Kaynak (2011: s.13) “Piyano eğitimi yarıyıl sonu sınavlarında öğrenci performanslarının rubrik ile ölçülmesi” adlı çalışmasında performansı şu biçimde açıklamıştır:

“Performans kelimesi, sanat eğitimi müzik ve resim alanlarında da sıkça kullanılmaktadır. Müzik, performansın en etkili ve önemli olduğu sanat eğitimi alanlarından birisidir. Müzikte ortaya konulan devinişsel bir davranış, resim sanatında ise önceden yapılmış bir eserin sergilenmeye sunulması performans olarak değerlendirilmektedir. Uçan(1997), performansı “yapılan, ortaya koyulan, gösterilen yürütülen ya da yerine getirilen bir iş demek olan uygulamayı gerçekleştirme” diye tanımlamaktadır.”

Alakurt (2006: s.13) araştırmasında “...öğrencinin bilişsel sorgulama süreçlerindeki düzey ve niteliği yanında, beceri ve yeteneklerinin değerlendirilmesi de eşit derecede önemlidir.” açıklaması ile performansı değerlendirmenin önemini ortaya koymuştur.

Performansın değerlendirilmesi eğitim literatüründe “performans tabanlı değerlendirme”, “performansa dayalı değerlendirme” ya da “performans temelli değerlendirme” gibi farklı isimler olsa da ortak olarak öğrencinin bir işi nasıl yaptığı ve bu işi yaparken izlediği yol ile işlem basamaklarını izlemeyi; ortaya çıkan ürünün ve sürecin beraber değerlendirildiği bir yöntem olarak açıklanabilir.

Performans tabanlı değerlendirme, değerlendirme yapılacak alanda uzman bir kişinin, önceden belirlenmiş standartlarla karşılaştırma ve ölçme yoluyla, bireyin bu alandaki performansını değerlendirmesidir (Kaynak, 2011, s. 14).

Atak Yayla (2004) psiko-motor alandaki davranışların büyük çoğunluğunun performans değerlendirme adı altında ölçülmekte ve değerlendirilmekte olduğuna işaret etmiştir. Kişinin performansının ancak bir iş veya işin parçalarının yapılırken gözlenebilmekte ve ölçülebilmekte olduğuna değinmiştir. Bir kişinin bir iş yapımındaki performansını, belirli bir zamanda iş tamamlanırken veya tamamlandığında kişinin başarılı bir şekilde ortaya koyduğu çıktıların kaydı biçiminde; performans değerlendirilmesini de birey hakkında karar vermek için sistematik gözlem yoluyla veri toplama süreci olarak tanımlamıştır.

2.1.11 Performans Testleri

Eğitimde devinışsel (psiko-motor) davranışların ölçülmesinde kullanılan testlere performans testi denilmektedir. Müzik eğitiminde bireyin çalma ve söyleme becerilerinin ölçülmesinde performans testleri kullanılmaktadır (Atak Yayla, 2004).

Müzik, beden eğitimi, resim, el sanatları, endüstriyel sanatlar, laboratuvar uygulamaları gibi performans ile ilgili hedefleri bulunan derslerde, kağıt kalem testleriyle ölçme değerlendirme yapmak oldukça zordur. Çünkü performans değerlendirmede, öğrenciden bir şeyin nasıl yapılacağını söylemesinden ziyade yapması istenir. Bundan dolayı, bu tür hedeflerin ölçülmesinde performans testleri kullanılmalıdır (Aktaran: Parlak, 2010).

“... Müzik eğitiminde çoğu kez müziğin bilgisinden çok hemen müziğin yapılmasına yönelinmesinin temel nedenlerinden biri müzik denilince akla ilk gelen şeyin seslendirme (yorumlama) ve besteleme sözcüklerinde özlü ifadesini bulan müziksel performans olmasıdır. Bu olgu temelde kuşkusuz müziğin doğasından kaynaklanmaktadır. Müziğin ilk varoluş sürecinde de eylemin bilgiden önce geldiği, bilginin eylem sırasında ya da sonunda oluştuğu bilinmektedir. Bu nedendir ki müzik eğitiminde performansın öncelikli bir yere sahip olduğu görüşü günümüz müzik eğitimcileri arasında da yaygın bir kabul görmektedir.” (Uçan, 1994, s. 85-86)

Müziksel performans ölçmek üzere çeşitli ölçekler kullanılabilir. Bunlardan en yalın olanı çeteleme ölçekli araçlardır. Çeteleme ölçekli araçlar gözlenip ölçülebilecek davranışların sadece varlığının ya da yokluğunun saptanmasına olanak veren ve genellikle ölçeği iki kategoriden oluşan ölçme araçlarıdır. Bu araçlarda gözlenecek davranışın varlığı “x” ya da “evet” gibi bir işaret ya da sözcükle belirtilir (Atak Yayla, 2004).

Bir diğeri ise likert tipi ölçeklerdir. Likert tipi ölçeklerde genellikle çeşitli katılma derecelerini gösteren seçenekler her ifadenin altına ya da karşısına sayısal bir dereceleme ölçeği olarak verilmekte, ölçeği alan birey tutumla ilgili maddeyi okuduktan sonra verilen derecelerden birini seçmektedir (Atak Yayla, 2004)

Müziksel performans ölçeği geliştirmekte bir diğer yöntem de eşit aralıklardır. Bunun diğer adı Thurstone’dur. Thurstone uyarıcılar arasındaki farklara göre bireysel algılama farkları arasındaki ilişkiye dayanan psikofizik ilkelerden yararlanarak iki ayrı tutum ölçeği geliştirmiştir. Bunlardan biri “eşit görünen aralıklar ölçeği”, diğeri ise “eşleştirilmiş çiftler ölçeği”dir (Atak Yayla, 2004).

“Eşit görünen aralıklar yönteminde ilk aşama ölçülecek tutum konusuna ilişkin ifade hazırlamaktır. Daha sonra pratik olması amacı ile her ifade bir karta geçirilerek ölçek sıralamasındaki yerleri saptanmak üzere bir uzmanlar grubuna sunulmaktadır. Bu uzmanlar grubundan kartların her birini tek tek inceleyerek en olumludan en olumsuzaya kadar süreklilik gösterecek şekilde 11 grup içinde sınıflandırmaları istenmektedir. Böyle bir düzenleme şematik olarak aşağıda gösterilmektedir:

Olumlu			Nötr			Olumsuz				
----- ----- ----- ----- ----- ----- ----- ----- ----- -----										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Her gruba düşen maddeler incelenip değerlendirilen kişilerin birbirinden tutarsız yerlere yerleştikleri maddeler çıkarıldıktan sonra değerlendirici kişilerin işaretledikleri derecelere göre her maddeye bir ölçek değeri verilmektedir. Bir maddenin ölçek değeri jürideki üyelerin o madde için verdikleri derecelerin ortanca değeridir. Ölçek değerinin ortanca değer olarak belirlenmesi maddeleri aşırı değerlendiren kişilerin etkisini aza indirmek içindir. Maddelerin ölçek değeri belirlendikten sonra ölçek değeri yüksek olanlar seçilerek dereceleme ölçeği oluşturulmaktadır. Ölçek değeri belirlenmiş olan maddeler arasında pozitif uçtan negatif uca doğru yaklaşık eşit aralıklı olacak şekilde bir düzenleme yapılır. Böylece dereceler arasındaki süreklilik sağlanmış ve ölçek kullanmaya hazır hale gelmiş olur.” (Atak Yayla, 2004)

Eşleştirilmiş çiftleri karşılaştırma (Paired Comparison) yöntemi de müziksel performans ölçmede çok kullanılır. Gordon ve Wing’in testleri bu yöntemi içermektedir (Atak Yayla, 2004).

2.1.12 Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubrik)

Yeni ölçme-değerlendirme yaklaşımları, öğrencilerin bir davranışı sergilerken onun hangi seviyede olduğunun tespit edilmesini daha anlamlı bulmaktadır. Bu seviyeler, dereceli puanlama anahtarı olarak tanımlanan rubrikler yardımıyla tespit edilmektedirler (Çepni, 2007, s. 215).

Stix (1996) puanlama yönergesini “öğretmen ve öğrencilerin katılımıyla hazırlanan derecelendirme haritası” olarak ifade ederken, Karaca (2006) ise puanlama yönergesini “bir etkinliğin tamamının ya da bölümlerinin nasıl puanlanacağını ayrıntılarıyla anlatan araç” olarak tanımlamaktadır (Alakurt, 2006, s. 19).

Rubrik öğrenci performansı süresince gözlenmesi beklenen hedef davranışların farklı boyut ve düzeylere bölünerek değerlendirilmesidir. Rubriklerde yer alan boyutlara ilişkin düzeylere karşılık gelen satırlarda, söz konusu düzeyin performans hedefinin ne kadarını yansıttığına dair açıklamalar bulunur.

Herhangi bir performansı değerlendirmek için oluşturulan ölçme aracına uluslararası literatürde “Rubric” denilmektedir. Bu araç ülkemizde “Puanlama Yönergesi”, “Dereceli Puanlama Anahtarı”, “Değerlendirmeye Esas Ölçütler”, “Değerlendirme Ölçeği”, “Değerlendirme Formu” ya da “Derecelendirme Ölçeği” olarak adlandırılmaktadır (Aktaran: Kaynak, 2011).

Araştırma kapsamında ölçme aracı olarak rubrik kullanılması ve bu aracın araştırma boyunca “Rubrik” olarak ifade edilmesi, Kaynak’ın (2011) araştırmasında bu terimi tercih etme sebebi olarak işaret ettiği nedenlerle aynıdır. “Rubrik” teriminin kullanılmasının öncelikli nedeni uluslararası literatürle bütünlük sağlamaktır. Ayrıca ülkemizde performans ölçümünde kullanılan benzer araçların terim adlarının da, “Rubrik” için ülkemizde kullanılan adlandırmalara yakın olması gerekçesiyle; oluşabilecek herhangi bir kavram karmaşasının önüne geçmek amacıyla “rubrik” kelimesinin kullanılması uygun görülmüştür.

a. Holistik Rubrikler (Bütüncül Dereceli Puanlama Anahtarı)

Genellikle yazma ve diğer yaratıcı veya sanatsal çalışmalar için kullanılmaktadır. Holistik rubrik, ürün veya süreci bölümlere ayırmak ve her beceriyi veya kriteri bağımsız olarak değerlendirmek yerine, ürün veya sürecin bütününe odaklanır. Bu yöntem öğrenme ürünleri toplam puan olarak değerlendirilmek istendiğinde kullanılır (Çepni, 2007, s. 216).

b. Analitik Rubrikler (Ayrışmış Dereceli Puanlama Anahtarı)

Analitik rubriklerin uygulanmasında ürün veya süreci bölümlere ayırmak ve her beceriyi veya kriteri bağımsız olarak değerlendirmek ve sonra da bu puanları toplayarak toplam puanın hesaplanması gerekir. Bu ölçekler, çalışmanın ya da ürünün farklı boyutlarına farklı notlar vermek amacıyla oluşturulur (Çepni, 2007, s. 217).

2.2 İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Kaynak (2011) “*Piyano Eğitimi Yarıyıl Sonu Sınavlarında Öğrenci Performansının Rubrik ile Ölçülmesi*” başlıklı araştırma ile piyano sınavlarında kullanılabilir bir ölçek aracı geliştirmeyi hedeflemiştir. Araştırmanın evreni Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları arasından seçilen 10 üniversitedir. Anamlılık düzeyinin araştırmanın içeriği doğrultusunda “0.05” olması uygun görülmüştür. Piyano rubriğinin geliştirilmesi sürecinde ölçek hazırlanmadan önce bir ön araştırma yapılmış, araştırma sonrası yapılan ön çalışmada yarıyıl sonu sınavlarında performans ölçerken değerlendirilecek olan kriterler toplam 37 piyano öğretim elemanı tarafından puanlanarak değerlendirilmiştir. Yapılan “içerik analizi” ile ölçekte yer alacak maddeler tespit edilmiş, rubriğin yapı geçerliğini test edebilmek amacı ile söz konusu ölçeğe temel bileşenler analizi (principal component analysis) uygulanmıştır. Uygulanan piyano rubriğinin ölçümlerinin karşılaştırılmasına (2’li karşılaştırma) ilişkin, birbirinden bağımsız iki piyano öğretim elemanının yaptığı ölçümlerin verileri SPSS programında kodlanmıştır. Bu ikili karşılaştırmanın yapılması için, her iki öğretim elemanının her bir eser için verdikleri puanların ortalamalarına t-testi uygulanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen verilen doğrultusunda piyano rubriğinin oluşturulmasının ardından, piyano eğitimi yarıyıl sonu sınavlarında öğrencilerin performanslarının ölçülmesi için kurulda 2 öğretim elemanı görevlendirilmiştir. Diğer yandan, 5 kişiden oluşan komisyon ile beraber rubrik anketi yarıyıl sonu sınavlarında uygulanmıştır. Birbirinden bağımsız iki öğretim elemanı ile jürinin puanlamalarının karşılaştırılması sonucunda birinci öğretim elemanı ile ikinci öğretim elemanının puanlamaları arasında, birinci öğretim elemanı ile jürinin puanlamaları arasında ve ikinci öğretim elemanı ile jürinin puanlamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Araştırmada elde edilen bulgulara dayanarak, Piyano Rubriğinin Müzik Anabilim Dallarında yapılan sınavlarda ölçme ve değerlendirmeye standartlık getirebileceğinden ve dikkatten kaçabilecek puanlama hatalarının somut olarak kontrolünü sağlayacağından önemsenmesi gerektiğini öneren araştırmacı; araştırmada geliştirilmiş olan ölçme aracının diğer tüm çalgılara gerekli değişiklikler yapılarak kolaylıkla uyarlanabileceğini belirtmiştir.

Akçay (2011) *“Gitar Eğitiminde Performans Ölçeği Geliştirme Çalışması”* başlıklı araştırmasında, konuya ilişkin literatür taraması yaparak elde ettiği veriler doğrultusunda bir performans gözlem formu oluşturmuş, oluşturduğu bu performans gözlem formu hakkında uzman görüşü alarak bir ölçme aracı hazırlamıştır. Hazırlanan ölçme aracı Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü ve Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda okuyan 7 gitar öğrencisi üzerinde uygulanmıştır. 4 gitar öğretim elemanının puanlayıcı olarak katıldığı uygulama sonuçları çeşitli istatistik yöntemleri ve SPSS 17 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Geliştirilen ölçme aracının yapı geçerliği için faktör analizi uygulanmış, tüm faktör yüklerinin yüksek çıktığı görülmüştür. Ayrıca testin tamamı için Cronbach’s Alfa güvenirlik katsayısı .84, Kendall’s W puanlayıcılar arası güvenirlik katsayısı .60 olarak bulunmuştur. Araştırma sonucunda kapsam geçerliğinin belirlenmesi amacı ile alınan uzman görüşlerinin olumlu olması ve yapı geçerliğinin belirlenmesi için yapılan temel bileşenler analizinde faktör yüklerinin yüksek çıkması, hazırlanan ölçme aracının kapsam ve yapı geçerliği bakımından kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir. Elde edilen bulgular ve bu bulgulardan hareketle varılan sonuçların ışığında araştırmacı, araştırma kapsamında geliştirilen “Gitar Performans Dereceleme Ölçeği” adlı ölçme aracının gitar eğitiminde performansın nesnel, güvenli ve tutarlı şekilde ölçülmesi amacıyla yönelik kullanılabilir olduğu ve başka çalgıların performanslarını ölçmeye yönelik benzer ölçme araçları geliştirme çalışmaları yapılabileceği gibi önerilerde bulunmuştur.

Yarar’ın yürüttüğü (2010) *“Müzik Eğitimi Lisans Programındaki Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Performans Ölçeği Geliştirme Çalışması”* başlıklı araştırmada vokal performansını ölçmeye yönelik dokuz hedef davranışın ve bu ölçütlerin her birinin çeşitli düzeylerde belirtilmesi ile hazırlanmış bir rubrik kullanılmıştır. Ölçeğin güvenirlik çalışması ile ilgili korelasyon istatistiği sonucu güvenirlik katsayısı 0,89 bulunmuştur. Geçerlik çalışmalarında da ölçeğin madde geçerlikleri yüksek ilişkili çıkmış ve maddelerin anlamlı ölçmeler yaptığı sonucuna varılmıştır. Ölçüte dayalı geçerlik sonuçlarında da ön uygulamalarda 0,85 ve son uygulamalar arasında da 0,91 gibi yüksek ilişkili sonuçlara varılmıştır. Ölçeğin kullanılabilirlik ve uygulanabilirlik çalışmaları kapsamında yapılan istatistiki işlemlerde de iki farklı uygulama arasında 0,79 oranında yüksek ilişki tespit edilmiştir ve geliştirilmiş olan ölçme aracının geçerli, güvenilir ve uygulanabilir sonuçlar verdiği ortaya koyulmuştur. Elde edilen sonuçlardan

yola çıkarak araştırmacı, yapılan çalışmalar sonucunda geliştirilmiş bu performans ölçeğinin “Bireysel Ses Eğitimi” dersi ölçümleri için kullanılabileceği konusunda öneride bulunmuş, bu sayede daha nesnel, güvenli, tutarlı ve sistematik ölçümler yapılabileceğini öne sürmüştür. Ayrıca geliştirilen bu ölçekten faydalanılarak çalgı performansı değerlendirmede kullanılmak üzere farklı ölçekler oluşturulabileceğini belirtmiştir.

Nalbantoğlu (2007) tarafından yapılmış “*Yaylı Çalgılar Öğrencilerinin Performansını Etkileyen Bazı Faktörler ve Ölçme Değerlendirme Yöntemleri Üzerine Bir Araştırma*” adlı doktora tezinde, müziksel performans ölçme ve değerlendirme uygulamalarını saptama; geçerli ve güvenilir bir performans ölçme ve değerlendirme yöntemi önermenin yanında, derse olan tutum, çalışmaya olan tutum, zihinsel alıştırma ve betimlemelerin kullanımı ve müziksel performans kaygısı gibi faktörlerin performans başarısına etkisini sınaama amacı ile çeşitli çalışmalar yapmıştır. Bu araştırmanın sonuçlarına göre yaylı çalgı ölçme ve değerlendirme uygulamalarında geçerli ve güvenilir, standart ölçme araçları kullanılmamaktadır. Araştırma kapsamında Türkçeye kazandırılan Yaylı Çalgı Performans Derecelendirme Ölçeği’nin geleneksel ölçme yöntemlerinden daha sağlıklı, geçerli ve güvenilir bir araç olduğu saptanmıştır. Sonuçlara bağlı olarak Yaylı Çalgılar Performans Derecelendirme Ölçeği’nin ölçme aracı olarak kullanılması önerilmiştir.

Kasap’ın (2008) araştırmasında “*Dereceli Puanlama Anahtarı ve Puanlama Anahtarından Elde Edilen Puanların Karşılaştırılması*” kullanılan puanlama anahtarı ve rubrikten elde edilen puanlar arası tutarlılık, duyarlılık, ve uyuma bakılarak, bu iki yöntemin güvenilirlikleri karşılaştırılmıştır. Araştırmacının bulgularına göre, puanlama anahtarıyla değerlendirme sonuçları ile rubrikten elde edilen değerlendirme sonuçları arasında anlamlı fark vardır. Araştırma bulgularından bir diğeri ise, puanlama anahtarı ve rubrik ile elde edilen puanların diğer puanlama tekniklerinden elde edilen puanların ortalamasıyla korelasyonlarının hesaplanması sonucunda rubrikten elde edilen korelasyon biraz yüksek çıkmıştır. Ulaşılan sonuçlar ile araştırmacı, öğrencilerin ölçütleri kavramasını sağlaması bakımından rubriklerin kullanılmasını önermektedir. Bu sayede yansız puanlamanın sağlanabileceği ve öğrenci yanlılığının azaltılabileceğini öne sürmektedir.

Bir başka çalışmada **Erdem (2007)** “*Ortaöğretim 9. Sınıf Matematik Dersinde Öğrenci Performansına Dayalı Verilen Sözlü Puanlarının Geçerliliğinin İncelenmesi*” adlı araştırmasında genel izlenimle verilen sözlü puanları ile öğrenci performansına dayalı olarak verilen sözlü puanlarının geçerliklerini incelemiştir. Bu incelemeye ölçüt olarak başarı testi geliştirilmiş; veriler başarı testi, analitik ve bütünsel rubrik puanları ve genel izlenimle elde edilen sözlü puanlarından sağlanmıştır. Analitik ve bütünsel rubrik ile elde edilen puanlarla genel izlenimle verilen sözlü puanlarının geçerliklerini belirlemek için, ölçüt olan başarı testi puanları ile Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayıları hesaplanmıştır. Fisher z istatistiği kullanılarak elde edilen korelasyon katsayıları arasında anlamlı fark olup olmadığı incelenmiştir. Araştırma sonucunda (1) genel izlenimle verilen sözlü puanları ile başarı testinden elde edilen puanlar arasında 0,45 gibi orta düzeyde bir ilişki, (2) analitik rubrik ile elde edilen sözlü puanları ile başarı testinden elde edilen puanlar arasında 0,78 gibi yüksek düzeyde bir ilişki, (3) bütünsel rubrik ile elde edilen sözlü puanları ile başarı testinden elde edilen puanlar arasında ise 0,74 gibi yüksek düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Geçerlik katsayıları arasındaki farkın incelenmesi sonucunda (1) analitik rubrik kullanılarak elde edilen sözlü puanları ile genel izlenimle verilen sözlü puanları arasında anlamlı bir fark olduğu, analitik rubrik kullanılarak elde edilen sözlü puanlarının geçerliğinin daha yüksek olduğu; (2) bütünsel rubrik kullanılarak elde edilen sözlü puanları ile genel izlenimle verilen sözlü puanlarının geçerlik katsayıları arasında anlamlı bir fark olmadığı; (3) analitik rubrik puanları ile bütünsel rubrik puanlarının geçerlik katsayıları arasında fark olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlar ışığında araştırmacı geleneksel ölçme değerlendirme araçlarının yanında analitik rubriklerin de yaygın olarak kullanılmasını önermektedir.

Yurt-dışı Araştırmalar

Ciorba ve Smith (2009) “*Measurement of Instrumental and Vocal Undergraduate Performance Juries Using a Multidimensional Assessment Rubric*” adlı çalışmalarında, çalgı ve vokal performansının tüm alanlarında öğrenci başarısını ölçmek için hazırladıkları çok-boyutlu değerlendirme rubriğinin etkililiğini incelemişlerdir.

Araştırma verileri, özel bir üniversitede müzik eğitimi alan 359 öğrencinin 28 komisyon tarafından 6 aylık bir süreçte, farklı performans alanlarında ve çeşitli zamanlarda araştırma kapsamında hazırlanan çok-boyutlu rubrik kullanılarak değerlendirilmesi yoluyla elde edilmiştir. Verilerin analizinin ardından, komisyonlardaki jüriler-arası güvenilirlik incelenmiş ve komisyonların büyük kısmında (18) 0.70 üzerinde bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Toplam jüriler-arası güvenilirlik katsayısı ise jürilerin kendi içlerindeki görüş birliğinin orta yükseklikte bir seviyeye işaret ettiğini göstermiştir. Sonuçlar aynı zamanda, araştırma kapsamında hazırlanan çok-boyutlu değerlendirme rubriğinin, solo müzik performans alanındaki öğrenci kazanımlarını etkili olarak ölçebildiğine işaret eden, öğrencilerin okuldaki yıllarının (sınıf düzeylerinin), performans kazanımları ile olumlu yönde ilişkili olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Russel (2010) “*The Development of a Guitar Performance Rating Scale using a Facet-Factorial Approach*” adlı çalışmada, yüzey değişkenli (facet-factorial) teknikleri kullanarak bir gitar performansı değerlendirme ölçeği geliştirip, gitar performansının temel işitsel etkenlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmanın ilk aşaması profesyonel gitaristler, gitar öğretmenleri ve üniversitede gitar branşında olanların görüşlerinin yanında; daha önce yapılmış ölçme araçları ve gitar performansı ile ilgili literatürden iyi ve kötü gitar performansının özellikleri hakkında maddelerin toplanmasını içermektedir. Görüşlerin madde havuzu uygunluk açısından incelenmiş ve önceki araştırmalarda tespit edilen olası kategorilere yerleştirilmiştir. 99 görüş maddesi 5-puanlı likert ölçeği ile eşleştirilmiş ve 67 gönüllü jüri tarafından çeşitli gitar performans parçalarından oluşan 100 kayıt örneğinin değerlendirilmesi amacıyla kullanılmıştır. Madde havuzundaki 134 değerlendirme sonucunun madde analizi, temel faktör yapısı ve her faktörü en iyi destekleyen maddeleri belirlemek amacıyla varimaks döndürme tekniği kullanılarak yapılmıştır. Faktör analizi sonuçları yorumlama, ton, teknik, ritm/tempo ve entonasyondan oluşan beş faktörlü bir yapı açığa çıkarmıştır. Bu faktörler toplam varyansın yaklaşık olarak %71’ine karşılık gelmiştir. Gitar Performansı Değerlendirme Ölçeği’nin faktörlerini temsil etmek için belirlenen 32 maddenin seçimi faktör yüklerine dayanmaktadır. Gitar Performans Değerlendirme Ölçeği’nin cronbach alfa geçerlik katsayısı, 32 maddelik ölçek için 0.962 olarak hesaplanmıştır.

Guitierrez'in (2005) *"The Development of the Music Performance Assessment Tool (MPAT) For College Music Majors in the Piano, Strings, Voice and Guitar Departments"* adlı çalışmasında, St. Scholastica Üniversitesi Müzik Akademisi'ndeki çeşitli bölümler için, uygulamalı bir müzik değerlendirme aracı geliştirilmesi ve saha denemesinin yapılması amaçlanmıştır. Geliştirilen Müzik Performans Değerlendirme Aracı (MPAT) uygulamalı müzik sınavları, toplu performans sunumları ve mezuniyet işitme sınavlarında uygulanmak üzere üç farklı biçimde ve rubrik puanlaması formundadır. Teorik olarak bu çalışma, Camp'ın gelişen müzikal zekanın piyano pedagojisi ve Morzano'nun üst-bilişteki eğitsel sınıflandırmasına karşı bağımsız müziksel düşünme ve öğrenme üzerine temellenmiştir. St. Scholastica Üniversitesi müzik bölümü akademik personeli ve müzik öğrencilerinden oluşan 83 katılımcı araştırmada yer almıştır. Üç veri toplama aracından elde edilen verilerin sonuçları: (a) katılımcıların tamamının MPAT'ın eğitsel ve pedagojik değeri üzerinde yüksek derecede fikir birliğine vardıklarını, (b) jüriler/puanlayıcılar arasındaki tutarlılık ve uyumsuzluğun ölçme aracının güvenilirliğini etkilemediğini ve (c) özgün (otantik) değerlendirmenin kullanımının öğrencilerin öğrenmeleri ve başarıları ile gelişmiş öğretime yönelik önemli bir strateji sağladığını göstermektedir.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli ve deseni, çalışma grubu, araştırma kapsamında ihtiyaç duyulan verilerin toplanmasında kullanılan araçlar, toplanan verilerin çözümlenmesinde kullanılan istatistik yöntem ve tekniklerinin neler olduğuna yer verilmiştir.

3.1 Araştırmanın Modeli ve Deseni

Bu araştırma uygulanan yöntemler ve araştırmanın çerçevesini oluşturan model ve desen gereği nicel bir araştırmadır.

Niceliksel yaklaşıma göre, bilimle bilimsel birbirinden kesin sınırlarla ayrılmaktadır. Bilimin nesnel (objektif) gerçeklikle, bilimselinin öznel (subjektif) gerçeklikle uğraştığı öne sürülmektedir (Aktaran: Kıncal, 2010). Nesnel geçekliğin ise, değer yargılarından ve kişisel yorumlardan bağımsız yapılan gözlem veya ölçümlerden elde edilen verilerden oluştuğu varsayılmaktadır. Dolayısıyla, niceliksel araştırma yürüten araştırmacılar, veri toplama ve analizi süreçlerine kendi değer yargılarını ve kişisel yorumlarını katmamak için yoğun çaba göstermektedirler. (Kıncal, 2010, s. 108)

Bu araştırmada betimsel bir araştırma türü olan “Genel Tarama Modeli” kullanılmıştır. Araştırmanın temel aracı olan “rubrik” ölçeğinin çalgı performansını değerlendirmede kullanılmasının etkileri incelendiğinden, söz konusu ölçeğin oluşturulması sürecinde literatürde konu ile ilgili daha önceden yapılmış olan çalışmalar incelenmiş, alanda kullanılan benzer nitelikteki performans ölçme araçları ve uzman görüşlerinden faydalanılmıştır.

Araştırma aynı zamanda rubrik ile yapılan performans ölçme ve değerlendirme işleminin, geleneksel yöntemlerle yani genel izlenimle ya da komisyonun ortak kararı ile yapılan ölçme-değerlendirme işlemi ile olan ilişkisini ve bu ilişkinin düzeyini ortaya çıkarmaya çalıştığından, araştırmada “İlişkisel Tarama Modeli” uygulanmıştır.

3.2 Çalışma Grubu

Bu araştırma betimsel bir araştırma olması gerekçesiyle bir evren ve bu evreni temsil eden bir örneklem üzerinde çalışılmamıştır. Bunun yerine araştırmanın türüne ve modeline uygun olarak çalışma evreni tanımlanmış ve bu çalışma evrenini temsil eden bir çalışma grubu oluşturulmuştur.

Araştırma 2011-2012 eğitim-öğretim yılı süresince İnönü Üniversitesi bünyesinde yer alan Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı ile Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Müzik Bölümü’nde piyano eğitimi veren sekiz öğretim elemanı ve bu öğretim elemanlarından piyano eğitimi alan öğrencilerin oluşturduğu bir çalışma evreni çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Çalışma evreni içerisinde yer alan sekiz öğretim elemanı, araştırma verilerini toplamada kullanılan piyano performansı ölçme aracını (rubrik) oluşturmada görüşlerine başvurulmuş alan uzmanlarıdır. Rubrik ile yapılan piyano performansını ölçme işleminde puanlayıcı oldukları için bu sekiz öğretim elemanı aynı zamanda çalışma grubunu da oluşturmaktadır.

Çalışma grubu iki farklı fakültenin öğretim elemanlarından oluşmaktadır. Bunlardan dördü Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı’nda, dördü de Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Müzik Bölümü’nde piyano dersleri vermektedir. Bu öğretim elemanları yarıyıl sonu sınavlarında öğrencilerin piyano dersindeki performanslarını değerlendirmek için oluşturulan komisyonda yer almalarının yanı sıra; her sınıf düzeyinde dört tane olmak üzere, fakülte bazında seçkisiz olarak belirlenen on altışar öğrencinin, yarıyıl sonu piyano performanslarını değerlendirmek için oluşturulan rubriğin puanlayıcılarıdır. Toplamda otuz iki öğrencinin piyano performansı, her öğrencinin performansının dört farklı öğretim elemanı tarafından rubrikle puanlanması yoluyla ölçülmüştür.

3.3 Verilerin Toplanması

Bu başlık altında öncelikle araştırma kapsamında hazırlanan ölçme aracının temel nitelikleri ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Çünkü rubrikler aracılığıyla toplanan veriler araştırmanın temelini oluşturmaktadır. Ayrıca ölçme aracına ilişkin öğrenci görüşlerinin alınması amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulan anketin maddeleri, ölçek tipi ve uygulama aşamasıyla ilgili bilgiler de yer almaktadır.

3.3.1 Araştırma Kapsamında Hazırlanan Rubrikte Yer Alan Boyutlar

Rubrikte yer alan ana ve alt boyutların oluşturulması süreci sırasıyla: (1) yurt-içi ve yurt-dışı üniversitelerin piyano öğretim programlarının incelenmesi, (2) alanda yapılmış araştırmaların taranması ve (3) bu kaynaklar aracılığıyla belirlenen boyut ve alt boyutların hangilerinin kullanılacağına uzmanlar tarafından karar verilmesi aşamaları ile gerçekleştirilmiştir. Öncelikle EK-1’de yer alan ön uygulama rubriği hazırlanmış; ön uygulama sonrasında uzman görüşleri doğrultusunda çeşitli boyutlar değiştirilerek veya çıkartılarak rubriğe son hali verilmiştir.

Piyano performansına ilişkin ana boyutlar:

1. Hazırlık ve Çalgıya Özgü Teknik
2. Temel Müzik İlkeleri
3. Müzikal İfade
4. Sahneleme ve Performans

biçiminde dört başlıkta toplanmıştır. Her bir boyut alt boyutlar ile dallandırılmış ve piyano performansını belirlemede yirmi alt boyuttan oluşan rubrik oluşturulmuştur (EK-2).

a. Hazırlık ve Çalgıya Özgü Teknik

Her çalgının kendi doğasına has tutuş biçimi farklıdır. Çalgı eğitiminde çalgıyı tutuşun yanında, vücut pozisyonu, parmakların konumları, yaylı bir çalgı söz konusu ise yayın açısı gibi pek çok etken önemli görülmektedir. İncelenen kaynaklar ve uzman görüşleri doğrultusunda bu ana boyut, altı alt boyuttan oluşturulmuştur.

Bu boyutlar:

1. *Tabureye oturma pozisyonu **Piyanoya uzaklık mesafesi ***Ayak pozisyonu
2. *Kolların, bileklerin ve dirseklerin pozisyonu **El ve parmakların pozisyonu
3. Sağ ve Sol el koordinasyonu
4. Uygun parmak geçişlerini yapma – Bir sonraki notaya hazır olma
5. Staccato, Legato ve Non-Legato gibi temel piyano çalış tekniklerini doğru kullanma
6. Kol ağırlığı tekniğini uygulayabilme

biçiminde belirlenmiştir.

b. Temel Müzik İlkeleri

Piyano eğitiminin önemli bir kavram olan çift dizekte nota okuma, yani iki anahtarı aynı anda deşifre edebilme ve çalabilme becerisi, tartım kalıplarının çalımı, eserlerde yer alan bölüm tekrarı, işarete dönme (senyö), başa dönme (DaCapo) gibi müzik terimlerinin ifadesi bu bölüm altında değerlendirilecek biçimde oluşturulmuştur. Temel müzik ilkeleri boyutu, dört alt boyuta ayrılmıştır.

Bu boyutlar:

1. Sol ve Fa anahtarını birlikte okuyarak doğru deşifre etme ve notaları doğru seslendirme
2. Tartımsal doğruluk
3. Tekrar işaretleri (bölüm tekrarı, senyö, DC gibi) kullanımında doğruluk
4. Eserin belirlenmiş hızına uygun çalma

biçiminde belirlenmiştir.

c. Müzikal İfade

Müziğin kuşkusuz en göreceli özelliği aynı notaların farklı biçimlerde seslendirilebiliyor olmasıdır. İfade sözcüğü burada, bir eseri bestecisinin ortaya koymak istediği anlamı ortaya çıkarabilmek için belirlemiş olduğu müzikal ifade terimlerini kullanarak anlamlandırma biçiminde açıklanabilir. Bazı kaynaklarda müzikal ifade terimi yerine anlamlandırma sözcüğünün kullanılmış olması, söz konusu boyutun müzik eserinin anlam özellikleri üzerinde durduğunu açığa çıkarmaktadır.

Müzikal ifade boyutu piyano performansını değerlendirmek için oluşturulan rubrikte altı alt boyuta ayrılmıştır:

1. Kaliteli ton üretebilme
2. *Nüans işaretlerine uygun olarak seslendirme (Gürlük değiştirici işaretler pp, mf, ff) **Crescendo ve Decrescendo ifadelerini doğru biçimde çalma
3. Dinamikler, eserin hız değişikliklerine uygun olarak seslendirme (ritardando vb.)
4. Mordan, Trill gibi süslemeleri seslendirme
5. Eserin biçim ve stil özelliklerini yansıtmaya (Barok, Klasik vb.)
6. Cümleleme (Soru ve cevap cümlelerini ayırarak gerekli vurgu ve nüansları yapma)

d. Sahneleme – Performans

Bir müzik eserinin derste veya konser salonunda seslendirilmesi arasında her ne kadar büyük farklılıklar olduğu düşünülse de benzer özelliklerinin de olduğu ortadadır. Özellikle sınav performanslarını sergilerken öğrencilerde gözlenen davranışlar konser esnasındaki davranışları ile yüksek derecede bağdaşmaktadır. Piyano eğitiminde performansı değerlendirirken bu durumun göz önünde bulundurulması şarttır. Öğrencilerin çalgı performanslarını nihayetinde seyirci önünde sergileyecekleri göz önünde bulundurulursa; heyecanın kontrol altına alınması, hatanın ardından durumu kontrol altına alıp esere devam edebilme becerisinin kazandırılması, sahnede estetik ve sahne gereklerine uygun davranışlar sergilenmesi gibi davranışların ders esnasında kazandırılması, onların dinleti, konser vb. etkinliklerde daha başarılı olmalarına yardımcı olacaktır.

Bu durum çalgı eğitiminde söz konusu davranışların da izlenmesi ve geliştirilmesi gerektiğini ortaya koyar. Varılan noktadan hareketle rubrik boyutlarına son olarak eklenen sahneleme-performans ana boyutu dört alt boyuta ayrılmıştır:

1. *Başlama ve bitişte doğru pozisyon alma **Sahne gereklerine uygun davranışlar sergileme
2. Estetik parmak ve el hareketleri ile eseri seslendirme
3. Serinkanlılık – Sakinlik
4. Kararlılık - Sarsılmazlık

3.3.2 Araştırma Kapsamında Hazırlanan Ankete İlişkin Bilgiler

Araştırmanın alt problemlerinden “Rubrik aracılığıyla performansları ölçülen öğrencilerin, rubriğe ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap bulabilmek amacıyla araştırmacı tarafından 5 maddeden oluşan bir anket hazırlanmıştır (EK-3). Söz konusu anket 5’li likert formunda derecelendirilmiş; bu dereceler anket maddelerindeki yargılara, öğrencilerin katılım düzeylerini gösterecek biçimde düzey başlıklarıyla adlandırılmıştır.

Ankette yer alan 5 madde içerisindeki yargılar şöyledir:

1. Rubrik ile sınav performansları daha nesnel ölçülmektedir.
2. Sınav sonrasında Rubrik aracılığıyla yapılan geribildirim, performansla ilgili güçlü ve zayıf noktaları görmemde kolaylık sağlamaktadır.
3. Rubrikte yer alan boyutlar anlaşılırdır.
4. Rubrikte yer alan düzey açıklamaları anlaşılırdır.
5. Derslerdeki piyano performansının rubriklerle ölçülmesi ve düzenli geribildirim verilmesi performans düzeyimin artmasına yardımcı olur.

Anket yargılarına katılım düzeyine ilişkin düzey başlıkları ise “0-Hiç Katılmıyorum”, “1-Kısmen Katılıyorum”, “2-Katılıyorum”, “3-Büyük Oranda Katılıyorum” ve “4-Tamamen katılıyorum” biçiminde adlandırılmıştır.

3.4 Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS 17 paket programı ile düzenlenmiş ve analiz edilmiştir. “Çeşitli veri toplama araçları ya da teknikler kullanılarak toplanan verilerin analizinde pek çok istatistiksel paket program kullanılmaktadır. Sosyal bilim araştırmacıları tarafından yaygın olarak kullanılan program, SPSS (Statistical Package for Social Sciences) paket programıdır.” (Aktaran: Kaya, 2011)

Analiz sonuçlarından elde edilen bulgular tablolara dönüştürülerek yorumlanmış; bu bulgular, tablolar ve yorumlara araştırmanın 4. Bölümü olan “Bulgular ve Yorum” bölümünde yer verilmiştir. Ayrıca bulguların ortaya konulmasında daha somut bir ifade oluşturmak amacıyla ihtiyaç duyulan noktalarda, toplanan veriler yardımıyla yine SPSS 17 paket programı aracılığı ile oluşturulan çeşitli grafiklere başvurulmuştur.

Verilerin analizi sürecinde istatistiksel anlamlılık düzeyinin “0.05” olarak belirlenmesi yeterli görülmüştür. Fakat gerekli durumlarda anlamlılık düzeyi “0.01” olarak uygulanmıştır. İstatistiksel işlemlerin seçimi, uygulanması, bulgulara ulaşılması ve yorumlanması işlemleri konu alanı uzmanlarının yardımıyla gerçekleştirilmiştir. Ek olarak literatürde yer alan benzer araştırmaların “Yöntem” bölümlerinin incelenmesi sonucunda edinilen bilgilerden faydalanılmıştır.

4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümünde, araştırmanın problemi ve alt problemleri ile ilgili yargılara varabilmek amacı ile hazırlanmış olan ölçme aracının çalışma grubu tarafından uygulanması sonucunda elde edilen verilerin SPSS 17 paket programıyla analiz edilmesinin ardından ulaşılan bulgular ve bu bulguların yorumuna yer verilmiştir.

4.1 Komisyon Puanları ile Rubrik Puanlarının Karşılaştırılması

İnönü Üniversitesi kapsamında yer alan Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı ile Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Müzik Bölümlerinde yarıyıl sonu piyano performansı değerlendirme sınavları komisyon oluşturularak yapılmaktadır. Komisyon çalışma grubunda yer alan piyano dersi öğretim elemanlarından oluşmaktadır. İki ayrı bölümde yapılan sınavlarda 4'er öğretim elemanının geleneksel yöntemle (genel izlenimle) vermiş oldukları puanların ortalamaları ile araştırma kapsamında hazırlanan ölçeğe vermiş oldukları puanların ortalamaları aşağıdaki tablodaki gibidir.

Tablo 1. GSE Öğrencilerine Verilen Puanlar

GSE	Sınıf Düzeyi	Komisyon Puanı	Rubrik Puanı
Öğrenci 1	1. Sınıf	85,00	76,25
Öğrenci 2	1. Sınıf	65,00	60,75
Öğrenci 3	1. Sınıf	75,00	67,00
Öğrenci 4	1. Sınıf	60,00	55,00
Öğrenci 5	2. Sınıf	65,00	64,25
Öğrenci 6	2. Sınıf	75,00	70,50
Öğrenci 7	2. Sınıf	55,00	49,75
Öğrenci 8	2. Sınıf	75,00	66,50
Öğrenci 9	3. Sınıf	90,00	86,50
Öğrenci 10	3. Sınıf	55,00	58,25
Öğrenci 11	3. Sınıf	60,00	60,75
Öğrenci 12	3. Sınıf	85,00	78,00
Öğrenci 13	4. Sınıf	60,00	61,25
Öğrenci 14	4. Sınıf	90,00	86,25
Öğrenci 15	4. Sınıf	55,00	59,25
Öğrenci 16	4. Sınıf	60,00	68,50

Tablo 2. GSTF Öğrencilerine Verilen Puanlar

GSTF	Sınıf Düzeyi	Komisyon Puanı	Rubrik Puanı
Öğrenci 1	1. Sınıf	100,00	93,50
Öğrenci 2	1. Sınıf	65,00	68,75
Öğrenci 3	1. Sınıf	48,00	48,75
Öğrenci 4	1. Sınıf	40,00	42,75
Öğrenci 5	2. Sınıf	75,00	68,75
Öğrenci 6	2. Sınıf	65,00	61,50
Öğrenci 7	2. Sınıf	60,00	72,75
Öğrenci 8	2. Sınıf	75,00	76,75
Öğrenci 9	3. Sınıf	45,00	41,00
Öğrenci 10	3. Sınıf	60,00	44,75
Öğrenci 11	3. Sınıf	90,00	74,75
Öğrenci 12	3. Sınıf	90,00	83,00
Öğrenci 13	4. Sınıf	50,00	52,75
Öğrenci 14	4. Sınıf	50,00	51,50
Öğrenci 15	4. Sınıf	80,00	71,50
Öğrenci 16	4. Sınıf	80,00	69,00

Tablo 1 ve Tablo 2 incelendiğinde komisyon puanlarının rubrik puanlarından genellikle daha yüksek olduğu görülmektedir.

Puanlayıcılar fakülte bazında ele alındığında GSE’de rubrik puanları ile komisyon puanları arasındaki en fazla farkın 8.75 puan olduğu görülmektedir. Komisyon puanları genellikle rubrik puanlarından birkaç puan yüksek olsa da, zaman zaman rubrik puanlarının da komisyon puanlarından yüksek olduğunu gösteren puanlar mevcuttur. Rubrik puanlarının daha yüksek olduğu durumda da maksimum farkın 8.50 puan olduğu görülmektedir.

GSTF öğretim elemanlarının performans ölçümleri sonucunda ortaya çıkan rubrik puanları ile komisyon puanları arasında da GSE sonuçlarına benzer biçimde komisyon puanlarının rubrik puanlarına kıyasla genellikle daha yüksek olduğu söylenebilir. Bu fakültede ise puanlar arası maksimum fark 10. ve 11. öğrenci puanlarında ortaya çıkan 15.25 puanlık bir fark olup komisyon puanının daha yüksek olduğu bir farka işaret etmektedir. 7. öğrencinin komisyon ve rubrik puanları incelendiğinde ise 12.75 puan değerinde rubrik puanının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Her ne kadar öğrenciler tek tek ele alındığında puanlar arasında bazı farklılaşmalar olduğuna işaret eden veriler olsa da; öğrencilerin tamamı göz önünde bulundurularak yapılan analiz sonuçları, bu farklılaşmanın az miktarda olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 1 ve Tablo 2 den elde edilen verilerden hareketle fakültelerin her biri için ayrı ayrı hesaplanan aritmetik ortalamalar ve iki fakültenin toplam aritmetik ortalamaları komisyon puanları ve rubrik puanlarına göre Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Fakülte Bazında Aritmetik Ortalamaların Karşılaştırılması

Fakülte	Komisyon Puanı	Rubrik Puanı
GSE		
Fakülte Ortalaması ($\bar{X}_{GSE}$)	69,38	66,80
N	16	16
Standart Sapma	12,76	10,55
GSTF		
Fakülte Ortalaması ($\bar{X}_{GSTF}$)	67,06	63,86
N	16	16
Standart Sapma	18,02	15,46
Toplam		
Genel Ortalama ($\bar{X}$)	68,22	65,33
N	32	32
Standart Sapma	15,41	13,10

Tablo 3 verilerinden yola çıkarak Komisyon Puanlarının fakülte bazında hesaplanan aritmetik ortalamalarının ($\bar{X}_{GSE}=69.38$, $\bar{X}_{GSFT}=67.06$), Rubrik Puanlarının fakülte bazında hesaplanan aritmetik ortalamalarından ($\bar{X}_{GSE}=66.80$, $\bar{X}_{GSFT}=63.86$) bir miktar yüksek olduğu görülmektedir. Genel ortalama da fakülte ayrımı yapılmaksızın öğrenci puanlarının aritmetik ortalamaları verilmiştir. 32 kişilik toplam öğrenci grubunun Komisyon Puanı ve Rubrik Puanı aritmetik ortalamaları karşılaştırıldığında yine benzer biçimde Komisyon Puanı aritmetik ortalamasının bir miktar daha yüksek olduğu ($\bar{X}=68.22 > \bar{X}=65.33$) görülmektedir. Aritmetik ortalamaların aşırı derecede farklılaşmaması, rubrik ile yapılan ölçme işlemi sonucunda elde edilen verilerin, komisyon tarafından geleneksel yolla belirlenen puanlardan aşırı derecede farklılaşmadığını göstermektedir.

Yine Tablo 3 bulguları ışığında puanların standart sapma değerleri incelenip yorumlanacak olursa; fakülte bazında ve toplam ortalamaların standart sapma değerlerine göre Rubrik Puanlarının standart sapma değerlerinin, Komisyon Puanlarının standart sapma değerlerinden küçük olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu durum Rubrik ile yapılan puanlamanın, Komisyon puanlamasına göre daha öğrenciler arasında daha az bir farklılaşma ortaya çıkardığı şeklinde yorumlanabilir.

4.2 Ölçme Aracının Güvenirliği ve Geçerliğinin İncelenmesi

4.2.1 Hazırlanan Pişano Rubriğinin Güvenirliğine İlişkin Bulgular ve Yorum

Farklı puanlayıcıların aynı performansa ilişkin yaptığı ölçümlerin incelenmesi ve bu ölçümler arasındaki ilişki durumunun ortaya çıkarılması ölçme aracının güvenirliğine ilişkin bulgular ortaya koyacaktır. Bu nedenle fakülte bazında yapılan komisyon sınavlarında öğrenci performansını aynı anda değerlendiren 4 eğitim elemanının rubriklere verdikleri puanlar arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu ilişkilerin hesaplanmasında “Pearson momentler çarpımı korelasyonu” kullanılmıştır. Elde edilen veriler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4. GSE Öğretim Elemanlarının Rubrik Puanları Arasındaki İlişki

Puanlayıcı / r	A	B	C	D
A	1			
B	0.781	1		
C	0.799	0.903	1	
D	0.927	0.857	0.793	1

p=0.01 N=16

Tablo 4 A, B, C, D harfleri ile belirtilmiş olan GSE öğretim elemanlarının, ikili durumda kıyaslandıklarında rubrik puanları arasında ortaya çıkan ilişkiyi göstermektedir. $p=0.01$ anlamlılık düzeyinde puanlayıcılar arası ilişki düzeyi incelendiğinde; korelasyonların 0.781 ile 0.927 arasında değiştiği ve en düşük ilişkinin A ile B puanlayıcıları arasında (0.781), en yüksek ilişkinin ise A ile D puanlayıcıları arasında (0.927) olduğu görülmektedir.

Tablo 5. GSTF Öğretim Elemanlarının Rubrik Puanları Arasındaki İlişki

Puanlayıcı / r	E	F	G	H
E	1			
F	0.904	1		
G	0.940	0.925	1	
H	0.961	0.918	0.948	1

$p=0.01$ N=16

Tablo 5 E, F, G, H harfleri ile belirtilmiş olan GSTF öğretim elemanlarının, ikili durumda kıyaslandıklarında rubrik puanları arasında ortaya çıkan ilişkiyi göstermektedir. $p=0.01$ anlamlılık düzeyinde puanlayıcılar arası ilişki düzeyi incelendiğinde; korelasyonların 0.904 ile 0.961 arasında değiştiği ve en düşük ilişkinin E ile F puanlayıcıları arasında (0.904), en yüksek ilişkinin ise E ile H puanlayıcıları arasında (0.961) olduğu görülmektedir.

Tablo 4 ve Tablo 5 bulgularından hareketle farklı puanlayıcılar arasındaki ilişki düzeylerinin yüksek çıkması rubriğin puanlayıcı güvenilirliği açısından yeterli düzeyde güvenilir olduğu biçiminde yorumlanabilir.

Fakülteler kıyaslandığında GSE puanlayıcıları arasındaki ilişkilerin, GSTF puanlayıcıları arasındaki ilişki düzeyine göre düşük olduğu, buna rağmen en düşük puanlayıcılar arası korelasyonun 0.781 olmasının rubriğin puanlayıcı güvenilirliğini etkilemeyeceği biçiminde bir yorum getirilebilir.

4.2.2 Hazırlanan Pişano Rubriğinin Geçerliğıne İlişkin Bulgular ve Yorum

Alan uzmanları ve araştırmacının ortak çabaları sonucunda hazırlanan rubriğın pişano performansındaki hedef davranışları kapsar biçimde oluşturulabilmesi amacıyla pişano öğretim programları ve ilgili literatürdeki benzer araştırmalar incelenmiştir. Buna ek olarak alan uzmanlarının katılımı ile iki toplu görüşme gerçekleştirilmiş; ilk görüşmede alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda oluşturulan ön-uygulama rubriğı (EK-1), yapılan ön-uygulama sonrasında alan uzmanlarının yazılı ve sözlü geribildirimleri yardımıyla yeniden düzenlenmiştir. Rubriğın ön-uygulanmasında aksayan yönler tespit edilip, rubriğıe eklenmesi ve çıkarılması gereken maddeler ile bu maddelere ait düzey açıklamalarına ilişkin düzeltmeler yapılmış; düzeltmelerin ardından ikinci toplu görüşme gerçekleştirilmiştir. İkinci görüşmede alan uzmanlarına sunulan pişano performansı değerlendirme rubriğı bütün katılımcıların onayı ile uygulanabilir olarak kabul görmüş; ölçeğın kapsam geçerliğıne ilişkin maddeler tüm katılımcılar tarafından olumlu görüşlerle değerlendirilmiştir.

Pişano rubriğının geçerliğının belirlenmesi amacı ile geçerlik belirleme yöntemlerinden biri olan ölçüt geçerliğı türlerinden “uyum geçerliğı” ya da diğeri bir deyişle “eşzaman geçerliğı” kullanılmıştır.

Ölçüt puanları, geçerliğı belirlenecek ölçme aracından elde edilen puanlarla aynı zamanda veya daha önce elde edilmiş ise, bu puanlar arasındaki korelasyona dayalı geçerliğı, eşzaman geçerliğı adı verilmektedir. Bu geçerlik türü, literatürde, uyum geçerliğı, benzer ölçekler geçerliğı, uygunluk geçerliğı, zamandaş geçerliğı gibi farklı isimler de almaktadır. (Demircioğlu, 2007, s. 57)

Tablo 6. GSE Komisyon Puanları ile Rubrik Puanları Arasındaki İlişki

Ölçme Yöntemi	N	$\bar{X}$	Standart Sapma	Korelasyon	p
Komisyon Puanı	16	69.38	12.76	**.925	.000
Rubrik Puanı	16	66.80	10.55		

**p < 0.01

Tablo 7. GSTF Komisyon Puanları ile Rubrik Puanları Arasındaki İlişki

Ölçme Yöntemi	N	$\bar{X}$	Standart Sapma	Korelasyon	p
Komisyon Puanı	16	67.06	18.02	**.910	.000
Rubrik Puanı	16	63.86	15.46		

**p< 0.01

Uyum geçerliğinin saptanması için öğretim elemanlarının komisyon puanları ile rubrik puanları arasında ilişki “Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı” kullanılarak hesaplanmıştır. Analiz sonuçları Tablo 6 ve Tablo 7’de fakültelere göre görülmektedir. GSE öğretim elemanlarının komisyon puanları ile rubrik puanları arasındaki korelasyonun .925, GSTF öğretim elemanlarının komisyon puanları ile rubrik puanları arasındaki korelasyonun ise .910 olduğu tespit edilmiştir. Bu korelasyon değerleri rubrik puanları ile komisyon puanları arasında çok yüksek düzeyde bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bu bulgudan hareketle piyano performansını ölçmek amacıyla hazırlanan performans ölçeğinin (rubrik), ölçüte dayalı geçerlik (komisyon) çerçevesinde uyumlu olduğu söylenebilir. Bir başka ifade ile çalışmada uygulanan piyano rubriği uyum geçerliği açısından yüksek oranda geçerlidir.

Tablo 8. Fakülte Ayrımı Yapılmaksızın Komisyon Puanları ile Rubrik Puanları Arasındaki İlişki

Ölçme Yöntemi	N	$\bar{X}$	Standart Sapma	Korelasyon	p
Komisyon Puanı	32	68.22	15.41	**.915	.000
Rubrik Puanı	32	65.33	13.10		

**p< 0.01

Tablo 8 de önceki bulguları doğrular nitelikte çok yüksek düzeyde bir ilişki durumuna işaret etmektedir. Uyum geçerliği analizinde anlamlılık düzeyinin 0.01 olduğu göz önünde bulundurulacak olursa, rubrik puanlarının ölçüte dayalı geçerliğinin var olduğu açığa çıkmaktadır.

4.3 Hazırlanan Piyano Rubriğinin Kullanışlılığına İlişkin Bulgular ve Yorum

Alan uzmanlarının katılımı ile gerçekleştirilen ilk toplu görüşmenin ardından, piyano performansını değerlendirmek amacı ile hazırlanmış olan rubriğin ön-uygulanması öncesinde rubriği puanlayacak piyano öğretim elemanlarının puanlamaları nasıl yapacakları hakkında onlara bilgi verilmiştir. Her öğretim elemanının rastlantısal olarak seçilen farklı 4 öğrencinin piyano performanslarını rubrik kullanarak puanlanmasının ardından bütün öğretim elemanları ile tek tek görüşmeler gerçekleştirilmiş ve ön-uygulama rubriğinin kullanışsız olan özellikleri ortaya çıkarılmıştır.

Ön-uygulamada eser ve etüt için ayrı ayrı rubrik kopyaları kullanılmakta iken öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda bu nitelik değiştirilmiş, tek bir rubrik kullanılarak hem eserin hem de etüdün puanlanması sağlanmıştır. Yapılan değişiklik puanlayıcıların daha hızlı puan vermelerini sağladığı için rubriğin kullanışlılığını arttırmıştır.

Ön-uygulamada performans düzeylerinin sadece başında yer alan puan çizelgesi, öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda her alt boyuta ilişkin düzey açıklamalarının yanına eklenmiş, bu sayede toplam puan hesaplamalarının daha kısa sürede hesaplanması sağlanmıştır. Toplam puanların daha kısa sürede hesaplanmasının, rubriğin kullanışlılığını arttırdığı söylenebilir.

- Komisyonun geleneksel yöntemle (genel izlenimle) öğrenci performansını ölçme işleminde harcadıkları süre ile rubrik ile yapılan performans ölçme işleminde harcanan süre arasında az da olsa bir fark vardır. Bu fark 1-2 dakika arasında değişmektedir.
- Komisyonun zaman zaman öğrenci performansına verilecek puan konusunda uyuşmazlığa düştüğü durumlarda, rubrik ile yapılan puanlamanın daha kısa sürdüğü gözlenmiştir.

- Komisyon puanları ile Rubrik puanlarının ortalamalarının karşılaştırıldığı önceki bulgulara dayanarak, rubrik puanlayıcılarının birbirlerinden ciddi biçimde farklılaşmadığı göz önünde bulundurulursa; her öğretim elemanının rubrik kullanarak ayrı bir öğrenci grubunu puanlamasının daha ekonomik olacağı, tüm öğrencilerin performanslarını değerlendirme işleminin daha kısa sürede tamamlanacağı öngörülebilir.

4.4 Piyano Rubriğinin Uygulandığı Öğrencilerin, Yapılan Geribildirim Sonrasında Görüşleri

Yarıyıl sonu piyano performansının ölçülmesinde piyano rubriğinin öğretim elemanlarınca puanlanmasının ardından, aynı performansı eşzamanlı olarak gözlemleyen fakülte bazında 4 öğretim elemanının rubrik puanlarının ortalamaları alınmıştır. Ortalama rubrik puanları her boyut için ayrı ayrı hesaplanmış ve her öğrenciye geribildirim vermek amacıyla ortak puanlar ışığında yeni bir rubrik düzenlenmiştir.

Rubrik ile performans ölçümleri yapılmış olan öğrenci grubu, her sınıf düzeyinden 4 öğrenci seçilmek kaydıyla her fakülteden toplamda 16 öğrenciden oluşacak biçimde rastlantısal olarak oluşturulmuştur. İki fakültenin toplamında 32 öğrencinin rubrik ile performansları ölçüldüğünden yalnızca bu öğrencilerin görüşlerine başvurulmuştur.

Geribildirim vermek için ortalama puanlarla düzenlenmiş olan rubrikler öğrencilere dağıtılmış ve incelemeleri için yeterli süre tanınmıştır. Yarıyıl sonu piyano performansları ile ilgili düzenlenmiş rubriği inceleyen öğrencilere öğrenci görüşlerini tespit etmek amacıyla araştırmacı tarafından beşli likert formunda düzenlenmiş beş maddelik “Öğrenci Görüşleri Anketi” uygulanmıştır. Anket, performans ölçümü yapılan öğrencilerin tamamı tarafından doldurulmuş ve bu anketten elde edilen verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan bulgular sıralanmıştır.

Anketin uygulandığı öğrenci grubunun fakülte, sınıf düzeyleri ve cinsiyetleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 9. Anketin Uygulandığı Öğrenci Grubunun Fakülte, Sınıf Düzeyleri ve Cinsiyetleri

Fakülte	Sınıf	Cinsiyet	Frekans (<i>f</i>)	Yüzde (%)
GSE N=16	1. sınıf	Erkek	1	6.25
		Kız	3	18.75
		Toplam	4	25
	2. sınıf	Erkek	3	18.75
		Kız	1	6.25
		Toplam	4	25
	3. sınıf	Erkek	1	6.25
		Kız	3	18.75
		Toplam	4	25
	4. sınıf	Erkek	1	6.25
		Kız	3	18.75
		Toplam	4	25
	1-2-3-4	Erkek	6	37.5
	Tüm sınıflar	Kız	10	62.5
		Toplam	16	100
GSTF N=16	1. sınıf	Erkek	1	6.25
		Kız	3	18.75
		Toplam	4	25
	2. sınıf	Erkek	3	18.75
		Kız	1	6.25
		Toplam	4	25
	3. sınıf	Erkek	3	18.75
		Kız	1	6.25
		Toplam	4	25
	4. sınıf	Erkek	2	12.5
		Kız	2	12.5
		Toplam	4	25
	1-2-3-4	Erkek	9	56.25
	Tüm sınıflar	Kız	7	43.75
		Toplam	16	100
Tüm Öğrenciler (GSE-GSTF) N=32	1. sınıf	Erkek	2	6.25
		Kız	6	18.75
		Toplam	8	25
	2. sınıf	Erkek	6	18.75
		Kız	2	6.25
		Toplam	8	25
	3. sınıf	Erkek	4	12.5
		Kız	4	12.5
		Toplam	8	25
	4. sınıf	Erkek	3	9.4
		Kız	5	15.6
		Toplam	8	25
	1-2-3-4	Erkek	15	46.9
	Tüm sınıflar	Kız	17	53.1
		Toplam	32	100

Tablo 9 incelendiğinde rubrik aracılığıyla piyano performansları ölçülen ve yine rubrik ile geribildirim yapıldıktan sonra, anket sorularını cevaplamaları koşuluyla görüşleri alınan öğrencilerin fakülte ve sınıf düzeylerine göre eşit dağıldığı görülmektedir. Bu durum araştırma kapsamında rubrik ile performans ölçümleri yapılan öğrenci grubunun, araştırmada ihtiyaç duyulacak verileri sağlayabilir olması gerekçesiyle araştırmacı tarafından sistematik bir seçim yapılarak oluşturulmasından kaynaklanmaktadır. Rubrik aracılığıyla performans ölçümleri yapılan öğrenciler her ne kadar sistematik bir yolla belirlenmiş olsa da, söz konusu sistematik seçme işlemi sadece grupların ve alt grupların oluşturulması aşamasında kullanılmış; öğrenci seçimi ise rastlantısal olarak gerçekleştirilmiştir.

Cinsiyete göre öğrenci dağılımı incelendiğinde sınıf düzeylerinde (alt gruplarda) farklılıklar olduğu görülmektedir. Tablo 9 verilerinden hareketle öğrencilerin cinsiyete göre dağılımlarının sınıf düzeylerinde farklı olduğu görülmektedir. Fakülte ayrımı gözetmeksizin toplam öğrencilerin sınıf düzeylerine göre cinsiyet dağılımına bakıldığında yalnızca 3. sınıf öğrencilerinin eşit bir dağılımda olduğu, diğer sınıf düzeylerinde ise öğrenci gruplarının cinsiyetlerinin farklılaştığı görülmektedir.

Her ne kadar rastlantısal olarak seçilen öğrencilerin fakülte bazında ve sınıf düzeylerine göre cinsiyet dağılımları farklı olsa da; fakülte ve sınıf ayrımı olmadan toplam öğrenci grubunun cinsiyet dağılımı birbirine yakındır. Ankete katılan tüm öğrenciler göz önünde bulundurulduğunda, 15 erkek ve 17 kız öğrencinin rubrik ile performanslarının ölçüldüğü ve yapılan geribildirimden ardından anket aracılığı ile araştırma kapsamında hazırlanan ve uygulanan piyano performansı değerlendirme rubriğine ilişkin görüşlerini bildirdikleri görülmektedir.

İki fakültenin toplamında cinsiyete göre öğrenci dağılımı birbirine çok yakın olmasına rağmen, fakülte içi ve sınıflar arası cinsiyet dağılımı denklik göstermediğinden; öğrenci görüşleri yalnızca öğrencilerin öğrenim gördüğü fakültelere göre gruplandırılıp, görüşlerin fakülte bazında farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Öğrenci görüşlerinin sınıf düzeyleri ve cinsiyetlerine göre değişimi ise incelenmemiştir.

4.4.1 Rubrik ile Piyoano Performansının Daha Nesnel Ölçölüp Ölçölmediğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

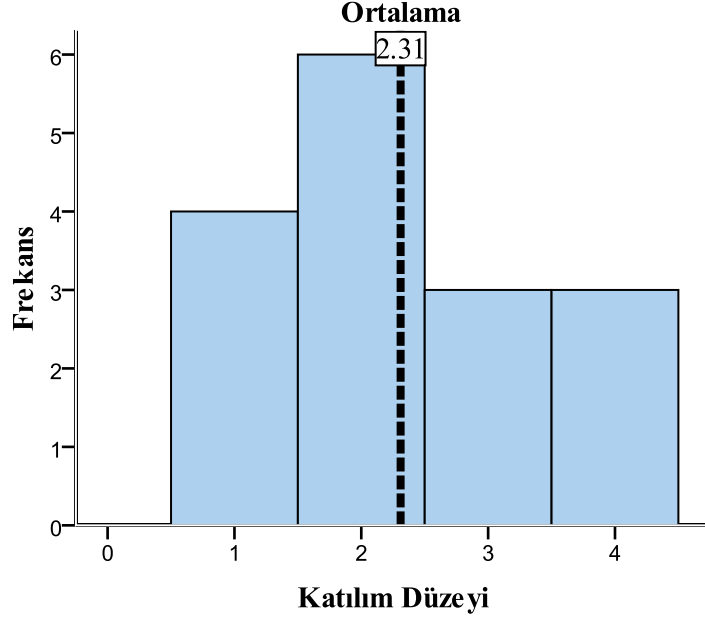
Ankete katılan öğrenci grubunun tamamının araştırma kapsamında hazırlanan rubrik ile piyano performansının daha nesnel ölçölüp ölçölmediğine ilişkin görüşleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 10. “Rubrik ile Piyoano Performansı Daha Nesnel Ölçölmemektedir.” Anket Maddesine İlişkin Öğrenci Görüşleri

		Frekans (<i>f</i>)	Yüzde (%)	Ortalama= $\bar{X}$
GSE N=16	0-Hiç Katılmıyorum	0	% 0	
	1-Kısmen Katılıyorum	4	% 25	
	2-Katılıyorum	6	% 37.5	
	3-Büyük Oranda Katılıyorum	3	% 18.75	
	4-Tamamen Katılıyorum	3	% 18.75	
	Toplam	16	% 100	2.31= % 57.75
GSTF N=16	0-Hiç Katılmıyorum	0	% 0	
	1-Kısmen Katılıyorum	1	% 6.25	
	2-Katılıyorum	5	% 31.25	
	3-Büyük Oranda Katılıyorum	6	% 37.5	
	4-Tamamen Katılıyorum	4	% 25	
	Toplam	16	%100	2.81= % 70.25
Toplam (GSE-GSTF) N=32	0-Hiç Katılmıyorum	0	% 0	
	1-Kısmen Katılıyorum	5	% 15.6	
	2-Katılıyorum	11	% 34.4	
	3-Büyük Oranda Katılıyorum	9	% 28.1	
	4-Tamamen Katılıyorum	7	% 21.9	
	Toplam	32	% 100	2.56= % 64

Tablo 10 incelendiğinde GSE öğrencilerinin, rubrik ile piyano performansının daha nesnel ölçölüdüğüne ilişkin anket maddesine katılım düzeylerinin ortalamasının anket puanı bazında 2.31 yüzde olarak ise % 57.75 olduğu görölmektedir. Bu bulgu GSE öğrencilerinin katılım düzeyinin, orta düzey olan “2-Katılıyorum” düzeyinin bir miktar üzerinde olduğuna işaret etmektedir. Yani GSE öğrencileri, rubrik ile piyano performansının daha nesnel ölçölüdüğüne katılmaktadır. Aşağıdaki grafikte GSE öğrencilerinin katılım durumları görsel olarak ifade edilmiştir.

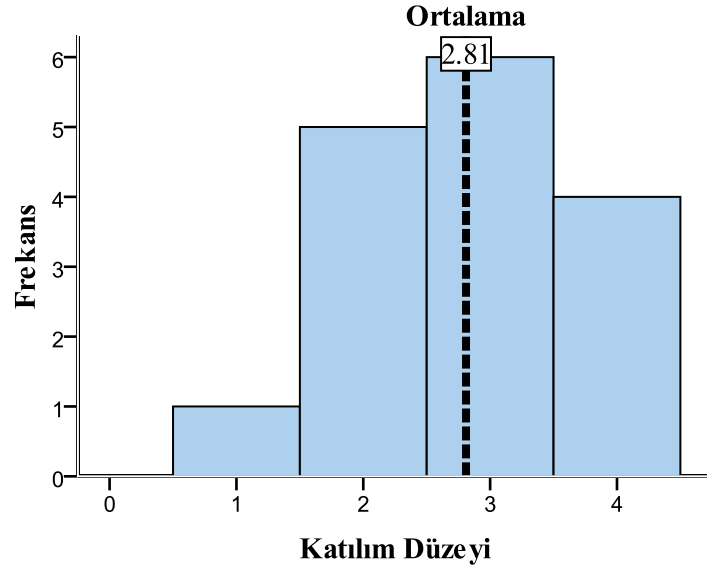
Grafik 1. GSE Öğrencilerinin “Rubrik ile Piyano Performansı Daha Nesnel Ölçülmektedir.” Anket Maddesine Katılım Durumları

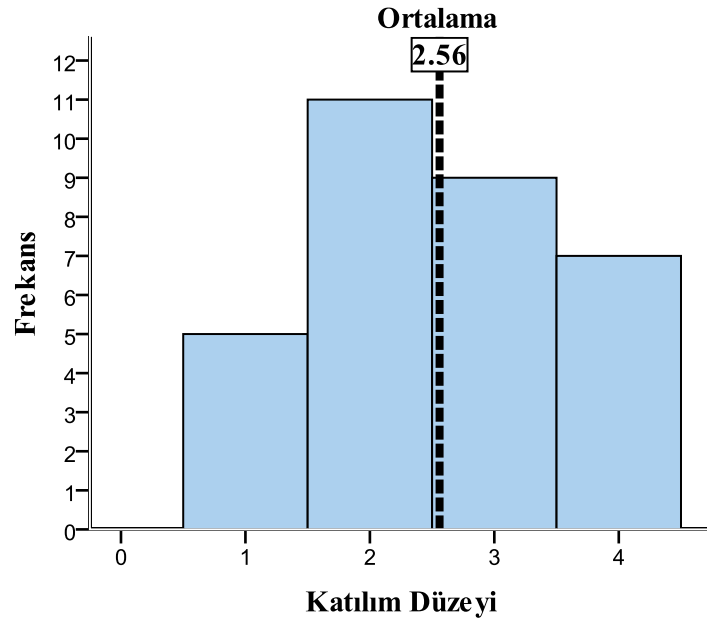
GSTF öğrencilerinin Tablo 10 verilerine göre, rubrik ile piyano performansının daha nesnel ölçüldüğüne ilişkin anket maddesine katılım düzeylerinin ortalamasının ise anket puanı bazında 2.81 yüzde olarak ise % 70.75 olduğu görülmektedir. Bu bulgu da GSTF öğrencilerinin anket maddesine katılım düzeyinin orta düzeyin üstünde bir düzey olan “3-Büyük Oranda Katılıyorum” düzeyinin bir miktar altında olduğuna işaret etmektedir. Bu bulgulardan yola çıkarak GSTF öğrencilerinin rubrik ile piyano performansının daha nesnel ölçüldüğüne büyük oranda katıldığı söylenebilir. GSTF öğrencilerinin katılım durumları Grafik 2’de görsel olarak ifade edilmiştir.

Fakülte ayrımı yapmaksızın bütün öğrencilerin anket maddesine ilişkin katılım düzeyleri ve bu düzeylerin ortalamaları incelendiğinde; Tablo 10’da görüldüğü üzere ortalama katılım düzeyinin anket puanı cinsinden 2.56 yüzde olarak ise % 64’lük bir katılım düzeyini ortaya koyduğu görülmektedir. Buna göre ankete katılan tüm öğrencilerin (N=32), “2-Katılıyorum” ile “3-Büyük Oranda Katılıyorum” düzeylerinin hemen hemen ortasında yer alan bir derecede, rubrik ile piyano performansının daha nesnel ölçüldüğü görüşüne katıldıkları ortaya çıkmaktadır. Tüm öğrencilerin katılım durumları da Grafik 3’te görsel olarak ifade edilmiştir.

Grafik 2. GSTF Öğrencilerinin “Rubrik ile Piyano Performansı Daha Nesnel Ölçülmektedir.” Anket Maddesine Katılım Durumları

Grafik 3. Tüm Öğrencilerin “Rubrik ile Piyano Performansı Daha Nesnel Ölçülmektedir.” Anket Maddesine Katılım Durumları

4.4.2 Yarıyıl Sonu Piyano Sınavı Sonrasında Rubrik Aracılığıyla Yapılan Geribildirim, Öğrencinin Performansı ile İlgili Güçlü ve Zayıf Noktaları Görmesinde Kolaylık Sağlayıp Sağlamadığına İlişkin Öğrenci Görüşleri

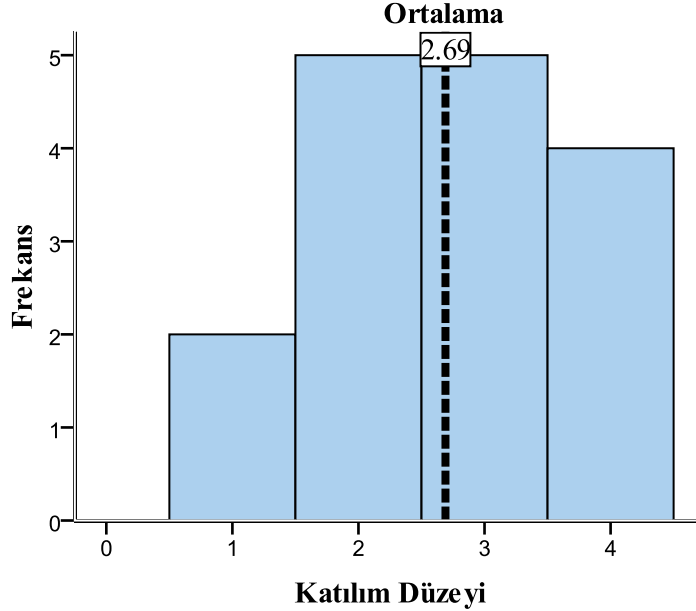
Araştırma kapsamında hazırlanan ve yarıyıl sonu piyano sınavlarında öğrenci performanslarının ölçümünde öğretim elemanları tarafından puanlanan rubrikler aracılığıyla öğrencilere yapılan geribildirim sonrasında, öğrencilerin söz konusu rubriklerle yapılan bu geribildirim kendi performansları ile ilgili güçlü ve zayıf yönleri görmelerinde kolaylık sağlayıp sağlamadığına ilişkin görüşleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 11. “Sınav Sonrasında Rubrik ile Yapılan Geribildirim, Performans ile İlgili Güçlü ve Zayıf Noktaları Görmemde Kolaylık Sağlamaktadır.” Anket Maddesine İlişkin Öğrenci Görüşleri

		Frekans (f)	Yüzde (%)	Ortalama= $\bar{X}$
GSE N=16	0-Hiç Katılmıyorum	0	% 0	
	1-Kısmen Katılıyorum	2	% 12.5	
	2-Katılıyorum	5	% 31.25	
	3-Büyük Oranda Katılıyorum	5	% 31.25	
	4-Tamamen Katılıyorum	4	% 25	
	Toplam	16	% 100	2.69= % 67.25
GSTF N=16	0-Hiç Katılmıyorum	0	% 0	
	1-Kısmen Katılıyorum	0	% 0	
	2-Katılıyorum	0	% 0	
	3-Büyük Oranda Katılıyorum	7	% 43.75	
	4-Tamamen Katılıyorum	9	% 56.25	
	Toplam	16	%100	3.56= % 89
Toplam (GSE-GSTF) N=32	0-Hiç Katılmıyorum	0	% 0	
	1-Kısmen Katılıyorum	2	% 6.3	
	2-Katılıyorum	5	% 15.6	
	3-Büyük Oranda Katılıyorum	12	% 37.5	
	4-Tamamen Katılıyorum	13	% 40.6	
	Toplam	32	% 100	3.13= % 78.25

Tablo 11 incelendiğinde GSE öğrencilerinin, sınav sonrasında rubrik ile yapılan geribildirim piyano performanslarıyla ilgili güçlü ve zayıf noktaları görmelerinde kolaylık sağladığına ilişkin anket maddesine katılım düzeylerinin ortalamasının anket puanı bazında 2.69 yüzde olarak ise % 67.25 olduğu görülmektedir. Bu bulgu GSE öğrencilerinin anket maddesinde yer alan yargıya katılım düzeyinin, “3-Büyük Oranda Katılıyorum” düzeyine yakın bir derecede olduğuna işaret etmektedir. GSE öğrencilerinin “Sınav sonrasında rubrik ile yapılan geribildirim, performansıyla ilgili güçlü ve zayıf noktaları görmemde kolaylık sağlamaktadır.” yargısına yüksek düzeyde katıldıkları söylenebilir. Aşağıdaki grafikte GSE öğrencilerinin katılım durumları görsel olarak ifade edilmiştir.

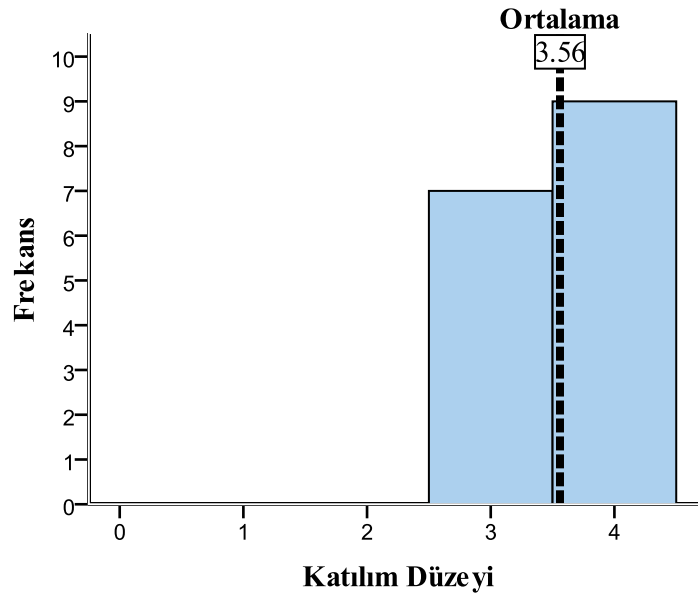
Grafik 4. GSE Öğrencilerinin “Sınav Sonrasında Rubrik ile Yapılan Geribildirim, Performansıyla İlgili Güçlü ve Zayıf Noktaları Görmemde Kolaylık Sağlamaktadır.” Anket Maddesine Katılım Durumları

Tablo 11 verilerine göre GSTF öğrencilerinin, sınav sonrasında rubrik ile yapılan geribildirim piyano performanslarıyla ilgili güçlü ve zayıf noktaları görmelerinde kolaylık sağladığına ilişkin anket maddesine katılım düzeylerinin ortalamasının ise anket puanı bazında 3.56 yüzde olarak ise % 89 olduğu görülmektedir.

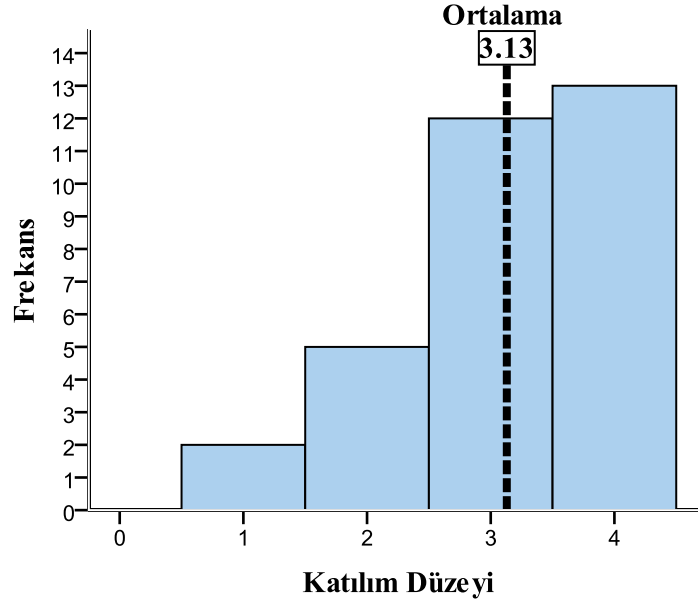
Bu bulgulardan hareketle GSTF öğrencilerinin anketteki yargıya katılım düzeylerinin “3-Büyük Oranda Katılıyorum” ile “4-Tamamen Katılıyorum” düzeylerinin ortasında bir derecede olduğu sonucuna varılabilir. Grafik 5’te görsel olarak ortaya konan bu sonuç, öğrencilerin anket maddesindeki yargıya çok yüksek düzeyde katılmakta olduklarına işaret etmektedir.

Grafik 5. GSTF Öğrencilerinin “Sınav Sonrasında Rubrik ile Yapılan Geribildirim, Performansıyla İlgili Güçlü ve Zayıf Noktaları Görmemde Kolaylık Sağlamaktadır.” Anket Maddesine Katılım Durumları

Fakülte ayrımı yapmaksızın bütün öğrencilerin anket maddesine ilişkin katılım düzeyleri ve bu düzeylerin ortalamaları incelendiğinde; Tablo 11’de görüldüğü üzere ortalama katılım düzeyinin anket puanı cinsinden 3.13 yüzde olarak ise % 78.25’lik bir katılım düzeyini ortaya koyduğu görülmektedir. Buna göre ankete katılan tüm öğrencilerin (N=32), “3-Büyük Oranda Katılıyorum” düzeyinin birazcık üzerinde bir derecede; sınav sonrasında rubrik ile yapılan geribildirim, kendi piyano performanslarıyla ilgili güçlü ve zayıf noktaları görmelerinde kolaylık sağladığı görüşüne katıldıkları ortaya çıkmaktadır. Tüm öğrencilerin katılım durumları ise Grafik 6’da görsel olarak ifade edilmiştir.

Grafik 6. Tüm Öğrencilerinin “Sınav Sonrasında Rubrik ile Yapılan Geribildirim, Performansıyla İlgili Güçlü ve Zayıf Noktaları Görmemde Kolaylık Sağlamaktadır.” Anket Maddesine Katılım Durumları

4.4.3 Rubrikte Yer Alan Boyutların Anlaşılabilirliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Rubrikte yer alan boyutların öğrenciler tarafından ne derecede anlaşıldığını tespit etmek amacıyla, rubrikle yapılan geribildirim sonrasında öğrencilere uygulanan ankette yer alan “Rubrikte yer alan boyutlar anlaşılabilir.” yargısını içeren maddeye, öğrencilerin ne düzeyde katıldıklarına ilişkin bulgular Tablo 12’de verilmiştir.

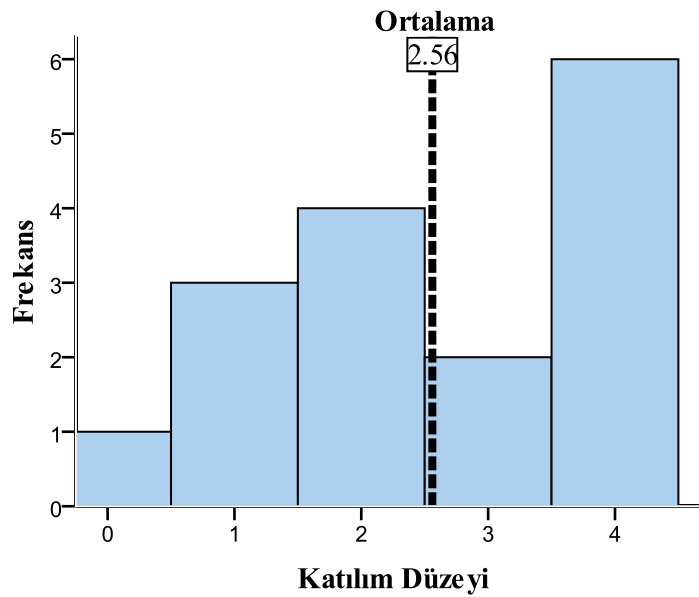
Tablo 12 bulguları incelendiğinde, GSE öğrencilerinin anket maddesindeki yargıya ilişkin katılım düzeylerinin, anket puanı bazında 2.56 yüzde olarak ise % 64’lük bir değerde olduğu görülmektedir. Buna göre GSE öğrencilerinin “Rubrikte yer alan boyutlar anlaşılabilir.” yargısına “2” ile “3” düzeylerinin hemen hemen ortasında yer alan bir derecede katılım gösterdikleri söylenebilir. Öğrenci görüşlerine dayanarak, rubrik boyutlarının öğrenciler tarafından anlaşılabilirliğinin yeterli olduğu gibi bir yorum getirilebilir.

Tablo 12. “Rubrikte Yer Alan Boyutlar Anlaşıldır.” Anket Maddesine İlişkin Öğrenci Görüşleri

		Frekans (f)	Yüzde (%)	Ortalama= $\bar{X}$
GSE N=16	0-Hiç Katılmıyorum	1	% 6.25	
	1-Kısmen Katılıyorum	3	% 18.75	
	2-Katılıyorum	4	% 25	
	3-Büyük Oranda Katılıyorum	2	% 12.5	
	4-Tamamen Katılıyorum	6	% 37.5	
	Toplam	16	% 100	2.56= % 64
GSTF N=16	0-Hiç Katılmıyorum	0	% 0	
	1-Kısmen Katılıyorum	1	% 6.25	
	2-Katılıyorum	4	% 25	
	3-Büyük Oranda Katılıyorum	4	% 25	
	4-Tamamen Katılıyorum	7	% 43.75	
	Toplam	16	%100	3.06= % 76.5
Toplam (GSE-GSTF) N=32	0-Hiç Katılmıyorum	1	% 3.1	
	1-Kısmen Katılıyorum	4	% 12.5	
	2-Katılıyorum	8	% 25	
	3-Büyük Oranda Katılıyorum	6	% 18.8	
	4-Tamamen Katılıyorum	13	% 40.6	
	Toplam	32	% 100	2.81= % 70.25

Aşağıdaki grafikte GSE öğrencilerinin “Rubrikte yer alan boyutlar anlaşıldır.” yargısına ilişkin katılım düzeyleri görsel olarak ifade edilmiştir.

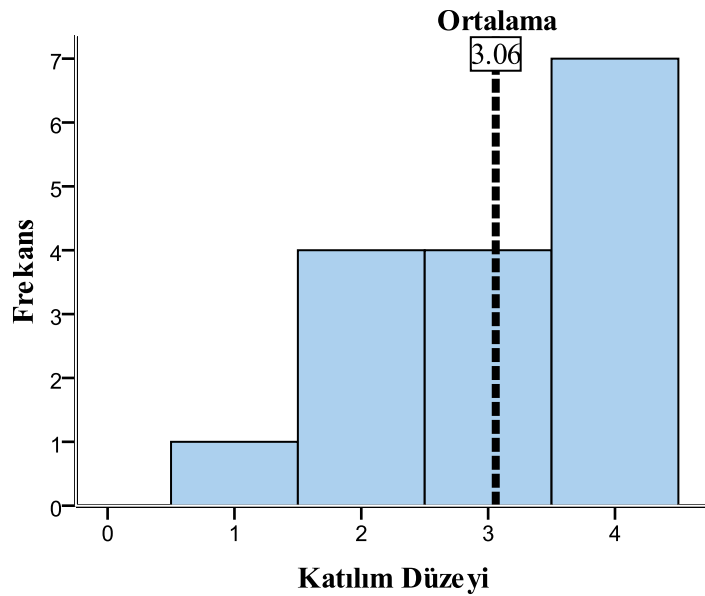
Grafik 7. GSE Öğrencilerinin “Rubrikte Yer Alan Boyutlar Anlaşıldır.” Anket Maddesine Katılım Durumları

GSTF öğrencilerinin anket maddesindeki yargıya katılım düzeyleri ise anket puanı cinsinden 3.06 olup; yüzdelik puan cinsinden % 76.5 gibi büyük oranda bir katılım durumunu göstermektedir. Bu durum, rubrik boyutlarının GSTF öğrencileri tarafından anlaşılabilirliğinin yüksek bir seviyede olduğu biçiminde yorumlanabilir.

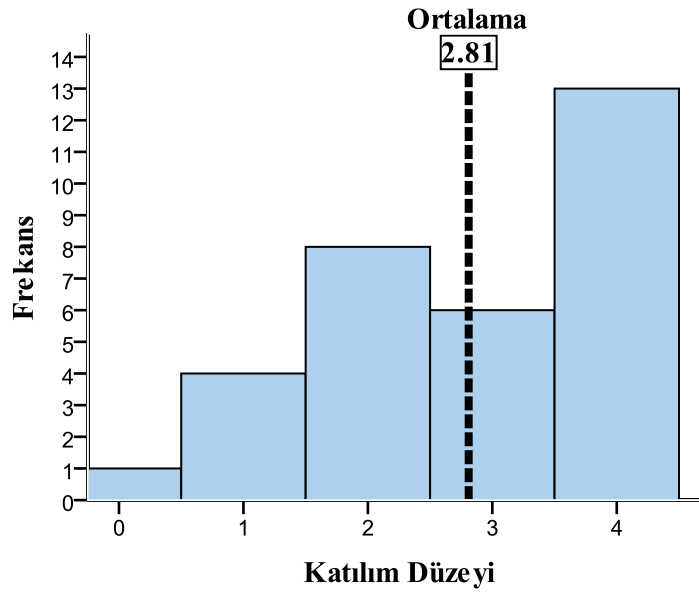
Aşağıdaki grafikte GSTF öğrencilerinin “Rubrikte yer alan boyutlar anlaşılırdır.” yargısına ilişkin katılım düzeyleri görsel olarak ifade edilmiştir.

Grafik 8. GSTF Öğrencilerinin “Rubrikte Yer Alan Boyutlar Anlaşılırdır.” Anket Maddesine Katılım Durumları

Tablo 12’ye bakıldığında, fakülte ayrımı yapılmaksızın öğrencilerin anket maddesindeki yargıya katılım düzeylerinin, anket puanı bazında 2.81 yüzdelik olarak da % 70.25’lik bir değere işaret ettiği görülmektedir. Bu değer, öğrencilerin yüksek bir katılım derecesine işaret eden “3-Büyük Oranda Katılıyorum” düzeyine yakın bir görüşte olduklarını ortaya koymaktadır. Bulgulardan hareketle, rubrik boyutlarının öğrenci görüşlerine göre büyük oranda anlaşılır olduğu söylenebilir. Grafik 9’da tüm öğrencilerin anket maddesindeki yargıya ilişkin katılım durumları görsel olarak ifade edilmiştir.

Grafik 9. Tüm Öğrencilerin “Rubrikte Yer Alan Boyutlar Anlaşılırdır.” Anket Maddesine Katılım Durumları

4.4.4 Rubrikte Yer Alan Düzey Açıklamalarının Anlaşılabilirliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Rubrikte yer alan düzey açıklamalarının öğrenciler tarafından ne derecede anlaşıldığını tespit etmek amacıyla, rubrikle yapılan geribildirim sonrasında öğrencilere uygulanan ankette yer alan “Rubrikte yer alan düzey açıklamaları anlaşılırdır.” yargısını içeren maddeye, öğrencilerin ne düzeyde katıldıklarına ilişkin bulgular Tablo 13’te verilmiştir.

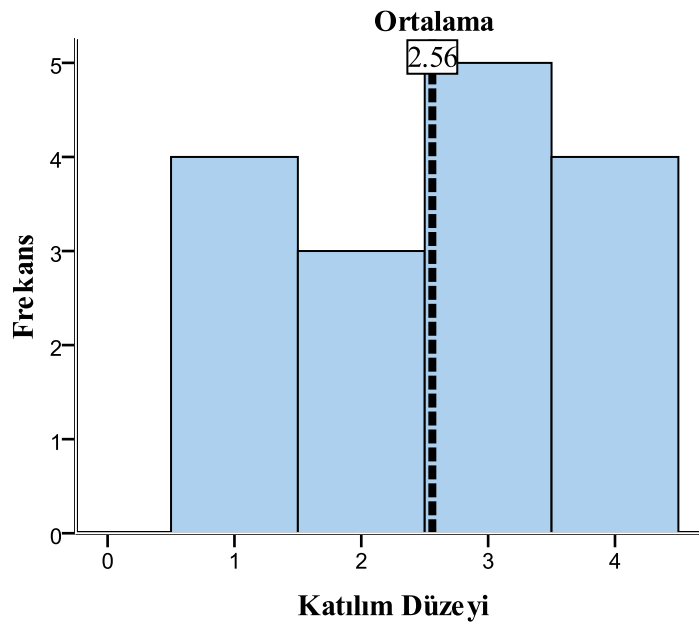
Tablo 13 bulguları incelendiğinde, GSE öğrencilerinin anket maddesindeki yargıya ilişkin katılım düzeylerinin, anket puanı bazında 2.56 yüzde olarak ise % 64’lük bir değerde olduğu görülmektedir. Buna göre GSE öğrencilerinin “Rubrikte yer alan düzey açıklamaları anlaşılırdır.” yargısına “2” ile “3” düzeylerinin hemen hemen ortasında yer alan bir derecede katılım gösterdikleri söylenebilir. Öğrenci görüşlerine dayanarak, rubrikteki düzey açıklamalarının öğrenciler tarafından anlaşılabilirliğinin yeterli olduğu gibi bir yorum getirilebilir.

Tablo 13. “Rubrikte Yer Alan Düzey Açıklamaları Anlaşılırdır.” Anket Maddesine İlişkin Öğrenci Görüşleri

		Frekans (f)	Yüzde (%)	Ortalama= $\bar{X}$
GSE N=16	0-Hiç Katılmıyorum	0	% 0	
	1-Kısmen Katılıyorum	4	% 25	
	2-Katılıyorum	3	% 18.75	
	3-Büyük Oranda Katılıyorum	5	% 31.25	
	4-Tamamen Katılıyorum	4	% 25	
	Toplam	16	% 100	2.56= % 64
GSTF N=16	0-Hiç Katılmıyorum	0	% 0	
	1-Kısmen Katılıyorum	0	% 0	
	2-Katılıyorum	7	% 43.75	
	3-Büyük Oranda Katılıyorum	6	% 37.5	
	4-Tamamen Katılıyorum	3	% 18.75	
	Toplam	16	%100	2.75= % 68.75
Toplam (GSE-GSTF) N=32	0-Hiç Katılmıyorum	0	% 0	
	1-Kısmen Katılıyorum	4	% 12.5	
	2-Katılıyorum	10	% 31.2	
	3-Büyük Oranda Katılıyorum	11	% 34.4	
	4-Tamamen Katılıyorum	7	% 21.9	
	Toplam	32	% 100	2.66= % 66.5

Aşağıdaki grafikte GSE öğrencilerinin “Rubrikte yer alan düzey açıklamaları anlaşılırdır.” yargısına ilişkin katılım düzeyleri görsel olarak ifade edilmiştir.

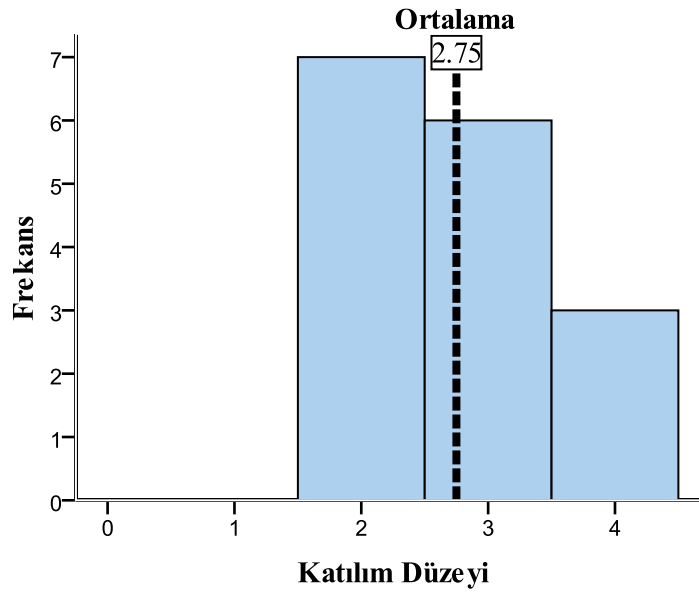
Grafik 10. GSE Öğrencilerinin “Rubrikte Yer Alan Düzey Açıklamaları Anlaşılırdır.” Anket Maddesine Katılım Durumları

GSTF öğrencilerinin anket maddesindeki yargıya katılım düzeyleri ise anket puanı cinsinden 2.75 olup; yüzdelik puan cinsinden % 68.75 gibi GSE öğrencilerinin görüşlerine benzer bir katılım durumunu göstermektedir. Bu durum, rubrikte yer alan düzey açıklamalarının anlaşılabilirliğine ilişkin GSE ve GSTF öğrencilerinin görüşlerinin, birbirine çok yakın olduğu bulgusunu ortaya çıkarmaktadır. Fakat GSTF öğrencilerinin görüşleri, yüksek oranda bir katılıma işaret eden “3-Büyük Oranda Katılıyorum” derecesine daha yakındır.

Aşağıdaki grafikte GSTF öğrencilerinin “Rubrikte yer alan düzey açıklamaları anlaşılırdır.” yargısına ilişkin katılım düzeyleri görsel olarak ifade edilmiştir.

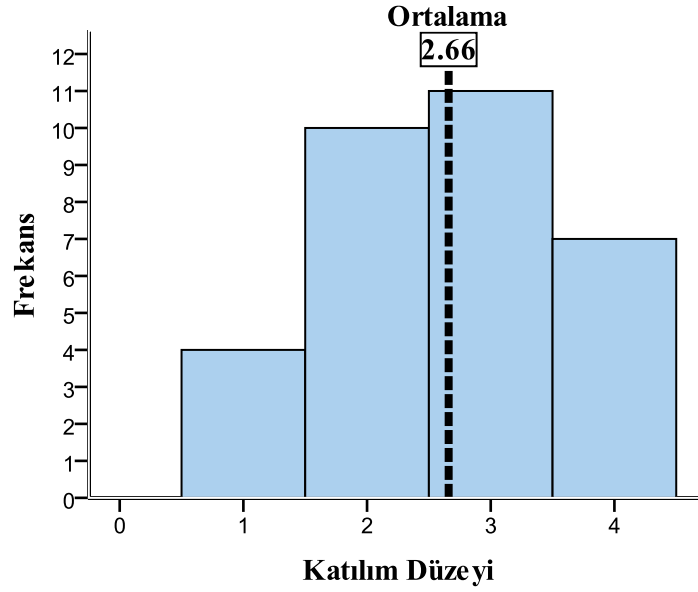
Grafik 11. GSTF Öğrencilerinin “Rubrikte Yer Alan Düzey Açıklamaları Anlaşılırdır.” Anket Maddesine Katılım Durumları

Tablo 13 verilerinden hareketle, fakülte ayrımı yapılmaksızın öğrencilerin anket maddesindeki yargıya katılım düzeylerinin, anket puanı bazında 2.66 yüzdelik olarak da % 66.5’lik bir değere işaret ettiği görülmektedir. Bu durum, bütün öğrencilerin rubrikte yer alan düzey açıklamalarının anlaşılabilirliğine ilişkin görüşlerinin, orta derecenin üzerinde -“3-Büyük Oranda Katılıyorum” düzeyinin biraz altında- olduğunu ortaya koymaktadır.

Grafik 12 tüm öğrencilerin anket maddesindeki yargıya ilişkin katılım durumlarını göstermektedir.

Grafik 12. Tüm Öğrencilerin “Rubrikte Yer Alan Düzey Açıklamaları Anlaşıldır.” Anket Maddesine Katılım Durumları

4.4.5 Derslerdeki Piyano Performanslarının Rubriklerle Ölçülmesi ve Düzenli Geribildirim Verilmesinin, Performans Düzeylerinin Artmasına Yardımcı Olup Olmayacağına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Ankete katılan öğrenci grubunun tamamının, derslerdeki piyano performanslarının rubriklerle ölçülmesi ve düzenli geribildirim verilmesinin, performans düzeylerinin artmasına yardımcı olup olmayacağına ilişkin görüşleri alınmış ve bu görüşlere dayalı olarak elde edilen bulgular Tablo 14’te verilmiştir.

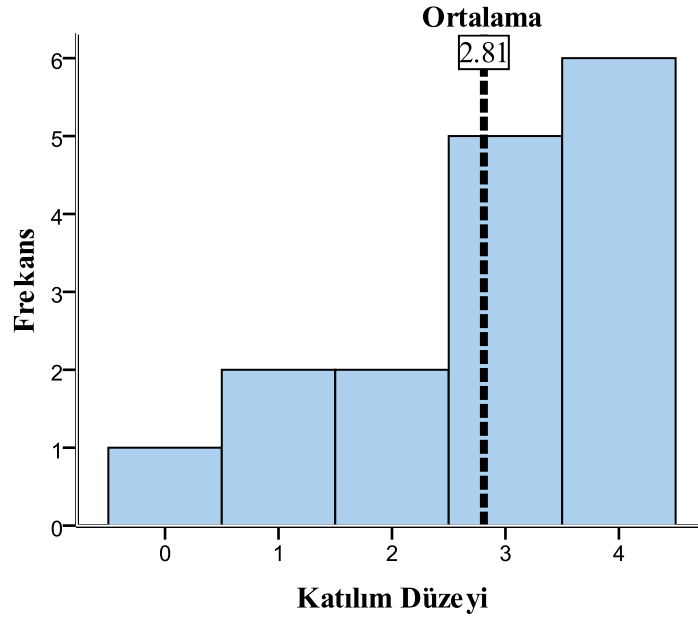
Tablo 14. “Derslerdeki Piyano Performansının Rubriklerle Ölçülmesi ve Düzenli Geribildirim Verilmesi Performans Düzeyimin Artmasına Yardımcı Olur.” Anket Maddesine İlişkin Öğrenci Görüşleri

		Frekans (f)	Yüzde (%)	Ortalama= $\bar{X}$
GSE N=16	0-Hiç Katılmıyorum	1	% 6.25	
	1-Kısmen Katılıyorum	2	% 12.5	
	2-Katılıyorum	2	% 12.5	
	3-Büyük Oranda Katılıyorum	5	% 31.25	
	4-Tamamen Katılıyorum	6	% 37.5	
	Toplam	16	% 100	2.81= % 70.25
GSTF N=16	0-Hiç Katılmıyorum	0	% 0	
	1-Kısmen Katılıyorum	0	% 0	
	2-Katılıyorum	1	% 6.25	
	3-Büyük Oranda Katılıyorum	3	% 18.75	
	4-Tamamen Katılıyorum	12	% 75	
	Toplam	16	%100	3.69= % 92.25
Toplam (GSE-GSTF) N=32	0-Hiç Katılmıyorum	1	% 3.1	
	1-Kısmen Katılıyorum	2	% 6.2	
	2-Katılıyorum	3	% 9.4	
	3-Büyük Oranda Katılıyorum	8	% 25	
	4-Tamamen Katılıyorum	18	% 56.3	
	Toplam	32	% 100	3.25= % 81.25

Tablo 14 incelendiğinde GSE öğrencilerinin, derslerdeki piyano performanslarının rubriklerle ölçülmesi ve düzenli geribildirim verilmesinin, performans düzeylerinin artmasına yardımcı olup olmayacağına ilişkin anket maddesine katılım düzeylerinin ortalamasının anket puanı bazında 2.81 yüzde olarak ise % 70.25 olduğu görülmektedir. Bu bulgu GSE öğrencilerinin katılım düzeyinin, orta düzeyin üstünde bir düzey olan “3-Büyük Oranda Katılıyorum” düzeyine yakın bir derecede olduğuna işaret etmektedir. Yani GSE öğrenci grubu, derslerdeki piyano performanslarının rubriklerle ölçülmesi ve kendilerine düzenli olarak geribildirim verilmesinin performans düzeylerinin artmasına yardımcı olacağına ilişkin yargıya yüksek derecede katılım göstermektedir.

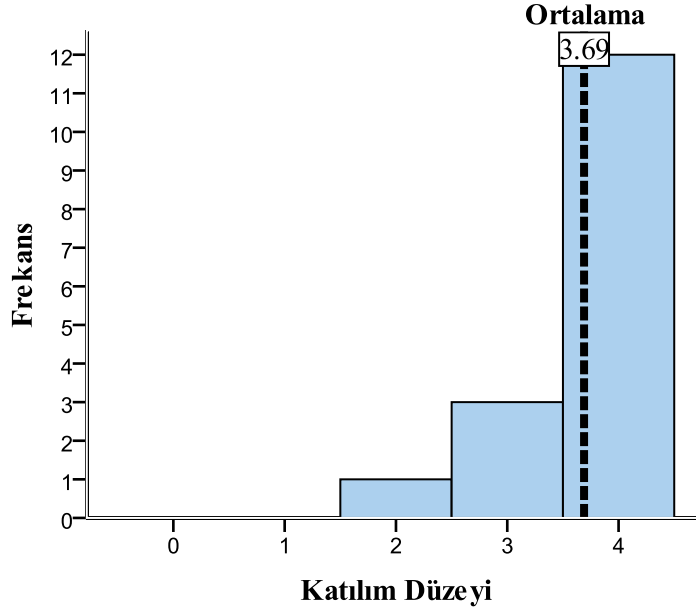
Aşağıdaki grafikte GSE öğrencilerinin katılım durumları görsel olarak ifade edilmiştir.

Grafik 13. GSE Öğrencilerinin “Derslerdeki Piyano Performansının Rubriklerle Ölçülmesi ve Düzenli Geribildirim Verilmesi Performans Düzeyimin Artmasına Yardımcı Olur.” Anket Maddesine Katılım Durumları

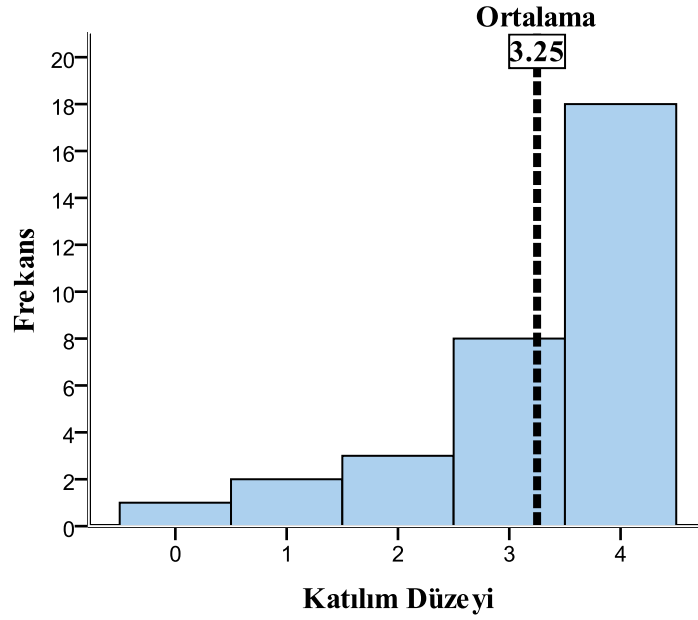
Tablo 14 verilerine göre GSTF öğrencilerinin, derslerdeki piyano performanslarının rubriklerle ölçülmesi ve kendilerine düzenli olarak geribildirim verilmesinin, performans düzeylerinin artmasına yardımcı olup olmayacağına ilişkin anket maddesine katılım düzeylerinin ortalamasının anket puanı bazında 3.69 yüzdalık olarak da % 92.25 olduğu görülmektedir. Bu bulgu GSTF öğrencilerinin anket maddesine katılım düzeyinin en üst düzey olan “4-Tamamen Katılıyorum” düzeyinin bir miktar altında olduğuna işaret etmektedir. Bu bulgudan hareketle GSTF öğrencilerinin anket maddesinde yer alan yargıya neredeyse tamamen katıldığı söylenebilir. Aşağıdaki grafikte GSTF öğrencilerinin katılım durumları görsel olarak ifade edilmiştir.

Grafik 14. GSTF Öğrencilerinin “Derslerdeki Piyano Performansının Rubriklerle Ölçülmesi ve Düzenli Geribildirim Verilmesi Performans Düzeyimin Artmasına Yardımcı Olur.” Anket Maddesine Katılım Durumları

Fakülte ayrımı yapmaksızın bütün öğrencilerin anket maddesine ilişkin katılım düzeyleri ve bu düzeylerin ortalamaları incelendiğinde; Tablo 14’te görüldüğü üzere ortalama katılım düzeyinin anket puanı cinsinden 3.25 yüzde olarak ise % 81.25’lik bir katılım düzeyini ortaya koyduğu görülmektedir. Buna göre ankete katılan tüm öğrencilerin (N=32), “3-Büyük Oranda Katılıyorum” düzeyinin üzerinde yer alan bir derecede, derslerdeki piyano performanslarının rubriklerle ölçülmesi ve kendilerine düzenli olarak geribildirim verilmesinin performans düzeylerinin artmasına yardımcı olacağı görüşüne katıldıkları ortaya çıkmaktadır. Tüm öğrencilerin katılım durumları da Grafik 15’te görsel olarak ifade edilmiştir.

Grafik 15. Tüm Öğrencilerin “Derslerdeki Piyano Performansının Rubriklerle Ölçülmesi ve Düzenli Geribildirim Verilmesi Performans Düzeyimin Artmasına Yardımcı Olur.” Anket Maddesine Katılım Durumları

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen bulgulardan yola çıkılarak varılan sonuçlar, ana amaçtan hareketle alt amaçlara göre sıralanmış ve bu sonuçlar doğrultusunda önerilere yer verilmiştir.

Sonuçlar

Çalışma kapsamında, literatür kaynaklarından faydalanılarak ve alan uzmanları ile yapılan toplu görüşmeler sonucunda hazırlanan ölçme aracı (rubrik) “piyano performansını” ölçmeye dayalı olup dört ana boyuttan oluşmaktadır. Bu ana boyutlar; Hazırlık ve “Çalgıya Özgü Teknik”, “Temel Müzik İlkeleri”, “Müzikal İfade” ve “Sahneleme ve Performans” şeklindedir. Ana amacın gerçekleştirilmesi sonrasında ulaşılmaya çalışılan alt amaçlara ilişkin sonuçlar aşağıda sıralanmıştır:

1. Farklı gruplarda (GSE, GSTF) uygulanan rubriğin hem grup-içi komisyon puanları ile kıyaslanması, hem de grup göz önünde bulundurulmaksızın kıyaslanmasından elde edilen bulgularda birbirine yakın sonuçların elde edilmiş olması rubrik puanlarının komisyon puanlarından aşırı derecede farklılaşmadığını göstermektedir. Bu durum komisyon puanlarının rubrik puanları ile benzer olduğunu ortaya koysa da, komisyon puanlarının rubrik puanlarına göre küçük bir miktar da olsa fazla olduğu söylenebilir.
2. Araştırma bulguları hazırlanan ölçme aracının yeterli düzeyde güvenilir ve komisyon puanları ölçüt alındığında yüksek derecede geçerli olduğu ortaya çıkmıştır. Güvenirlik ve geçerliğe ilişkin alt amaçlara ait sonuçlar aşağıda sıralanmıştır.

- a. Farklı puanlayıcıların, eşzamanlı olarak aynı öğrencinin piyano performansını rubrik ile değerlendirmesinden elde edilen verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan bulgulardan hareketle; puanlayıcılar arası güvenilirliğin yeterli düzeyde olduğu tespit edilmiştir (>0.70). Bu sonuç ölçme aracının puanlayıcılar arası güvenilirliğe sahip olduğunu dolayısıyla güvenilir ölçümler yaptığını göstermektedir.
 - i. Fakülte bazında, yapılan puanlayıcılar arası güvenilirlik sonuçlarından yola çıkılarak, puanlayıcılar arası ilişki düzeylerinin gruplara göre farklılaştığı ama yine de en düşük puanlayıcılar arası korelasyonun bile asgari düzeyin üzerinde olduğu görülmüştür (0.781).
 - b. Komisyon puanlarının ölçüt olarak kabul edildiği durumda; çalışma kapsamında hazırlanan ölçme aracının, ölçüte dayalı geçerlik temelinde yapılan uyum geçerliği analizinde, yeterli düzeyde geçerliğe sahip olduğu bulgusuna ulaşılmıştır ($0.915>0.70$).
 - i. Fakülte bazında ayrı ayrı (GSE-GSTF) hesaplanan uyum geçerliği analizinde, komisyon puanları ile rubrik puanları arasındaki ilişki düzeyleri kabul edilebilir düzeyin üzerinde olup ($0.925>0.70$, $0.910>0.70$) yüksek düzeyde bir ilişkiye işaret etmektedir. Bu bulgulardan hareketle araştırma kapsamında hazırlanan ölçeğin, komisyon oluşturularak yapılan ölçme işlemine iyi bir alternatif olabileceği sonucuna varılmıştır.
3. Araştırma kapsamında hazırlanan ölçek, geçerlik ve güvenilirlik şartlarını taşımasının yanında aynı zamanda kullanışlı bir ölçektir. Ölçeğin puanlayıcılar tarafından öğrencinin piyano performansı süresince puanlanabiliyor olması, komisyon puanlaması ile aynı sürede tamamlanabildiğini göstermektedir. Aynı zamanda ölçek maddeleri ile düzey açıklamalarının anlaşılabilirliği konusundaki uzman görüşleri olumlu

yöndedir ve bu durum ölçeğin kullanılabilirliğine dair bir diğer işarettir. Ayrıca ölçeğin kolaylıkla basımının yapılabilmesi ve çoğaltılabilmesi, kullanılabilirliğe katkı sağlamaktadır.

4. Araştırma kapsamında hazırlanan rubrik ile piyano performansları ölçülen öğrencilerin, rubriğe ilişkin görüşleri anket maddelerine göre şöyledir:

- a. GSE öğrencileri rubrik ile yapılan performans ölçümünün daha nesnel olduğuna ilişkin yargıya orta düzeyde bir katılım göstermiş olsa da; GSTF öğrencilerinin bu görüşe katılım düzeyleri ortanın üstünde bir orana işaret etmiştir. Tüm öğrenciler göz önünde bulundurulduğunda, öğrencilerin orta düzey ile yüksek düzey arasında bir derecede “rubrik ile piyano performansının daha nesnel ölçüldüğü” görüşünü taşıdıkları görülmektedir (%64).
- b. Sınav sonrasında rubrik aracılığıyla yapılan geribildirim, öğrencinin kendi performansıyla ilgili güçlü ve zayıf yönleri görmesinde kolaylık sağladığı görüşüne katılım düzeyi GSE öğrencilerinde % 67.25 iken GSTF öğrencileri bu görüşe daha yüksek bir oranda katılım göstermiştir (% 89). İki fakülteden ankete katılan bütün öğrencilerin rubrik ile yapılan geribildirim etkinliğine ilişkin görüşleri ise “Büyük Oranda Katılıyorum” düzeyinin biraz üstünde bir değere işaret etmiş olup (%78.25); bu bulgudan hareketle öğrencilerin, rubrikte yer alan düzey açıklamaları yardımıyla performansları süresince eksiklik gösterdikleri ya da başarılı oldukları performans boyutlarını görmelerinin daha kolay olduğu görüşünü taşıdıkları söylenebilir.
- c. Rubrikte yer alan boyutların anlaşılır olduğuna ilişkin yargıya öğrencilerin katılım düzeyinin GSE’de %64 GSTF’de ise %76.5 olduğu; tüm öğrenciler dikkate alındığındaysa %70 gibi iyi bir derecede bu görüşe katılım olduğu bulgusundan hareketle, rubrikte yer alan boyutlar öğrencilerin büyük bir kısmı tarafından anlaşılmıştır sonucuna varılabilir.

- d. Rubrikte yer alan düzey açıklamalarının anlaşılır olduğuna ilişkin yargıya öğrencilerin katılım düzeyinin GSE’de %64 GSTF’de ise %68.75 olduğu bulunmuştur. Tüm öğrenciler dikkate alındığında %66.5 gibi orta ile iyi arasında bir derecede bu görüşe katılım olduğu göz önünde bulundurulursa, rubrikte yer alan düzey açıklamalarının bazı öğrencilere göre anlaşılır olmadığı sonucuna varılabilir. Yine de öğrencilerin yarısından fazlasının düzey açıklamalarının anlaşılabilirliğine ilişkin olumlu görüşte olmaları, rubrikteki bu açıklamaların açık ve anlaşılır olma bakımından yeterli olduğunu göstermektedir.
- e. İlgili bulgular ışığında, öğrencilerin derslerdeki piyano performanslarının rubriklerle ölçülmesi ve düzenli geribildirim verilmesinin, performans düzeylerinin artmasına yardımcı olacağı görüşüne ciddi bir katılım gösterdikleri (GSE=%70 , GSTF=%92 , Toplam=%81) ortaya çıkmıştır. Bu görüşe katılım düzeyinden hareketle, piyano eğitimi sürecinde rubrik ile düzenli olarak yapılan geribildirim öğrencilerin performans düzeylerinin gelişmesine katkı sağlayabileceği düşünülebilir.

Öneriler

1. Araştırma kapsamında hazırlanan ölçme aracı (rubrik) İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı ve Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Müzik Bölümlerinde yarıyıl sonu piyano performansını değerlendirmek amacıyla kullanılabilir.
2. Rubriğin, piyano performansını ölçmede farklı puanlayıcılar arasında büyük farklılıklar ortaya koymadığı düşüncesiyle, çalgı performansının ölçülmesinde komisyon tarafından genel izlenimle yapılan ölçme işlemine alternatif olarak kullanılabileceği söylenebilir.

3. Araştırma kapsamında piyano performansını ölçme amacı ile hazırlanan rubriğe benzer nitelikte, diğer çalgı performanslarını ölçme amacıyla da rubrikler hazırlanabilir.
4. Ölçme aracı farklı ölçme yöntemleri ya da araçları ölçüt alınarak yeniden test edilebilir. Ölçüte dayalı geçerlik altında, farklı ölçme yöntemleri ya da araçları ile yapılacak uygulamalar, rubriğin geçerliği hakkında daha güçlü yargılara varılabilmesine katkı sağlayabilir.
5. Rubriğin kullanım amacının her şeyden önce eğitsel fayda sağlamak olduğu ve ayrıntılı geribildirimlerle öğrencilerin performans düzeyini arttırabileceği düşünülerek, ölçme aracı süreç içerisinde uygulanıp öğrenci performansında anlamlı bir artış olup olmadığı gözlenebilir.
6. Dördüncü ve beşinci önerilerden faydalanılarak yeni araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akcan Ünsal, A. S. (2011). *Piyano Eğitimindeki Motivasyon Durumunun Öğretim Elemanı ve Öğrenci Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Akçay, Ş. Ö. (2011). *Gitar Eğitiminde Performans Ölçeği Geliştirme Çalışması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Alakurt, T. (2006). *Puanlama Yönergesine (Rubrik) Dayalı Değerlendirme ve Geleneksel Değerlendirme Açısından İlköğretim Öğrencilerinin Bilgisayar Dersi Başarılarının Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Arı, G. (2008). *Öğrencilerin Hikaye Edici Metinlerinin Çözümleyici Puanlama Yönergesine Göre Değerlendirilmesi (6. ve 7. Sınıf Örneği)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Atak Yayla, A. (2004, 7-10 Nisan). *Müziksel Performansın Ölçülmesi*. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumunda sunuldu, Isparta.
- Atmaz, G. (2009). *Puanlama Yönergesi (Rubrik) Kullanılması Durumunda Puanlayıcı Güvenirliğinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Aytaç, N. N. (2006). *Üniversite Öğrencilerinin Newton'un Hareket Yasalarını Anlamalarının Değerlendirilmesinde Dereceli Puanlama Anahtarı Geliştirilmesi ve Kullanımı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.

- Bahar, M., Nartgün, Z., Durmuş, S., & Bıçak, B. (2010). *Geleneksel-Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Teknikleri Öğretmen El Kitabı* (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Balcı, A. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma* (8. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (7. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Ciorba, C. R., & Smith, N. Y. (2009, April). Measurement of Instrumental and Vocal Undergraduate Performance Juries Using a Multidimensional Assessment Rubric. *Journal of Research in Music Education*, 57(1), 5-15.
- Çepni, S. (2007). Performansların Değerlendirilmesi. E. Karip içinde, *Ölçme ve Değerlendirme* (s. 193-239). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demircioğlu, G. (2007). Geçerlik ve Güvenirlik. E. Karip içinde, *Ölçme ve Değerlendirme* (s. 51-79). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Efe, İ. E. (2006). *Türkiye'deki Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Uygulanan Giriş Sınavlarındaki Farklı Ölçme Yaklaşımlarının İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erdem, A. Ş. (2007). *Ortaöğretim 9. Sınıf Matematik Dersinde Öğrenci Performansına Dayalı Verilen Sözlü Puanlarının Geçerliliğinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ertürk, S. (1994). *Eğitimde Program Geliştirme* (8. Baskı). Ankara: Meteksan Yayınları.
- Grançer Okay, N. (2010). *Piyano Performansının Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Gutierrez, A. (2005). The Development of the Music Performance Assessment Tool (MPAT) For College Music Majors in the Piano, Strings, Voice and Guitar Departments. *Scholastica Review*, Vol 1.

- Güler, N. (2011). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme* (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Karasar, N. (2009). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama* (15. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (21. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kasap, Y. (2008). *Dereceli Puanlama Anahtarı ve Puanlama Anahtarından Elde Edilen Puanların Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kaya, Z. (2011). *Koro Eğitiminde Yapılandırmacı Yaklaşımın Tutum, Öz-Yeterlik Algısı ve Akademik Başarıya Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Kaynak, T. (2011). *Piyano Eğitimi Yarıyıl Sonu Sınavlarında Öğrenci Performansının Rubrik ile Ölçülmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kıncal, R. Y. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kuş, E. (2009). *Nitel-Nitel Araştırma Yöntemleri* (3. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Mermer, C. Ö. (2006). *İlköğretim II. Kademe Resim-İş (Sanat) Eğitimi Derslerinde Sınama, Ölçümleme ve Değerlendirme Yöntemlerinin Kullanımı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Milli Eğitim Bakanlığı [M.E.B.]. (2006). *Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Dersi Öğretim Programı*. Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü: (<http://ttkb.meb.gov.tr/dosyalar/programlar/ortaogretim/5/Piyano.rar>).
- Nalbantoğlu, E. (2007). *Yaylı Çalgılar Öğrencilerinin Performansını Etkileyen Bazı Faktörler ve Ölçme Değerlendirme Yöntemleri Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Ömür, S. (2009). *Dereceli Puanlama Anahtarıyla, Genel İzlenimle ve İkili Karşılaştırmalar Yöntemiyle Yapılan Değerlendirmelerin Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Özçelik, D. A. (2010). *Ölçme ve Değerlendirme* (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Özgül, İ. (2009). *Müzik Eğitimi ve Öğretimi* (6. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Parlak, B. (2010). *Öğrenci Performansının Belirlenmesinde Puanlama Anahtarı ve Dereceli Puanlama Anahtarının Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Parlakyıldız, B. (2008). *Portfolyoya Dayalı Değerlendirmenin Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarına ve Bilişsel Yaşam Becerilerine Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Russell, B. E. (2010). "The Empirical Testing of Musical Performance Assessment Paradigm" [Abstract]. *Open Access Dissertations*, Paper 387. http://scholarlyrepository.miami.edu/oa_dissertations/387. adresinden alınmıştır
- Russell, B. E. (2010, Spring). The Development of a Guitar Performance Rating Scale using a Facet-Factorial Approach. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 184, 21-34.
- Saçlıoğlu Altuntaş, E. (2007). *7-11 Yaş Grubu Çocuklarında Keman Eğitimi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Selçuk, Z. (2001). *Gelişim ve Öğrenme* (8. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Semerci, Ç. (2007). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. E. Karip içinde, *Ölçme ve Değerlendirme* (s. 1-15). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim* (12. Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.

- Şişginoğlu, F. (2007). *Çok Alanlı Sanat Eğitiminde Ölçme ve Değerlendirme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tan, Ş. (2009). *Öğretimde Ölçme ve Değerlendirme* (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Tarman, S. (2006). *Müzik Eğitiminin Temelleri*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Toptaş, B. (2008). *Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Programlarında Piyano Eğitimine Deneysel Yaklaşım*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Tufan, S. (1996, 28-30 Kasım). *Grup Piyano Eğitimi*. I. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumunda sunuldu, Bursa.
- Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum* (3. Baskı). Ankara: Evrensel Müzikeyi.
- Yarar, B. (2010). *Müzik Öğretmenliği Lisans Programındaki "Bireysel Ses Eğitimi" Dersine Yönelik Performans Ölçeği Geliştirme Çalışması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

EKLER

EK-1 PİYANO PERFORMANS ÖLÇME RUBRİĞİ (ÖN-UYGULAMA)

Ad-Soyad: Etüt-Eser adı:		DÜZEYLER				
ANA BOYUTLAR	ALT BOYUTLAR	YETERSİZ	VASAT	ORTALAMA	İYİ	İLERİ
HAZIRLIK ve ÇALGIYA ÖZGÜ TEKNİK	*Tabureye Oturma Pozisyonu *Piyanoya uzaklık mesafesi *Ayak Pozisyonu	Taburedeki konum, piyanoya uzaklık ve ayağın duruşunda önemli hatalar mevcut.	Piyanoya çok yakın veya taburedeki konum yanlış. Ayaklar doğru biçimde durmakta.	Piyanoya uzaklığı iyi fakat tabureye otururken eksiklik var. Ayaklar doğru konumda.	Tabure pozisyonu alışkanlık haline getirilmiş. Mesafe iyi fakat ayakların konumu yanlış.	Tabure pozisyonu hem estetik hem de doğru biçimde oturmuş kazanılmış. Mesafe ve ayak pozisyonu doğru ve öğrenci konumda rahat.
	*Kolların, bileklerin ve dirseklerin pozisyonu *El ve Parmakların Pozisyonu	Kollar, bilekler ve dirseklerin duruşu öğrencinin rahat olmadığına işaret etmekte. El ve parmaklar doğru biçimde değil.	Kollar ve dirsekler doğru olsa da bilek yanlış konumda. Bileğin yanlış duruşundan ötürü el ve parmaklar da yanlış biçimde.	Kollar ve dirsekler düzgün, bilek konumu çalmaya elverişli. Eller yeterince oval değil ve parmakların tuşlara açısı yanlış.	Kollar ve dirsekler düzgün, doğru bilek duruşu kazanılmış. Eller olması gereken biçimde oval. Sadece parmak açılarında bazı hatalar var.	Öğrencinin kol, dirsek ve bilek pozisyonları doğru. Ellerin açıklığı ve parmakların açısı eksiksiz biçimde konumlanmış. Öğrenci rahat.
	Sağ ve Sol el Koordinasyonu	Sağ ve Sol eller arasında ciddi uyumsuzluklar var.	Sağ ve Sol el uyumu zaman zaman bozulmakta.	Eller arasındaki uyum iyi. Nadiren uyuşmazlık olmaktadır.	Ufak tefek birkaç hata dışında Sağ ve Sol el arasındaki uyum çok iyi.	Eller arasındaki uyum mükemmel. Hatasız olarak eser seslendirilmekte.
	Uygun Parmak Geçişlerini Yapma Bir Sonraki Notaya Hazır Olma	Parmak geçişleri hiç dikkate alınmamış, yanlış parmak numaraları ile çalınmakta.	Parmak geçişlerinde bazı hatalar mevcut. Zaman zaman sonraki notaya geçişlerde sorunlar ortaya çıkmakta.	Parmak geçişleri genelde iyi. Parmak numaralarını uygulamada küçük zorlanmalar yaşanmakta.	Parmak geçişleri gayet iyi. Çok az hata yapılmakta. Parmak numaraları doğru biçimde kullanılmakta.	Rahat biçimde bütün parmak geçişlerini yapmakta ve parmak numaralarını eksiksiz olarak uygulamakta.
	Staccato, Legato ve Non-legato gibi temel piyano çalış Tekniklerini Doğru Kullanma (*Pedal)	Tekniklerde ciddi problemler mevcut. Öğrenci teknikle karşılaştığında ciddi zorluklar yaşamakta.	Teknikler tam olarak oturmamış. Bazen doğru biçimde yapılıp bazen hatalarla karşılaşılıyor.	Teknikler anlaşılmış ve nadiren yanlış yapılmakta. Tekniklerden bir kısmı yapılıyor bir kısmında sorunlar var.	Teknikler iyi biçimde anlaşılmış ve uygulanmakta. Çok az hata ile karşılaşılıyor.	Teknikler tam anlamıyla oturmuş ve kusursuz biçimde seslendirilmekte.
	Kol ağırlığı tekniğini uygulayabilme	Doğru pozisyon alınmadığı için öğrenci ses üretmede yetersiz. Piyanoya uygulanabilecek kuvvet genişliği zayıf.	Öğrencinin pozisyonu doğru olsa da ürettiği ses yeterli değil. Daha fazla egzersizle kasların güçlendirilmesi gerek.	Öğrencinin pozisyonu doğru ve ortalama bir ses üretimi var. Eser uzunluğuna bağlı olarak zamanla kuvveti zayıflamakta.	Öğrenci iyi biçimde ses üretebilmekte ve tekniği uygulamakta. Nadiren de olsa teknikte aksaklıklar görülmekte.	Kol ağırlığı tekniği tamamen kazanılmış. Eserin tamamında zorlanmadan kaliteli ses üretebilmekte.

TEMEL MÜZİK İLKELERİ	Sol ve Fa anahtarını birlikte okuyarak doğru deşifre etme ve notaları doğru seslendirme	Anahtarları aynı anda okumada ciddi problemleri var. Öğrenci anahtarlara yabancı.	Sol anahtarı anlaşılmış olsa da Fa anahtarını deşifrede sıkıntılar yaşamakta. Aynı anda deşifrede zorlanmakta.	Anahtarlar anlaşılmış. Ek çizgilerin kullanımında öğrenci zorlanmakta. Deşifre hızı ortalama.	Öğrenci anahtarları aynı anda iyi biçimde deşifre edebilmekte. Birkaç zorlanma dışında notaları doğru olarak okuyabilmekte.	Öğrencinin deşifre becerisi mükemmel. Hızlı biçimde iki anahtarı aynı anda deşifre edip doğru olarak seslendirebilmekte.
	Tartımsal Doğruluk	Öğrenci ölçü birimine yabancı. Ölçüyü sayamamakta ya da tartımsal olarak uygulayamamakta.	Ölçü birimi anlaşılmış fakat seslendirmede tartım değerleri olması gereken uzunluk-kısalıkta çalınmamakta	Ölçü birimi anlaşılmış ve tartım değerleri karışık yapılar dışında genellikle doğru seslendirilmekte.	Tartımlar iyi ve ölçü birimi doğru biçimde çalınmakta. Çok az tartımda öğrenci hata yapmakta.	Ölçü zamanlaması çok iyi, ölçü birimi doğru ve tartımsal değerler kusursuz biçimde çalınmakta.
	Tekrar işaretleri [senyö,DC gibi] kullanımında doğruluk	Öğrenci tekrar işaretlerinin anlamını bilmemekte ya da yanlış uygulamakta.	Öğrenci tekrar işaretlerine dikkat etmeden eseri çalmakta.	Tekrar işaretlerini bilmekte ve uygulamakta. Zaman zaman hata yapmakta	Tekrarlara uygun biçimde çalmakta, hız/nüans değişikliği varsa hata yapmakta.	Tekrarlardaki hız ve nüans değişikliklerini dikkate alarak doğru biçimde çalmakta
	Eserin Belirlenmiş Hızına Uygun Çalma	Hız teriminin değerini bilmemekte veya değere göre çok yavaş çalmakta.	Öğrenci eserin hız değerini bilse de çok yavaş çalmakta veya hızı değişmekte.	Eser belirlenmiş hızına yakın biçimde çalınmakta fakat sık sık hız değişmekte.	Öğrenci eseri hızına yakın biçimde çalabilmekte ve tempoyu bozmamakta	Eser tam hızında ve tempo hiç aksamadan kusursuz biçimde çalınmakta.
MÜZİKAL İFADE	Dinamikler, eserin hız değişikliklerine uygun olarak seslendirme (ritardando vb)	Eserdeki hız değişikliklerinin anlamlarını bilmemekte ve düz biçimde çalmakta.	Eserdeki hız değişikliklerinin bir kısmına uymakta.	Hız değişikliklerine uymakta fakat ana tempoya dönüştürme sorun yaşamakta.	İyi bir ifadelendirme ile tüm hız değişikliklerine uygun çalmakta.	Mükemmel biçimde hız değişikliklerini uygulamakta ve iyi bir anlatımla eseri seslendirmekte.
	Nüans işaretlerine uygun olarak seslendirme (Gürlük değiştirici işaretler pp,mf,ff)	Nüans işaretlerine dikkat etmeden eseri seslendirmekte.	Nadiren nüanslara uygun olarak çalmakta.	Eserin genelinde nüansları uygulamakta zaman zaman nüansları es geçmekte	Eserin tamamında nüansları uygulamakta. Sadece birkaç nüansı yapmamakta.	Eserin tamamında geniş ve kaliteli bir duyumla tüm nüans işaretlerine uygun olarak çalmakta.
	Crescendo ve Decrescendo ifadelerini doğru biçimde çalma	Crescendo ve Decrescendo'lara dikkat etmeden eseri çalmakta.	Nadiren Crescendo ve Decrescendo'ları uygulamakta.	Bazılarını es geçse de genellikle Crescendo ve Decrescendo'ları çalmakta.	Az sayıda Crescendo ve Decrescendo dışında eser boyunca ifadeleri çalmakta	Eser boyunca belirlenmiş tüm yerlerde Crescendo ve Decrescendo çalmakta
	Mordan, Trill gibi Süslemeleri seslendirme	Süslemelerin nasıl çalınacağını bilmemekte veya eser boyunca hiç seslendirmemekte.	Süslemeleri bilse de doğru biçimde çalamamakta veya çoğunu seslendirmemekte.	Süslemelerin tamamını dikkate almakta fakat seslendirmede bazı zorluklar yaşamakta.	Eserin genelinde süslemeleri doğru biçimde çalmakta ve iyi bir anlatım ortaya koymakta.	Mükemmel bir ifadeyle eserin tamamında süslemeleri iyi biçimde seslendirmekte.

MÜZİKAL İFADE	Eserin Biçim ve Stil Özelliklerini Yansıtma (Barok, Klasik vb.)	Eseri yazıldığı dönemi ve stil özelliklerini dikkate almadan seslendirmekte.	Eserin biçim ve stil özelliklerine dikkat etse de eserin büyük bir kısmında uygun biçimde çalmamakta.	Eser genelinde dönem ve biçim özelliklerine uygun biçimde çalmaya gayret etmekte.	Eserin neredeyse tamamında eserin ait olduğu dönemin özelliklerini hissettirerek çalmakta.	Bütün eser boyunca dönem, biçim ve stile uygun biçimde, bestecinin üslubunu yansıtarak çalmakta.
	Cümleleme (Soru ve cevap cümlelerini ayırarak gerekli vurgu ve nüansları yapma)	Eseri düz biçimde hiç cümleleme yapmadan çalmakta.	Eserde çok az cümleleme yapmak veya cümleleri ayıracak biçimde çalmamakta.	Eserin genelinde cümleleri ayırt edilir biçimde çalmakta.	Birkaç eksiklik dışında eserin büyük bölümünde cümleleme yapmakta.	Mükemmel bir ifadelendirme ile eserdeki tüm cümleleri ayırt edilir biçimde belirterek çalmakta.
	Kaliteli Ton Üretebilme	Eseri sadece çalmış olmak için çalmakta. Temiz olmayan ve zayıf seslerle çalmakta.	Eseri dinleyene zevk verecek biçimde çalmaya çalışmakta fakat kaliteli ve temiz ses üretememekte.	Genellikle iyi bir ses üretebilmekte. Eserin ilerleyen bölümlerinde yorulup zayıf ve kirli ses üretmekte.	Eser boyunca çoğu zaman temiz ve kaliteli ses üretmekte. Dinleyene zevk vermekte.	Eserin tamamında mükemmel biçimde temiz ve kaliteli ses üreterek, kusursuz biçimde eseri çalmakta
SAHNELEME - PERFORMANS	*Başlama ve Bitişte Doğru Pozisyon Alma **Sahne Gereklilerine Uygun Davranışlar Sergileme	Rastgele bir pozisyonla başlamakta ve bitirmekte; kılık-kıyafet ve davranış olarak gereklilikleri hiç dikkate almamakta.	Başlama ve bitirme pozisyonu vasat. Sahne gereklilerine uymaya çalışmakta fakat daha fazla özen göstermesi gerek.	Başlama ve bitirme pozisyonu iyi. Sahne gereklilerine uygun biçimde giyinmiş fakat davranışlarını geliştirmeli.	Başlama ve bitirme pozisyonu iyi. Giyimi ve davranışları sahne gereklilerine uygun. Bu gereklileri alışkanlık haline getirmeli.	Başlama ve bitirmede estetik. Giyimi hoş ve davranışları ciddi. Sahnede rahat ve iletişimi başarılı.
	Estetik Parmak ve El Hareketleri ile Eseri Seslendirme	Elleri ve parmakları estetikten uzak ve kaba biçimde eseri çalmakta.	Eserin bazı kısımlarında elleri estetik biçimde çalarken bazen kaba.	Eserin genelinde estetik hareketlerle eseri seslendirmekte.	Eserin büyük kısmında estetik hareketlerle çalmakta. Nadiren estetik dışı hareketler sergilemekte.	Eser boyunca izleyiciye keyif verecek biçimde estetik el ve parmak hareketleri ile vücudunu eserle bütünleştirmekte.
	Serinkanlılık Sakinlik	Çalarken aşırı heyecanlı ve izleyicinin önünde fiziksel olarak rahatsızlığını ortaya koymakta.	Serinkanlı davranmaya çalışsa da heyecanını açığa vuruyor. Eserin çoğu kısmında heyecanlı.	Başlarken heyecanlı olsa da eserin genelinde heyecanını kontrol altına alabilmekte.	Eserin büyük bölümünde heyecanını yansıtmayarak eseri seslendirmeyi başarabilmekte.	Eserin tamamını profesyonel bir serinkanlılıkla ve sakinliğini izleyiciye hissettirerek çalmakta.
	Kararlılık Sarsılmazlık	Çalarken çok kararsız ve bastığı notalardan emin değil. Takıldıktan sonra devam edememekte.	Eserin büyük bölümünde endişeli. Takıldığında devam etmekte zorlanıyor.	Çalarken rahat. Hata yaptığında endişeye kapılsa da, toparlanıp eseri sürdürebilmekte.	Eser boyunca rahat. Hata yapsa dahi vakit kaybetmeden eseri devam ettirebiliyor.	Kendinden emin. Ortamdaki olumsuzluklardan etkilenmiyor. Hatasını anında kapatabilmekte

EK-2 PİYANO PERFORMANS ÖLÇME RUBRİĞİ

Ad – Soyad : Etüt - Eser adı :													
DÜZEYLER													
ANA BOYUTLAR	ALT BOYUTLAR	YETERSİZ 1 Puan	ETÜT ESER	VASAT 2 Puan	ETÜT ESER	ORTALAMA 3 Puan	ETÜT ESER	İYİ 4 Puan	ETÜT ESER	İLERİ 5 Puan	ETÜT ESER	ETÜT ESER	ETÜT ESER
HAZIRLIK ve ÇALGIYA ÖZGÜ TEKNİK	*Tabureye Oturma Pozisyonu *Piyanoya uzaklık mesafesi *Ayak Pozisyonu	Taburedeki konum, piyanoya uzaklık ve ayağın duruşunda önemli hatalar mevcut.	ETÜT : 1 p. ESER : 1 p.	Piyanoya çok yakın veya taburedeki konum yanlış. Ayaklar doğru biçimde durmakta.	ETÜT : 2 p. ESER : 2 p.	Piyanoya uzaklığı iyi fakat tabureye oturuşunda eksiklik var. Ayaklar doğru konumda.	ETÜT : 3 p. ESER : 3 p.	Tabure pozisyonu alışkanlık haline getirilmiş. Mesafe iyi fakat ayakların konumu yanlış.	ETÜT : 4 p. ESER : 4 p.	Tabure pozisyonu hem estetik hem de doğru biçimde oturmuş kazanılmış. Mesafe ve ayak pozisyonu doğru ve öğrenci konumda rahat.	ETÜT : 5 p. ESER : 5 p.	ETÜT : 5 p. ESER : 5 p.	ETÜT : 5 p. ESER : 5 p.
	*Kolların, bileklerin ve dirseklerin pozisyonu *El ve Parmakların Pozisyonu	Kollar, bilekler ve dirseklerin duruşu öğrencinin rahat olmadığına işaret etmekte. El ve parmaklar doğru biçimde değil.	ETÜT : 1 p. ESER : 1 p.	Kollar ve dirsekler doğru olsa da bilek yanlış konumda. Bileğin yanlış duruşundan ötürü el ve parmaklar da yanlış biçimde.	ETÜT : 2 p. ESER : 2 p.	Kollar ve dirsekler düzgün, bilek konumu çalmaya elverişli. Eller yeterince oval değil ve parmakların tuşlara açısı yanlış.	ETÜT : 3 p. ESER : 3 p.	Kollar ve dirsekler düzgün, doğru bilek duruşu kazanılmış. Eller olması gereken biçimde oval. Sadece parmak açılarında bazı hatalar var.	ETÜT : 4 p. ESER : 4 p.	Öğrencinin kol, dirsek ve bilek pozisyonları doğru. Ellerin açıklığı ve parmakların açısı eksiksiz biçimde konumlanmış. Öğrenci rahat.	ETÜT : 5 p. ESER : 5 p.	ETÜT : 5 p. ESER : 5 p.	ETÜT : 5 p. ESER : 5 p.
	Sağ ve Sol el Koordinasyonu	Sağ ve Sol eller arasında ciddi uyumsuzluklar var.	ETÜT : 1 p. ESER : 1 p.	Sağ ve Sol el uyumu zaman zaman bozulmakta.	ETÜT : 2 p. ESER : 2 p.	Eller arasındaki uyum iyi. Nadiren uyumsuzluk olmakta.	ETÜT : 3 p. ESER : 3 p.	Ufak tefek birkaç hata dışında Sağ ve Sol el arasındaki uyum çok iyi.	ETÜT : 4 p. ESER : 4 p.	Eller arasındaki uyum mükemmel. Hatasız olarak eser seslendirilmekte.	ETÜT : 5 p. ESER : 5 p.	ETÜT : 5 p. ESER : 5 p.	ETÜT : 5 p. ESER : 5 p.
	Uygun Parmak Geçişlerini Yapma Bir Sonraki Notaya Hazır Olma	Parmak geçişleri hiç dikkate alınmamış, yanlış parmak numaraları ile çalınmakta.	ETÜT : 1 p. ESER : 1 p.	Parmak geçişlerinde bazı hatalar mevcut. Zaman zaman sonraki notaya geçişlerde sorunlar ortaya çıkarmakta.	ETÜT : 2 p. ESER : 2 p.	Parmak geçişleri genelde iyi. Parmak numaralarını uygulamada küçük zorlanmalar yaşanmakta.	ETÜT : 3 p. ESER : 3 p.	Parmak geçişleri gayet iyi. Çok az hata yapılmakta. Parmak numaraları doğru biçimde kullanılmakta.	ETÜT : 4 p. ESER : 4 p.	Rahat biçimde bütün parmak geçişlerini yapmakta ve parmak numaralarını eksiksiz olarak uygulamakta.	ETÜT : 5 p. ESER : 5 p.	ETÜT : 5 p. ESER : 5 p.	ETÜT : 5 p. ESER : 5 p.
	Staccato, Legato ve Non-legato gibi temel piyano çalış Tekniklerini Doğru Kullanma (*Pedal)	Tekniklerde ciddi problemler mevcut. Öğrenci teknikle karşılaştığında ciddi zorluklar yaşamakta.	ETÜT : 1 p. ESER : 1 p.	Teknikler tam olarak oturmamış. Bazen doğru biçimde yapılıp bazen hatalarla karşılaşıyor.	ETÜT : 2 p. ESER : 2 p.	Teknikler anlaşılmış ve nadiren yanlış yapılmakta. Tekniklerden bir kısmı yapılıyorken bir kısmında sorunlar var.	ETÜT : 3 p. ESER : 3 p.	Teknikler iyi biçimde anlaşılmış ve uygulanmakta. Çok az hata ile karşılaşılmakta.	ETÜT : 4 p. ESER : 4 p.	Teknikler tam anlamıyla oturmuş ve kusursuz biçimde seslendirilmekte.	ETÜT : 5 p. ESER : 5 p.	ETÜT : 5 p. ESER : 5 p.	ETÜT : 5 p. ESER : 5 p.
	Kol ağırlığı tekniğini uygulayabilme	Doğru pozisyon alınmadığı için öğrenci ses üretmede yetersiz. Piyanoya uygulanabilecek kuvvet genişliği zayıf.	ETÜT : 1 p. ESER : 1 p.	Öğrencinin pozisyonu doğru olsa da ürettiği ses yeterli değil. Daha fazla egzersizle kasların güçlendirilmesi gerek.	ETÜT : 2 p. ESER : 2 p.	Öğrencinin pozisyonu doğru ve ortalama bir ses üretimi var. Eser uzunluğuna bağlı olarak zamanla kuvveti zayıflamakta.	ETÜT : 3 p. ESER : 3 p.	Öğrenci iyi biçimde ses üretebilmekte ve tekniği uygulamakta. Nadiren de olsa teknikte aksaklıklar görülmekte.	ETÜT : 4 p. ESER : 4 p.	Kol ağırlığı tekniği tamamen kazanılmış. Eserin tamamında zorlanmadan kaliteli ses üretebilmekte.	ETÜT : 5 p. ESER : 5 p.	ETÜT : 5 p. ESER : 5 p.	ETÜT : 5 p. ESER : 5 p.

TEMEL MÜZİK İLKELERİ	Sol ve Fa anahtarını birlikte okuyarak doğru deşifre etme ve notaları doğru seslendirme	Anahtarları aynı anda okumada ciddi problemleri var. Öğrenci anahtarlara yabancı.	Etüt : 1 p.	ESER : 1 p.	Sol anahtarı anlaşılmış olsa da Fa anahtarını deşifrede sıkıntılar yaşamakta. Aynı anda deşifrede zorlanmakta.	Etüt : 2 p.	ESER : 2 p.	Anahtarlar anlaşılmış. Ek çizgilerin kullanımında öğrenci zorlanmakta. Deşifre hızı ortalama.	Etüt : 3 p.	ESER : 3 p.	Öğrenci anahtarları aynı anda iyi biçimde deşifre edebilmekte. Birkaç zorlanma dışında notaları doğru olarak okuyabilmekte.	Etüt : 4 p.	ESER : 4 p.	Öğrencinin deşifre becerisi mükemmel. Hızlı biçimde iki anahtarı aynı anda deşifre edip doğru olarak seslendirebilmekte.	Etüt : 5 p.	ESER : 5 p.
	Tartımsal Doğruluk	Öğrenci ölçü birimine yabancı. Ölçüyü sayamamakta ya da tartımsal olarak uygulayamamakta.	Etüt : 1 p.	ESER : 1 p.	Ölçü birimi anlaşılmış fakat seslendirmede tartım değerleri olması gereken uzunluk-kısalıkta çalınmamakta	Etüt : 2 p.	ESER : 2 p.	Ölçü birimi anlaşılmış ve tartım değerleri karışık yapılar dışında genellikle doğru seslendirilmekte.	Etüt : 3 p.	ESER : 3 p.	Tartımlar iyi ve ölçü birimi doğru biçimde çalınmakta. Çok az tartımda öğrenci hata yapmakta.	Etüt : 4 p.	ESER : 4 p.	Ölçü zamanlaması çok iyi, ölçü birimi doğru ve tartımsal değerler kusursuz biçimde çalınmakta.	Etüt : 5 p.	ESER : 5 p.
	Tekrar işaretleri [bölüm tekrarı, senyö, DC gibi] kullanımında doğruluk	Öğrenci tekrar işaretlerinin anlamını bilmemekte ya da yanlış uygulamakta.	Etüt : 1 p.	ESER : 1 p.	Öğrenci tekrar işaretlerine dikkat etmeden eseri çalmakta.	Etüt : 2 p.	ESER : 2 p.	Tekrar işaretlerini bilmekte ve uygulamakta. Zaman zaman hata yapmakta	Etüt : 3 p.	ESER : 3 p.	Tekrarlara uygun biçimde çalmakta, hız/nüans değişikliği varsa hata yapmakta.	Etüt : 4 p.	ESER : 4 p.	Tekrarlardaki hız ve nüans değişikliklerini dikkate alarak doğru biçimde çalmakta	Etüt : 5 p.	ESER : 5 p.
	Eserin Belirlenmiş Hızına Uygun Çalma	Hız teriminin değerini bilmemekte veya değere göre çok yavaş çalmakta.	Etüt : 1 p.	ESER : 1 p.	Öğrenci eserin hız değerini bilse de çok yavaş çalmakta veya hızı değişmekte.	Etüt : 2 p.	ESER : 2 p.	Eser belirlenmiş hızına yakın biçimde çalınmakta fakat sık sık hız değişmekte.	Etüt : 3 p.	ESER : 3 p.	Öğrenci eseri hızına yakın biçimde çalabilmekte ve tempoyu bozmamakta	Etüt : 4 p.	ESER : 4 p.	Eser tam hızında ve tempo hiç aksamadan kusursuz biçimde çalınmakta.	Etüt : 5 p.	ESER : 5 p.
MÜZİKAL İFADE	Kaliteli Ton Üretebilme	Eseri sadece çalmış olmak için çalmakta. Temiz olmayan ve zayıf seslerle çalmakta.	Etüt : 1 p.	ESER : 1 p.	Eseri dinleyene zevk verecek biçimde çalmaya çalışmakta fakat kaliteli ve temiz ses üretememekte.	Etüt : 2 p.	ESER : 2 p.	Genellikle iyi bir ses üretebilmekte. Eserin ilerleyen bölümlerinde yorulup zayıf ve kalitesiz ses üretmekte.	Etüt : 3 p.	ESER : 3 p.	Eser boyunca çoğu zaman temiz ve kaliteli ses üretmekte. Dinleyene zevk vermekte.	Etüt : 4 p.	ESER : 4 p.	Eserin tamamında mükemmel biçimde temiz ve kaliteli ses üreterek, kusursuz biçimde eseri çalmakta	Etüt : 5 p.	ESER : 5 p.
	*Nüans işaretlerine uygun olarak seslendirme (Gürlük değiştirici işaretler pp,mf,ff) **Crescendo ve Decrescendo ifadelerini doğru biçimde çalma	*Nüans işaretlerine dikkat etmeden eseri seslendirmekte. **Crescendo ve Decrescendo'lara dikkat etmeden eseri çalmakta.	Etüt : 1 p.	ESER : 1 p.	*Nadiren nüanslara uygun olarak çalmakta. **Nadiren Crescendo ve Decrescendo'ları uygulamakta.	Etüt : 2 p.	ESER : 2 p.	*Eserin genelinde nüansları uygulamakta zaman zaman nüansları es geçmekte. **Bazılarını es geçse de genellikle Crescendo ve Decrescendo'ları çalmakta.	Etüt : 3 p.	ESER : 3 p.	*Eserin tamamında nüansları uygulamakta. Sadece birkaç nüansı yapmamakta. **Az sayıda Crescendo ve Decrescendo dışında eser boyunca ifadeleri çalmakta.	Etüt : 4 p.	ESER : 4 p.	*Eserin tamamında geniş ve kaliteli bir duyumla tüm nüans işaretlerine uygun olarak çalmakta. **Eser boyunca belirlenmiş tüm yerlerde Crescendo ve Decrescendo çalmakta.	Etüt : 5 p.	ESER : 5 p.
	Dinamikler, eserin hız değişikliklerine uygun olarak seslendirme (ritardando vb)	Eserdeki hız değişikliklerinin anlamlarını bilmemekte ve düz biçimde çalmakta.	Etüt : 1 p.	ESER : 1 p.	Eserdeki hız değişikliklerinin bir kısmına uymakta.	Etüt : 2 p.	ESER : 2 p.	Hız değişikliklerine uymakta fakat ana tempoya dönüşte sorun yaşamakta.	Etüt : 3 p.	ESER : 3 p.	İyi bir ifadelendirme ile tüm hız değişikliklerine uygun çalmakta.	Etüt : 4 p.	ESER : 4 p.	Mükemmel biçimde hız değişikliklerini uygulamakta ve iyi bir anlatımla eseri seslendirmekte.	Etüt : 5 p.	ESER : 5 p.

MÜZİKAL İFADE	Mordan, Trill gibi Süslemeleri seslendirme	Süslemelerin nasıl çalınacağını bilmemekte veya eser boyunca hiç seslendirmemekte.	Etüt : 1 p.	ESER : 1 p.	Süslemeleri bilse de doğru biçimde çalamamakta veya çoğunu seslendirmemekte.	Etüt : 2 p.	ESER : 2 p.	Süslemelerin tamamını dikkate almakta fakat seslendirmede bazı zorluklar yaşamakta.	Etüt : 3 p.	ESER : 3 p.	Eserin genelinde süslemeleri doğru biçimde çalmakta ve iyi bir anlatım ortaya koymakta.	Etüt : 4 p.	ESER : 4 p.	Üstün bir ifade ile eserin tamamında süslemeleri iyi biçimde seslendirmekte.	Etüt : 5 p.	ESER : 5 p.
	Eserin Biçim ve Stil Özelliklerini Yansıtm (Barok, Klasik vb.)	Eseri yazıldığı dönemi ve stil özelliklerini dikkate almadan seslendirmekte.	Etüt : 1 p.	ESER : 1 p.	Eserin biçim ve stil özelliklerine dikkat etse de eserin büyük bir kısmında uygun biçimde çalmamakta.	Etüt : 2 p.	ESER : 2 p.	Eser genelinde dönem ve biçim özelliklerine uygun biçimde çalmaya gayret etmekte.	Etüt : 3 p.	ESER : 3 p.	Eserin neredeyse tamamında eserin ait olduğu dönemin özelliklerini hissettirerek çalmakta.	Etüt : 4 p.	ESER : 4 p.	Bütün eser boyunca dönem, biçim ve stile uygun biçimde, bestecinin üslubunu yansıtarak çalmakta.	Etüt : 5 p.	ESER : 5 p.
	Cümleleme (Soru ve cevap cümlelerini ayırarak gerekli vurgu ve nüansları yapma)	Eseri düz biçimde hiç cümleleme yapmadan çalmakta.	Etüt : 1 p.	ESER : 1 p.	Eserde çok az cümleleme yapmakta veya cümleleri ayıracak biçimde çalmamakta.	Etüt : 2 p.	ESER : 2 p.	Eserin genelinde cümleleri ayırt edilir biçimde çalmakta.	Etüt : 3 p.	ESER : 3 p.	Birkaç eksiklik dışında eserin büyük bölümünde cümleleme yapmakta.	Etüt : 4 p.	ESER : 4 p.	İyi bir anlatımla eserdeki tüm cümeleri ayırt edilir biçimde belirterek çalmakta.	Etüt : 5 p.	ESER : 5 p.
SAHNELEME - PERFORMANS	*Başlama ve Bitişte Doğru Pozisyon Alma **Sahne Gereklere Uygun Davranışlar Sergileme	Rastgele bir pozisyonla başlamakta ve bitirmekte; kılık-kıyafet ve davranış olarak gereklilikleri dikkate almamakta.	Etüt : 1 p.	ESER : 1 p.	Başlama ve bitirme pozisyonu vasat. Sahne gereklere uymaya çalışmakta fakat daha fazla özen göstermesi gerek.	Etüt : 2 p.	ESER : 2 p.	Başlama ve bitirme pozisyonu iyi. Sahne gereklere uygun biçimde giyinmiş fakat davranışlarını geliştirmeli.	Etüt : 3 p.	ESER : 3 p.	Başlama ve bitirme pozisyonu iyi. Giyimi ve davranışları sahne gereklere uygun. Bu gereklere alışkanlık haline getirmeli.	Etüt : 4 p.	ESER : 4 p.	Başlama ve bitirmede estetik. Giyimi hoş ve davranışları ciddi. Sahnede rahat ve iletişimi başarılı.	Etüt : 5 p.	ESER : 5 p.
	Estetik Parmak ve El Hareketleri İle Eseri Seslendirme	Elleri ve parmakları estetikten uzak ve kaba biçimde eseri çalmakta.	Etüt : 1 p.	ESER : 1 p.	Eserin bazı kısımlarında elleri estetik biçimde çalarken bazen kaba.	Etüt : 2 p.	ESER : 2 p.	Eserin genelinde estetik hareketlerle eseri seslendirmekte.	Etüt : 3 p.	ESER : 3 p.	Eserin büyük kısmında estetik hareketlerle çalmakta. Nadiren estetik dışı hareketler sergilemekte.	Etüt : 4 p.	ESER : 4 p.	Eser boyunca izleyiciye keyif verecek biçimde estetik el ve parmak hareketleri ile eseri sahnelemekte.	Etüt : 5 p.	ESER : 5 p.
	Serinkanlılık Sakinlik	Çalarken aşırı heyecanlı ve izleyicinin önünde fiziksel olarak rahatsızlığını ortaya koymakta.	Etüt : 1 p.	ESER : 1 p.	Serinkanlı davranmaya çalışsa da heyecanını açığa vuruyor. Eserin çoğu kısmında heyecanlı.	Etüt : 2 p.	ESER : 2 p.	Başlarken heyecanlı olsa da eserin genelinde heyecanını kontrol altına alabilmekte.	Etüt : 3 p.	ESER : 3 p.	Eserin büyük bölümünde heyecanını yansıtmayarak eseri seslendirmeyi başarabilmekte.	Etüt : 4 p.	ESER : 4 p.	Eserin tamamını profesyonel bir serinkanlılıkla ve sakinliğini izleyiciye hissettirerek çalmakta.	Etüt : 5 p.	ESER : 5 p.
	Kararlılık Sarsılmazlık	Çalarken çok kararsız ve bastığı notalardan emin değil. Takıldıkdan sonra devam edememekte.	Etüt : 1 p.	ESER : 1 p.	Eserin büyük bölümünde endişeli. Takıldığında devam etmekte zorlanıyor.	Etüt : 2 p.	ESER : 2 p.	Çalarken rahat. Hata yaptığında endişeye kapılsa da, toparlanıp eseri sürdürebilmekte.	Etüt : 3 p.	ESER : 3 p.	Eser boyunca rahat. Hata yapsa dahi vakit kaybetmeden eseri devam ettirebiliyor.	Etüt : 4 p.	ESER : 4 p.	Kendinden emin. Ortamdaki olumsuzluklardan etkilanmıyor. Hatasını anında kapatabilmekte	Etüt : 5 p.	ESER : 5 p.

**EK-3 PİYANO PERFORMANSINI ÖLÇMEDE KULLANILAN RUBRİK
HAKKINDA ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ ANKETİ**

PIYANO PERFORMANSINI ÖLÇMEDE KULLANILAN RUBRİK HAKKINDA ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ ANKETİ

Yönerge

Anket verilerinin kişisel olarak değerlendirilmeyeceğini göz önünde bulundurarak gerçek düşüncelerinizi paylaşmanız araştırmanın doğru sonuçlara ulaşabilmesi için önemlidir. Bu nedenle düşüncelerinizi yansıtan seçenekleri “ders öğretmeninizin hakkınızdaki düşüncesinin olumlu-olumsuz değişmesi” ya da “sınav puanınızın olumlu-olumsuz yönde değişmesi” vb. gibi etkenlere bağlı kalmadan cevaplayınız.

Bu ankette piyano dersi bahar yarıyılı final sınavında, komisyonun sınav performansınızı değerlendirmede kullandığı ölçme-değerlendirme aracı “rubrik” hakkında görüşlerinizi belirlemek amacıyla bazı yargılara yer verilmiştir. Bu yargıları sizin için anlamlılık derecesine göre “hiç katılmıyorum”, “kısmen katılıyorum”, “katılıyorum” , “büyük oranda katılıyorum” ya da “tamamen katılıyorum” seçeneklerinden birini seçerek cevaplayınız.

MADDELER

	DÜZEYLER				
	0-Hiç Katılmıyorum	1-Kısmen Katılıyorum	2-Katılıyorum	3-Büyük Oranda Katılıyorum	4-Tamamen Katılıyorum
1-Rubrik ile sınav performansları daha nesnel ölçülmektedir.					
2-Sınav sonrasında Rubrik aracılığıyla yapılan geribildirim, performansla ilgili güçlü ve zayıf noktaları görmemde kolaylık sağlamaktadır.					
3-Rubrikte yer alan boyutlar anlaşılırdır.					
4-Rubrikte yer alan düzey açıklamaları anlaşılırdır.					
5-Derslerdeki piyano performansının rubriklerle ölçülmesi ve düzenli geribildirim verilmesi performans düzeyimin artmasına yardımcı olur.					